VIZITA PREȘEDINTELUI NICOLAE CEAUȘESCU ÎN FINLANDA

LUMEA

Nr. 27 1 iulie 1971

CABINETUL DE PA... SIBIU

Față de activitatea delegației de partid și guvernamentale române în țările socialiste din Asia

PREȚUIREA ȘI SPRIJINUL ÎNTREGULUI POPOR

MOZAMBIC
Un front activ al luptei anticolonialiste

o secundă într-un secol

Președintele Consiliului de Stat Nicolae Ceaușescu rostindu-și cuvîntarea de salut la Conferința Mondială a Energiei

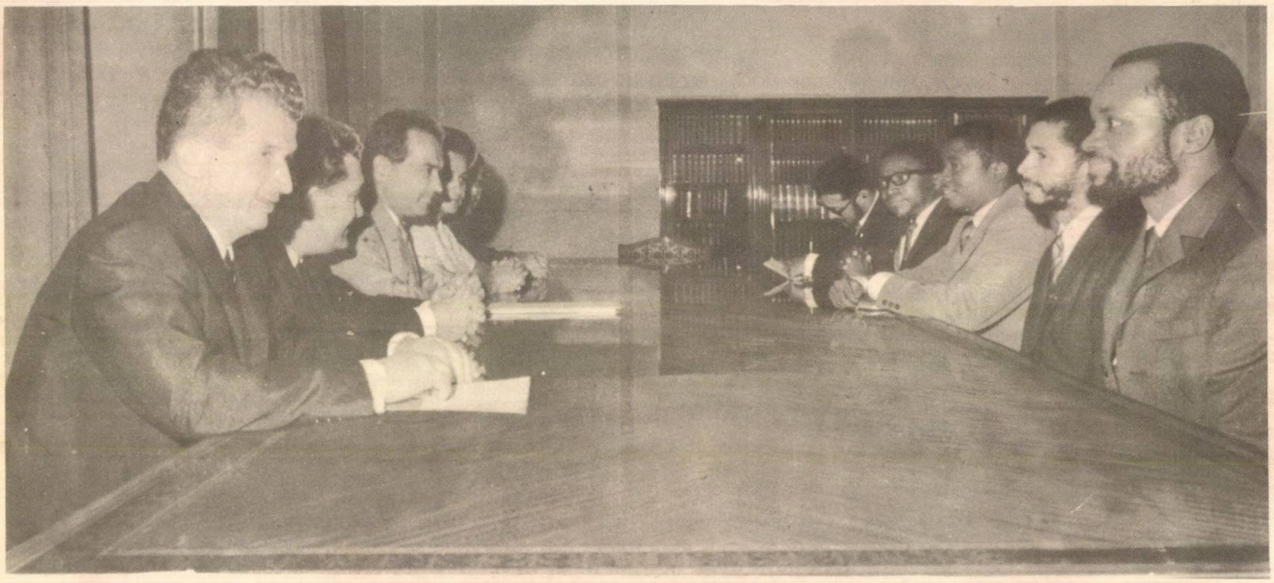

Intîlnire între tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al P.C.R., și delegația Frontului de Eliberare din Mozambic (FRELIMO), condusă de Samora Machel, președintele mișcării

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al P.C.R., a primit pe Habib Mohamed Kerim, secretar general al Partidului Democratic al Kurdistanului din Irak

LUMEA

Nr. 27 (401) 1 iulie 1971

CABINETUL DE PARTID SIBIU

MOMENT IMPORTANT în dezvoltarea relațiilor româno-finlandeze, urmare firească a raporturilor de prietenie și colaborare multilaterală statornicite între cele două țări, vizita președintelui Nicolae Ceaușescu în Finlanda, la invitația președintelui Urho Kekkonen, prilejuiește un cuprinzător schimb de vederi în sfera problemelor bilaterale ca și pe planul principalelor probleme internaționale actuale (pag. 2)

MANIFESTARE de amplă semnificație și rezonanță internațională, expresie strălucită a înaltului spirit de răspundere și principialitate care animă politica externă a partidului și statului nostru, vizita făcută în țările socialiste ale Asiei de delegația de partid și guvernamentală română condusă de tovarășul Nicolae Ceaușescu, rezultatele ei fructuoase se bucură de sprijinul deplin și de adeziunea fierbinte a întregului nostru popor. Împărtășindu-și opiniile asupra acestui memorabil eveniment, oameni ai muncii reprezentînd diferite categorii sociale, personalități ale științei și culturii dau cea mai înaltă apreciere activității delegației, muncii prodigioase desfășurate personal de tovarășul Nicolae Ceaușeseu, neobosit promotor al cauzei unității țărilor socialiste și partidelor comuniste și muncitorești, a tuturor forțelor păcii și progresului social (pag. 4)

DUPĂ UN DECENIU de lungi, sinuoase și complicate negocieri, de oscilații și reconsiderări de poziții în ambele tabere, recentul acord de la Luxemburg definește condițiile și termenii aderării britanice la Piața comună. În ce constă acordul realizat și care sînt implicațiile sale ? (pag. 17). Examinînd datele aceleiași probleme la rubrica sa „Însemnările unui economist", Costin C. Kirițescu comentează poziția unor economiști și oameni politici britanici care consideră aderarea la C.E.E. drept singura alternativă de natură să sustragă Marea Britanie de la procesul unei „lente sufocări economice" (pag. 19). Într-un articol scris pentru „Lumea", Richard Clements, redactorul șef al revistei „Tribune", ne scrie din Londra despre amplele dezbateri desfășurate în opinia publică britanică (pag. 16)

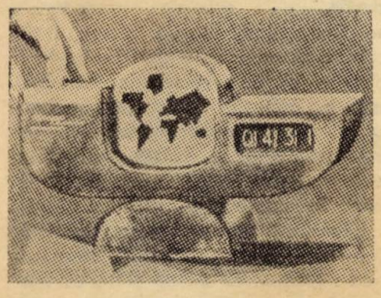

TOATĂ LUMEA CREDE că patria ceasornicelor este Elveția deși, potrivit adevărului istoric, ea e doar țara lor adoptivă. Ceea ce, firește, nu reduce cu nimic faima și meritele pe care le-au cîștigat de secole, prin precizia și durabilitatea lor, ceasurile „Swiss Made". Astăzi, însă, orologeria elvețiană, bazată pe o îndelungată tradiție artizanală, are de înfruntat „concurența industrială" a unor țări cu mult mai mari, precum și fenomene tipice de concentrare capitalistă între marile firme producătoare de ceasuri. Concomitent asistăm și în acest domeniu la o „revoluție tehnologică": apariția ceasurilor electronice care rămîn în urmă cu cel mult o secundă ...într-un secol (pag. 25).

CURSUL ASCENDENT AL RELAȚIILOR ROMÂNO-FINLANDEZE. 2

PREȚUIREA ȘI SPRIJINUL ÎNTREGULUI POPOR. 4

ARTICOLE ȘI CORESPONDENȚE

Geneva. Sesiunea de vară a Comitetului pentru dezarmare. Tiberiu Bogdan 9

Eroi ai explorării Cosmosului. 10

Tokio. Scrutin semnificativ. Radu Budeanu. 11

Cinci decenii de la crearea Partidului Comunist Chinez. George G. Potra. 12

Londra. Pro și contra. Richard Clements. 16

C.E.E. în condițiile prezenței britanice. Ilie Șerbănescu. 17

Reevaluări în Occident. Radu Pascal. 21

Un secol pentru o secundă. Mircea Grigorescu. 23

Cazul documentelor secrete ale Pentagonului (II). Felicia Antip. 25

INTERVIUL NOSTRU

Samora Machel, președintele Frontului de Eliberare din Mozambic (FRELIMO). 13

DIN SURSE. 15

MERIDIANE 71

Columbia : un oraș care respiră. Cristian Popișteanu. 20

ÎNSEMNĂRILE UNUI ECONOMIST

Între avantaje și dezavantaje. Costin C. Kirițescu. 19

PUNCTE DE VEDERE DIN PRESA MONDIALĂ

Pravda, Time, L'Unità, The Guardian, El Mercurio. 27—30

PROFIL

Barend Biesheuvel, primul ministru al Olandei. 30

POȘTA REDACȚIEI. 31-32

CURSUL ASCENDENT AL RELAȚIILOR ROMÂNO-FINLANDEZE

La invitația președintelui Republicii Finlanda, Urho Kekkonen, președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, Nicolae Ceaușescu, face o vizită în Finlanda.

Avionul prezidențial românesc a aterizat, la 29 iunie, pe aeroportul Seutula, de lîngă Helsinki. Întîmpinat cordial, pe aeroport, de președintele Kekkonen, înaltul oaspete român, după ce a trecut în revistă garda militară, s-a îndreptat spre Palatul Prezidențial ; aici, șeful statului român a răspuns cu cordialitate manifestărilor spontane de simpatie ale unei mulțimi de oameni care aplaudau cu căldură sosirea președintelui Nicolae Ceaușescu.

Așteptată cu un remarcabil interes de către oficialități, precum și de opinia publică finlandeză, vizita șefului statului român are loc în ambianța favorabilă, creată de bunul mers al relațiilor dintre cele două țări.

Vizita este în plină desfășurare. Programul ei va oferi celor doi oameni de stat prilejul unui util schimb de vederi asupra stadiului și perspectivelor de dezvoltare a raporturilor bilaterale dintre România și Finlanda cît și asupra unor probleme ale situației internaționale actuale. Totodată, președintele Nicolae Ceaușescu va avea, în timpul șederii sale în Finlanda, posibilitatea să cunoască nemijlocit realitățile în plină evoluție ale acestei țări.

Moment important în evoluția relațiilor româno-finlandeze, vizita președintelui Consiliului de Stat al României, Nicolae Ceaușescu, în Finlanda, se înscrie ca o acțiune concretă, de natură să stimuleze dezvoltarea în continuare a relațiilor bilaterale dintre cele două țări și, totodată să contribuie la îmbunătățirea climatului politic pe continent și întărirea păcii în lume.

România și Finlanda au dezvoltat în perioada postbelică relații bilaterale din ce în ce mai strînse, prietenești. Faptul că vizita președintelui Nicolae Ceaușescu în Finlanda constituie și un răspuns la vizita pe care președintele Kekkonen a făcut-o, în urmă cu aproape doi ani, în România, învederează evoluția ascendentă a legăturilor româno-finlandeze la care își aduc o contribuție de seamă contactele directe dintre factorii de răspundere ai celor două țări. Aceste contacte au contribuit la o mai bună cunoaștere reciprocă, au scos la iveală o serie de preocupări comune, au explorat și deschis noi perspective de cooperare în diverse domenii de activitate. În temeiul acestei ambianțe — de comprehesiune reciprocă și fructuoasă colaborare — actualele convorbiri de la Helsinki, dintre președinții Ceaușescu și Kekkonen, au calitatea de a impulsiona, în continuare, fireasca evoluție, pe multiple planuri, a raporturilor de cooperare româno-finlandeze.

Totodată, cei doi șefi de stat au prilejul de a trece în revistă problemele Europei, în primul rînd cele ale securității pe continent și alte teme internaționale.

La sosire, pe aeroportul din Helsinki

Reprezintă aceasta o importantă sferă de preocupări în care — așa cum s-a constatat și cu alte prilejuri — se manifestă o largă convergență de vederi ; atît România cît și Finlanda au demonstrat, prin practica lor internațională, un dinamism constructiv în sprijinul edificării securității europene, al consolidării destinderii pe continent și în lume. Pentru ambele țări problema securității europene constituie obiectul unui larg schimb de opinii. Cu atît mai mult cu cît România și Finlanda, alături de alte țări europene, se numără printre inițiatoarele unor acțiuni concrete în favoarea securității europene.

Atașamentul — și acțiunile în acest sens — ale României și Finlandei pentru convocarea unei conferințe general-europene, în vederea înfăptuirii securității pe continent, sînt binecunoscute și apreciate. **Într-adevăr,** — sublinia președintele Nicolae Ceaușescu, într-un recent interviu acordat ziarului finlandez «Helsingin Sanomat» — **după cum se știe, România, împreună cu alte țări socialiste din Europa, s-a pronunțat de nenumărate ori pentru convocarea unei conferințe general-europene în vederea realizării securității în Europa".** În continuare, șeful statului român apreciind stadiul și perspectivele operei de construire a securității europene releva că : **„astăzi nu există state europene care să nu se pronunțe pentru realizarea securității pe continent și, ca atare, și pentru ținerea unei conferințe generale. Cu toate acestea, în legătură cu organizarea unei astfel de conferințe se încearcă a se pune diferite condiții care — după părerea mea — nu sînt întemeiate ; mai sînt unele rezerve, indeosebi din partea Statelor Unite ale Americii. Consider însă că trebuie să se acționeze cu mai multă fermitate de către toate popoarele europene pentru a se obține renunțarea la aceste rezerve și la formularea de condiții prealabile privind ținerea unei conferințe europene".**

Exprimînd, în acest context, poziția României, președintele Nicolae Ceaușescu sublinia că țara noastră **„se pronunță pentru o conferință europeană fără nici o condiție. Noi considerăm că o reuniune a statelor europene, realizarea unui acord de renunțare la forță și la amenințarea cu forța în relațiile dintre toate statele continentului, stabilirea căilor pentru a dezvolta o colaborare economică, științifică, fără nici o îngrădire, cît și alte măsuri, cum ar fi formarea unui organism permanent al statelor europene — care ar crea posibilitatea abordării în viitor și a altor probleme ce trebuie soluționate în Europa și ar realiza și un contact permanent între statele europene — ar avea o importanță deosebită. Aceasta ar crea și premisele soluționării unui șir de probleme care continuă să existe în Europa după terminarea celui de-al doilea război mondial".**

Abordînd aceeași tematică europeană, cu prilejul unui interviu acordat, președintele Urho Kekkonen contura, astfel, stadiul actual al dezbaterii acestei probleme și, implicit, poziția finlandeză : **„După cum se știe, Finlanda a încercat, prin propriile sale eforturi să sprijine întrunirea Conferinței pentru securitate europeană și cooperare. Unele puncte de vedere privind desfășu-**

rarea unei asemenea conferințe au și fost clarificate. Este adevărat că larga înțelegere reciprocă, pe care o implică succesul amintitei conferințe, nu a fost încă realizată, dar ideea, ca atare, a conferinței nu a întîmpinat opoziție. Problema ce se punea inițial, în legătură cu ce state să participe la conferință este practic rezolvată, iar conferința s-a situat ca un punct central în deliberările și activitatea de politică externă ale statelor europene. Trebuie admis că nu s-a realizat un progres atît de neted și de rapid cum am fi sperat. Continua perfectare a proiectului și clarificarea ideii unei asemenea conferințe oferă însă temeiuri de optimism".

În ciuda existenței unor rezerve și condiționări, această stare de spirit la care se referea președintele finlandez are temeiuri reale ; așa cum reiese în baza unui examen obiectiv, există condiții pentru a se înainta concret în direcția pregătirii și convocării unei conferințe europene. În acest sens — iar România și-a exprimat asentimentul și sprijinul față de o asemenea idee — un rol pozitiv l-ar avea realizarea unei întîlniri pregătitoare, eventual la Helsinki, așa cum a propus guvernul finlandez. **„Guvernul român** — a afirmat președintele Nicolae Ceaușescu în toastul ținut cu prilejul dineului de gală oferit de președintele Urho Kekkonen — **apreciază în mod deosebit poziția guvernului finlandez în favoarea securității europene, inițiativele și demersurile întreprinse în acest scop de țara dumneavoastră ; ne-am exprimat acordul nostru deplin cu propunerea Finlandei privind organizarea, la Helsinki, a unor reuniuni pregătitoare ale tuturor statelor interesate — și sîntem gata să participăm în orice moment la acestea. Constatînd cu satisfacție dorința atît a României cît și a Finlandei de a se ajunge la înfăptuirea concretă a securității europene, ne exprimăm convingerea că, acționînd în comun, împreună cu celelalte state interesate, țările noastre vor putea aduce o contribuție prețioasă la întărirea păcii și colaborării pe continent".**

Experiența relațiilor bilaterale dintre România și Finlanda, pune încă o dată în lumină necesitatea respectării normelor de conduită internațională, a acelor principii obligatorii pentru menținerea și consolidarea unui climat de pace și securitate durabil. Țară socialistă, România așează în centrul politicii sale externe dezvoltarea multilaterală a colaborării cu toate țările socialiste, lărgind, în același timp, relațiile cu toate statele, indiferent de regimul politic și orînduirea lor socială, pe baza respectării stricte a principiilor independenței și suveranității naționale, egalității în drepturi, neamestecului în treburile interne, avantajului reciproc. **„Este adevărat** — declara, în acest sens, radioteleviziunii finlandeze, președintele Nicolae Ceaușescu — **că România desfășoară o politică externă activă de dezvoltare a relațiilor de colaborare multilaterală cu toate statele lumii, fără deosebire de orînduire socială. Desigur, ca țară socialistă noi punem pe prim plan dezvoltarea relațiilor cu toate țările socialiste și, în acest context, aș reaminti recenta vizită pe care am făcut-o în patru țări socialiste din Asia, care este o confirmare a ceea ce am spus, a preocupării statului român pentru dezvoltarea relațiilor de colaborare cu toate țările socialiste. Totodată, noi acționăm în spiritul principiilor coexistenței pașnice și considerăm că este necesar să se dezvolte larg relațiile cu toate statele, că în lumea de astăzi aceasta constituie o necesitate, atît din punct de vedere al colaborării economice și progresului fiecărui stat, cît și instaurării unor relații de colaborare, de securitate pentru fiecare țară, asigurării păcii în lume".**

Politica externă finlandeză, politică de neutralitate, consacrată sub cunoscuta denumire linia Paasikivi-Kekkonen se dovedește a fi în consonanță atît cu experiența istorică și interesele naționale ale Finlandei, cît și cu imperativele unei vieți internaționale în continuă evoluție. Sintetizînd principiile care guvernează activitatea internațională a Finlandei, președintele Kekkonen declara, cu prilejul interviului citat : **„Noi considerăm important ca disputele internaționale să fie rezolvate pașnic, prin negocieri și consultări. Fiecare țară trebuie să aibă dreptul de a hotărî singură în propriile sale probleme, de a-și apăra integritatea teritorială și suveranitatea. Considerăm, de asemenea, că violența, amenințarea cu violența, presiunea sau amestecul în afacerile altui stat trebuie să fie abolite ca metode ale influenței internaționale. Țelul de bază al politicii noastre externe este întărirea securității Finlandei, prin promovarea păcii și a cooperării pașnice. Sintem pe deplin conștienți că pentru a realiza cu succes aceasta este nevoie de un climat internațional destins, eliberat de suspiciuni și care să permită încrederea reciprocă și cooperarea. Din aceste motive, noi sprijinim eforturile tinzînd spre promovarea unor reglementări pașnice în relațiile internaționale. Considerăm ca un obiectiv al nostru realizarea unor aranjamente în măsură să asigure pacea și dezvoltarea cooperării între națiuni".**

Prin caracterul de strictă observare a legalității și eticii internaționale, relațiile dintre România și Finlanda au o influență pozitivă asupra îmbunătățirii unui climat de destindere și pace în Europa și în lume. Direcționate în acest spirit, acțiunile de politică internațională promovate de cele două state, confirmă, astfel, una din trăsăturile fundamentale ale lumii contemporane : importanța rolului pe care toate statele, indiferent de mărimea sau ponderea lor, sînt chemate să-l joace în abordarea și reglementarea problemelor complexe ale vieții internaționale, în asigurarea unui climat propice cooperării și înțelegerii. Exprimînd această realitate politică a lumii de azi, președintele Urho Kekkonen a reliefat cu prilejul toastului rostit în onoarea președintelui Nicolae Ceaușescu, semnificația rolului crescînd al statelor mici și mijlocii în viața internațională, cu exemplificare directă la situația din Europa: **„Statele mici** — a afirmat președintele finlandez — **pot, la rîndul lor, să contribuie la crearea în Europa a unui sistem de securitate elastic și deschis care să se extindă și în alte domenii de activitate fără să se încalce suveranitatea statelor sau interesele lor naționale".** În acest sens, președintele Kekkonen a adresat înaltului oaspete român cuvinte de înaltă apreciere a activității externe a României : **„În ce privește rolul statelor mici în promovarea colaborării internaționale, tocmai țara dumneavoastră, domnule Președinte al Consiliului de Stat, este de mult timp un exemplu strălucit. România promovează o colaborare activă între state cu sisteme sociale diferite".**

Dezvoltînd aceeași idee — șeful statului român sublinia în interviul acordat ziarului finlandez amintit — **„țările mici și mijlocii, care sînt vital interesate într-o politică de colaborare și pace, au de jucat un rol important în viața internațională de astăzi".** Acest rol va crește — aprecia, în continuare, președintele Nicolae Ceaușescu — numai în baza respectării principiilor internaționale unanim recunoscute ale conviețuirii interstatale, numai în măsura în care statele **„vor acționa cu fermitate pentru a se pune capăt politicii imperialiste de dictat, de forță și amestec în treburile altor state..." „În acest spirit** — afirma șeful statului român — **consider că România și Finlanda aduc și pot aduce și în viitor o contribuție însemnată la înfăptuirea unei lumi a păcii și colaborării".**

În temeiul unui autentic fond de stimă și prietenie, pe care cele două națiuni le nutresc reciproc, relațiile dintre România și Finlanda beneficiază de condiții favorabile de dezvoltare. Este neîndoios că vizita președintelui Nicolae Ceaușescu în Finlanda va da un nou impuls dezvoltării acestor relații, în interesul și avantajele ambelor țări și popoare, al securității și păcii.

Radu PASCAL

La primirea de către președintele Nicolae Ceaușescu a membrilor corpului diplomatic

Față de activitatea delegației de partid și guvernamentale române în țările socialiste din Asia

PREȚUIREA ȘI SPRIJINUL ÎNTREGULUI POPOR

Oamenii muncii din țara noastră, întregul popor român își exprimă, printr-un singur glas, adînca satisfacție și aprobare deplină față de rezultatele rodnice ale vizitei de prietenie a delegației de partid și guvernamentale române, conduse de tovarășul Nicolae Ceaușescu, în țările socialiste din Asia. Întreaga țară a fost, zi de zi, martoră și participantă la această strălucită acțiune internațională a partidului și statului nostru, a urmărit cu viu și neslăbit interes fiecare din etapele vizitei, manifestările de caldă prietenie și solidaritate frățească ce au însoțit pretutindeni delegația română — expresie a legăturilor strînse de trainică prietenie și colaborare care unesc poporul român cu popoarele chinez, coreean, vietnamez și mongol. Poporul român vede în această vizită un moment de o deosebită însemnătate în dezvoltarea continuă a acestor legături, în interesul partidelor, țărilor și popoarelor noastre, al cauzei generale a socialismului.

În același timp, întregul nostru popor — ca și, de altfel, cercuri largi ale opiniei publice internaționale, numeroși observatori lucizi de peste hotare — apreciază că vizita făcută în țările socialiste de pe continentul asiatic reprezintă o contribuție de maximă importanță la depășirea divergențelor existente și restabilirea unității țărilor socialiste, a partidelor comuniste și muncitorești, a tuturor forțelor antiimperialiste. Națiunea noastră socialistă este unanimă în a-și exprima convingerea fermă că activitatea delegației noastre, în frunte cu tovarășul Nicolae Ceaușescu — reprezentant fidel al năzuințelor și idealurilor națiunii noastre socialiste, militant activ al cauzei unității țărilor socialiste, a mișcării comuniste și muncitorești internaționale — se înscrie pe deplin în cadrul politicii externe a partidului și statului nostru, fundamentată de Congresul al X-lea al P.C.R., de dezvoltare continuă a prieteniei, colaborării și alianței frățești cu toate țările socialiste, de întărire necontenită a solidarității internaționaliste cu lupta popoarelor împotriva imperialismului, pentru apărarea libertății și independenței naționale, pentru progres social și pace în lume.

În aceste zile, inima și gîndurile poporului nostru își dau întîlnire în fiecare mesaj de adeziune și aprobare deplină a acestei acțiuni de o amploare fără precedent a partidului și statului nostru, pusă în slujba intereselor naționale ale României și, în același timp, a intereselor generale ale tuturor statelor socialiste, a cauzei socialismului și comunismului, a păcii și progresului.

Eforturi neobosite consacrate prieteniei și alianței frățești a tuturor țărilor socialiste

La capătul vizitei de aproape trei săptămîni pe care delegația de partid și guvernamentală a României, condusă de tovarășul Nicolae Ceaușescu, a întreprins-o în țările socialiste din Asia, încerc, alături de toți cetățenii țării, un sentiment de profundă bucurie și de mîndrie patriotică.

Delegația română a avut prilejul de a cunoaște în mod nemijlocit realitățile sociale din aceste țări, munca avîntată și rodnică a popoarelor lor, atașamentul lor fierbinte pentru cauza socialismului. Sentimentele de simpatie și dragoste care au însoțit pe solii poporului nostru în toate țările vizitate au dat o înaltă expresie prețuirii adînci de care se bucură realizările obținute de statul nostru, în anii socialismului, sub înțeleapta conducere a Partidului Comunist Român, au reconfirmat prestigiul pe care și l-a dobîndit țara noastră printr-o principială și consecventă acțiune internațională, în concordanță deplină cu interesele poporului român, cu aspirațiile de pace și progres ale tuturor popoarelor.

Vizita delegației de partid și guvernamentale a României este o ilustrare convingătoare a principialității activității internaționale a partidului și statului nostru, a consecvenței sale marxist-leniniste, a unui înalt și autentic spirit internaționalist. Obiectivele și rezultatele vizitei fac să identificăm în ea un moment de importanță istorică pe linia eforturilor consacrate întăririi prieteniei, alianței frățești și unității tuturor statelor socialiste.

Traducînd în viață hotărîrile Congreselor IX și X ale P.C.R., întreaga politică externă a partidului și statului nostru dă glas sentimentelor poporului român de adîncă solidaritate internaționalistă, de înaltă responsabilitate pentru cauza socialismului și păcii. Pornind de la realitatea existenței celor 14 țări socialiste din Europa, Asia și America Latină, de la tot ceea ce, în mod obiectiv, unește aceste țări — comunitatea ideologiei marxist-leniniste, identitatea orînduirii sociale, aspirațiile vitale comune — Partidul Comunist Român și Republica Socialistă România au acționat și acționează cu nedezmințită consecvență pentru lichidarea divergențelor dintre țările socialiste, dintre partidele comuniste și muncitorești, pentru unitatea sistemului mondial socialist, a mișcării comuniste și muncitorești internaționale; această activitate exprimă acel spirit de înalt și adevărat internaționalism socialist, care în epoca noastră implică în mod necesar solidarizarea cu toate țările socialiste, cu toate partidele comuniste și muncitorești, cu toate forțele antiimperialiste.

Activitatea delegației de partid și guvernamentale române, gîndurile și cuvintele conducătorului ei, tovarășul Nicolae Ceaușescu, ne-au exprimat plenar sentimentele, interesele și aspirațiile, găsind — pentru toate acestea și încă multe altele — întreaga noastră adeziune, sprijinul nostru integral. Acele glasuri izolate care s-au făcut interpreții tendențioși ai vizitei delegației de partid și guvernamentale române, sînt total infirmate de conținutul și rezultatele strălucite ale acestei vizite, de răsunetul mondial al acestei valoroase acțiuni de politică externă, de întreaga desfășurare a vieții internaționale contemporane, a evoluției relațiilor în sînul mișcării comuniste mondiale — evoluție care vine în sprijinul orientării promovate de partidul nostru — sînt contrazise de plenitudinea și consensul sentimentelor unei întregi țări — care își vede exprimate în politica Partidului Comunist Român interesele și voința sa unanimă.

Desfășurată sub steagul internaționalismului socialist militant, vizita delegației de partid și guvernamentale române face parte din categoria acelor evenimente memorabile cărora conținutul și semnificația politică generală le dau o valoare de simbol, făcînd din ele puncte de referință politică.

JEAN LIVESCU
rectorul Universității din București

Devotament și consecvență față de cauza unității

Prin grandoarea semnificației lui, cuvîntul ASIA nu poate avea în inimile noastre decît rezonanța respectului și a considerației. Lumea în care trăim face ca fiecare al doilea locuitor al pămîntului să aparțină acestui imens continent, străvechi leagăn al civilizației și culturii mondiale, enorm potențial uman cu influențe și implicații majore asupra întregii vieți de pe planeta noastră.

În silabele cuvîntului înțelegem, în primul rînd, China, țara celui mai mare popor al lumii, apoi neîngenunchiatul, eroicul Vietnam, Coreea populară, țara dimineților limpezi, Mongolia cu mănoasele ei stepe. Din cele mai vechi timpuri, românii au avut față de aceste îndepărtate țări un sentiment de admirație și condescendență care i-a ajutat să le cunoască și să și le apropie. Mărturie stă cartea spătarului Nicolae Milescu „Însemnare a călătoriei mele", unul dintre primele studii europene despre viața poporului chinez precum și valoroasele contribuții ale unor savanți orientaliști români din epoca modernă și contemporană. Mărturie stau temeinicele relații de colaborare frățească dintre România de după cel de-al doilea război mondial și aceste patru țări socialiste de pe teritoriul Asiei, relații bazate pe principiul independenței, stimei și respectului reciproc.

Sînt însă momente care, în istoria relațiilor dintre țări, constituie evenimente *epocale*, determinînd prin amploarea și profunzimea lor cursul ulterior al evenimentelor. Un astfel de moment a fost recenta vizită a delegației de partid și guvernamentale române, în frunte cu tovarășul Nicolae Ceaușescu, în cele patru țări socialiste ale Asiei. Nimic din tot ce a marcat pînă acum în mod esențial legăturile de prietenie dintre România și R. P. Chineză, R. D. Vietnam, R.P.D. Coreeană și R. P. Mongolă, nu a egalat prin profunzimea răsunetului și a implicațiilor internaționale majore acest deosebit eveniment. Urmărit cu o deosebită atenție de presa mondială, amplu comentat — ca unul dintre momentele importante ale politicii internaționale române — acest eveniment la care a participat întregul nostru popor, într-o deplină și unanimă adeziune, marchează o etapă de excepțională importanță în efortul pe care România îl depune de atîția ani, cu o neclintită consecvență, pentru restabilirea unității țărilor socialiste, pe baza principiilor sacre promovate în cadrul mișcării comuniste și muncitorești și al relațiilor dintre statele socialiste, de către Partidul Comunist Român.

Încercăm cu toții un sentiment de legitimă și îndreptățită mîndrie pentru ceea ce reprezentăm astăzi în lume datorită succesului și admirației de care se bucură pe arena internațională această înțeleaptă și constructivă politică menită să contribuie la tot ce a elaborat mai profund inteligența contemporaneității. Trăim sentimentul demnității și al datoriei împlinite pînă la capăt în rezolvarea crucialei probleme pe care o reprezintă pentru omenirea muncitoare, pentru forța și viabilitatea mișcării comuniste internaționale, unitatea țărilor socialiste, cauză căreia alături de alte partide comuniste din lume, partidul nostru comunist i s-a dedicat neprecupețindu-și nici un efort.

Eveniment remarcabil în relațiile dintre România și țările socialiste de pe continentul Asiei, eveniment de incontestabilă și covîrșitoare însemnătate pentru cauza unității tuturor țărilor socialiste ale lumii, momentul pe care l-am trăit cu toții, în pragul dintre primăvara și vara anului 1971, își va arăta roadele ca orice mare act al poporului și partidului nostru izvorît din înțelepciune, din bunăcredință, din devotament și datorie sacră față de cea mai nobilă cauză a mișcării muncitorești și comuniste internaționale : cauza unității.

IOAN GRIGORESCU
scriitor

Deplină concordanță între cuvinte și fapte

Vă vorbesc ca muncitor și cetățean al acestei țări, la a cărei înflorire înțelegem să ne aducem, uniți și cu dăruire, întreaga noastră contribuție. Urmărim cu interes, cu deplină responsabilitate, tot ce se întîmplă zi de zi în jurul nostru. Timp de peste trei săptămîni, ca martori ai deosebitului eveniment pe care l-a reprezentat vizita delegației de partid și guvernamentale române, conduse de tovarășul Nicolae Ceaușescu, în țările socialiste din Asia, am încercat un sentiment de profundă satisfacție față de primirea călduroasă făcută trimișilor poporului român, față de manifestările de adevărată ospitalitate cu care delegația a fost pretutindeni întîmpinată.

Am deslușit și cu această ocazie legătura puternică, firească, între politica noastră internă și cea externă, consecvența și fermitatea cu care partidul și statul nostru militează pentru apărarea și promovarea intereselor noastre cele mai scumpe, pentru victoria cauzei socialismului, progresului și păcii în întreaga lume. Eu cred că prin această vizită a delegației noastre de partid și guvernamentale, România a adus o nouă și activă contribuție la dezvoltarea prieteniei și colaborării țărilor socialiste, a unității lor. Solii României socialiste au dus peste tot mesajul nostru de pace și prietenie. Cunoașterea directă a vieții și realizărilor popoarelor chinez, coreean, vietnamez și mongol, discuțiile cu conducătorii lor, ca și cu oamenii muncii din diverse sectoare de activitate, au făcut cele mai bune servicii prieteniei și colaborării dintre țările noastre, cauzei unității tuturor țărilor socialiste.

Pentru mine această vizită a fost o nouă dovadă a justeței politicii partidului și statului nostru. Rezultatele importante ale acestei vizite mă fac, ca muncitor și cetățean, să subscriu din nou și deplin la politica Partidului Comunist Român, a statului nostru. Această adeziune își găsește izvorul în convingerea, întărită în permanență o dată cu trecerea anilor, că între cuvintele și faptele Partidului Comunist Român există o deplină concordanță. Cred în ceea ce Partidul Comunist Român și guvernul țării fac pentru binele nostru, pentru pacea, securitatea și progresul omenirii, pe care le servesc fără ostenire.

Acordînd întregul nostru sprijin politicii interne și externe a P.C.R., sîntem hotărîți să ne strîngem și mai puternic rîndurile în jurul stegarului tuturor victoriilor noastre, Partidul Comunist Român, a iubitului și înțeleptului nostru conducător, tovarășul Nicolae Ceaușescu, fiu credincios al poporului nostru și eminent militant al mișcării comuniste și muncitorești internaționale. Vom face totul pentru a mări zi de zi contribuția noastră, a muncitorilor, la prosperitatea și progresul României socialiste, nu vom precupeți nimic pentru a-i spori prestigiul pe care și l-a dobîndit în lume.

DUMITRU ROȘCA
fotozincograf, Erou al Muncii Socialiste

Activitatea tovarășului Nicolae Ceaușescu — pildă de abnegație și dăruire pentru cauza socialismului

Din momentul în care am aflat știrea plecării în țările socialiste ale Asiei și pînă la întoarcerea în țară a delegației de partid și guvernamentale, conduse de tovarășul Nicolae Ceaușescu, sentimentul că sînt martor al unui eveniment de excepțională însemnătate nu m-a părăsit nici o clipă. Fiecare zi, fiecare știre citită în presa noastră sau în ziarele străine, relatînd desfășurarea vizitei în R. P. Chineză, în R. P. D. Coreeană, în R. D. Vietnam și în R. P. Mongolă, îmi întăreau convingerea că poporul nostru, dar nu numai el ci și popoarele țărilor socialiste, mișcarea comunistă și muncitorească, forțele progresiste și opinia publică de pretutindeni asistă la o strălucită demonstrație a aplicării practice, concrete, a unor principii fundamentale pentru asigurarea unității sistemului mondial socialist, pentru relațiile dintre partidele comuniste și muncitorești, pentru întărirea și investirea cu valențe reale de eficiență a frontului antiimperialist.

Reafirmarea viguroasă de către secretarul general al partidului, președintele Consiliului de Stat, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a poziției partidului nostru — definită cu claritate, ca o sarcină permanentă, de Congresele IX și X ale P.C.R. — de continuă dezvoltare a relațiilor de alianță, prietenie și colaborare multilaterală cu toate țările socialiste, de refacere a unității țărilor socialiste și înlăturare a divergențelor existente, a fost, după părerea mea, admirabil servită și de sublinierea ideii că fiecare partid comunist trebuie să se bucure de dreptul inalienabil de a-și hotărî singur propria sa politică, în funcție de condițiile concrete, particulare, în care își desfășoară activitatea în propria sa țară.

Acest adevăr primordial, verificat și confirmat de îndelungata existență a mișcării comuniste, de experiențele bogate și uneori dureroase ale partidelor comuniste și muncitorești,

→

conține în miezul său o dublă și grea încărcătură de responsabilitate : cea față de poporul, de clasa muncitoare pe care un partid este chemat să le conducă în țara sa, pe de o parte, și cea față de relațiile dintre partidele frățești, față de coeziunea lor principială, marxistă, față de internaționalismul socialist, pe de altă parte. Căci unitatea dintre partide nu poate fi realizată fără o deplină încredere reciprocă, încrederea fiind, la rîndul ei, produsul respectului mutual și al egalității. Este, practic, ceea ce s-a văzut, ceea ce s-a confirmat ca realitate a legăturilor dintre partidul nostru și partidele din țările socialiste frățești vizitate.

Desigur, aș putea evoca și alte aspecte, la fel de valoroase și semnificative, ale importanței călătoriei întreprinse în Asia. O fac și eu ca și alte zeci și sute de cetățeni ai patriei noastre în aceste zile, în paginile presei. Aș vrea, totuși, să mă opresc asupra unui lucru care îmi stă la inimă, această inimă ale cărei bătăi le-am apăsat deseori cu mîna — pentru a le potoli — de-a lungul unei vieți bogate în ani dar și în experiență ! Nu pot să nu mărturisesc aici sentimentele pe care le încerc urmărind desfășurarea dinamică a personalității tovarășului Ceaușescu. Energia cu care acționează și luptă pentru afirmarea unor principii de temelie în relațiile dintre țările socialiste, a normelor de conduită în relațiile internaționale în general, nu-și găsesc echivalentul decît în dăruirea sa totală cauzei socialismului, în abnegația cu care, în fruntea și împreună cu Comitetul Central al partidului, cu toți comuniștii, muncește și luptă pentru progresul și binele patriei și al poporului. Iar acest popor, în mijlocul căruia se află atît de des, pentru a-l povățui dar și pentru a-l asculta, s-a angajat în ultimii ani cu și mai multă încredere și fermitate pe calea trasată de conducerea Partidului Comunist Român. Profunda stimă de care conducătorul statului nostru se bucură în străinătate, prestigiul său reflectă tocmai recunoașterea acestor trăsături caracteristice ale personalității sale.

Dezvoltarea României socialiste, principialitatea și consecvența orientării sale externe au determinat o reconsiderare morală pe scară internațională a țării noastre, a poporului nostru.

Și pentru toate acestea sînt mîndru și recunoscător.

Prof univ. TUDOR IONESCU
președintele Comitetului Național pentru apărarea păcii

Sprijin activ luptei antiimperialiste

Integrată organic în politica externă activă și constructivă pe care o promovează cu consecvență partidul și statul nostru, vizita în țările socialiste din Asia a delegației de partid și guvernamentale, conduse de tovarășul Nicolae Ceaușescu, reprezintă o expresie a relațiilor de prietenie și colaborare ce unesc partidele și țările noastre în construirea societății socialiste.

Cunoscînd nemijlocit, prin contacte directe, realizările și succesele popoarelor frățești din Asia, hotărîrea lor fermă de a nu ceda în fața nici unui obstacol pe calea dezvoltării lor independente, reprezentanții investiți cu cea mai înaltă responsabilitate ai țării noastre au fost în același timp martorii atașamentului de neclintit al acestor popoare față de cauza construcției socialiste în propria lor țară, față de afirmarea sistemului mondial socialist ca forță determinantă a evoluției contemporane.

În cuvîntările sale de-a lungul călătoriei, tovarășul Nicolae Ceaușescu a subliniat în mod frecvent faptul că una din sarcinile cele mai importante ale clipei de față este de a se face totul în interesul restabilirii unității în mișcarea muncitorească internațională. Această apreciere, echivalentă în politica noastră externă cu un principiu fundamental, se bucură de cea mai mare audiență în rîndul oamenilor muncii din țara noastră, a întregului nostru popor, români, maghiari, germani și alte naționalități, ea trezind, de asemenea, un legitim ecou internațional. Cu evident interes au fost primite pretutindeni comunicatele comune date publicității după vizitele efectuate, în care se pune un accent deosebit pe necesitatea coexistenței pașnice a statelor cu orînduiri sociale diferite și care relevă hotărîrea comună de a depune toate eforturile pentru respectarea independenței, suveranității, integrității teritoriale, a neamestecului în treburile interne, a egalității în drepturi și avantajului reciproc, indiferent de regimul social sau dimensiunea teritorială.

Zilele trecute, cu prilejul unei vizite în Belgia, am participat la Bruxelles la o întîlnire care mi-a prilejuit contacte cu reprezentanți a peste 20 de țări. Membrii delegației române au încercat un sentiment de mare satisfacție atunci cînd au constatat că vizita în țările socialiste din Asia a șefului statului român a reținut atenția interlocutorilor noștri, bucurîndu-se de o considerație deosebită. În fond, reacția pe care am întîlnit-o mi s-a părut firească, căci ideea de colaborare între popoare și de securitate a întregii lumi este împărtășită de cele mai largi cercuri ale opiniei publice internaționale.

Sîntem convinși că nu poate exista om lucid care să nu-și dea acordul față de acest uriaș efort consacrat nobilului țel de înlăturare a divergențelor existente, de reinvestire deplină a relațiilor dintre țările socialiste cu acea permanență care nu poate fi proprie decît socialismului : unitatea.

KOVÁCS GYORGY
artist al poporului

Sentimentul plenar al solidarității internaționaliste

Ca cetățean și ca istoric am urmărit nu numai cu un deosebit interes, dar și cu un puternic sentiment de mîndrie vizita delegației de partid și guvernamentale, conduse de tovarășul Nicolae Ceaușescu, în țările socialiste din Asia. Calda primire făcută delegației române în R. P. Chineză, R. P. D. Coreeană, R. D. Vietnam și R. P. Mongolă este deosebit de grăitoare pentru imensul respect de care se bucură partidul nostru, personal tovarășul Nicolae Ceaușescu, în rîndurile oamenilor muncii din aceste țări, ca și pe plan internațional mai larg.

Această realitate își găsește, în primul rînd, sursa în atitudinea fermă de care partidul nostru a dat dovadă, în toți acești ultimi ani, atît în apărarea intereselor și drepturilor suverane ale poporului român, cît și în eforturile neprecupețite pentru a contribui la refacerea și întărirea frontului comun al tuturor partidelor comuniste și muncitorești din lume. Este știut că la ora actuală, în acest front muncitoresc internațional, există divergențe ce nu pot folosi decît inamicului comun, imperialismul. De aceea, orice efort pentru înlăturarea acestor divergențe nu poate fi decît salutat, nu poate fi apreciat decît în mod pozitiv și, în ultimă analiză, considerat ca o contribuție esențială pe care un partid comunist o poate aduce la cauza unității mișcării comuniste, a țărilor socialiste.

Este o contribuție atît de profund și real constructivă în atingerea acestui țel, încît desfide orice tendințe de interpretare contrară. Extinderea și adîncirea legăturilor cu o țară sau alta nu numai că nu înseamnă prejudicierea, într-un fel sau altul, a relațiilor existente cu alte țări, ci dimpotrivă, consolidează în ansamblul lor trainicele legături pe care România le promovează constant cu toate țările socialiste, obiectiv central al politicii internaționale a partidului și statului nostru. Parcurgînd cuvîntările rostite în cursul vizitei și documentele adoptate, nimeni nu va putea descoperi o singură frază susceptibilă de a fi interpretată ca favorizînd polemica sau dezbinarea. Dimpotrivă, se vor găsi frecvent apeluri ferme și principiale în favoarea înlăturării divergențelor, pentru triumful marii cauze a coeziunii socialiste.

Într-un moment de răscruce ca acela pe care-l trăim noi astăzi, politica de înfrățire a tuturor partidelor comuniste din lume pe baza principiilor internaționalismului, a respectului și stimei reciproce, pe baza înțelegerii dreptului firesc al fiecărui partid de a aprecia singur realitățile din propria sa țară, constituie un aport fundamental la întărirea mișcării comuniste internaționale. Că acest efort s-a făcut permanent, constient și clarvăzător de către Partidul Comunist Român și de către secretarul său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu — conducătorul iubit al partidului și poporului nostru, militant strălucit al mișcării comuniste și muncitorești internaționale — nu face decît să ne umple inimile de satisfacție și să ne întărească și mai mult încrederea în înțelepciunea, în capacitatea de discernămînt și în

stăruința conducerii partidului nostru de a contribui la realizarea acestui țel major.

Trăim cu toții o uriașă experiență politică. Trăim cu toții sentimentul plenar al participării, alături de conducerea partidului nostru, în frunte cu tovarășul Nicolae Ceaușescu, la consolidarea frontului internațional al clasei muncitoare, al forțelor antiimperialiste din lumea întreagă. Sîntem solidari cu această politică, sîntem solidari cu eforturile sale și, mai ales, sîntem încrezători în victoria unei cauze drepte, apărată cu atîta fermitate și pricepere.

Acad. EMIL CONDURACHI

Expresia unei politici căreia i te alături din toată inima

Cuvîntul potrivit la momentul oportun, chiar și numai un simplu gest de bunăvoință — au un rol important în viața personală. Prin ele, neînțelegerile sînt înlăturate înainte de a se transforma în ziduri de despărțire, prejudecățile sînt eliminate înainte de a da naștere acelor aprecieri greșite, a căror revizuire (în raport direct cu timpul scurs) devine din ce în ce mai grea. Dacă acest lucru este important chiar în cea mai restrînsă comunitate, trebuind să fie privit chiar ca o premisă a stabilității ei, cum ar putea să fie altfel în cadrul, incomparabil mai larg, al relațiilor dintre partidele comuniste și muncitorești sau dintre statele socialiste ? Într-un spirit de respect reciproc, cu rațiune și răbdare, pot fi aplanate cele mai diferite divergențe de păreri, cu atît mai mult, cu cît este firesc ca din idealuri comune să izvorască din nou unitatea.

Dar, pentru aceasta sînt necesare eforturi pe cît de consecvente, pe atît de continue care, de altfel — să aruncăm o privire înapoi — au fost reliefate puternic de Congresul al X-lea al P.C.R. Partidului nostru, statului nostru socialist le revine meritul de a milita pentru întărirea continuă a colaborării și prieteniei frățești cu toate țările socialiste, cu toate partidele comuniste și muncitorești cu remarcabilă și neabătută perseverență.

Mie personal, reportajele de televiziune asupra călătoriei în țările socialiste din Asia a delegației noastre de partid și guvernamentale mi-au oferit expresia pregnantă a unei politici căreia i te alături din toată inima și căreia oamenii muncii din țara noastră — români, maghiari, germani și de alte naționalități — îi dau o înaltă apreciere, o susțin fără rezerve. Convorbirile, vizitele în diferite întreprinderi din aceste țări, masele de oameni care făceau o caldă primire tovărășească delegației noastre, în frunte cu tovarășul Ceaușescu — toate acestea mi-au confirmat în limbajul neechivoc al faptelor că principiile ferm și consecvent promovate de România sînt absolut juste, deoarece sînt etice și echitabile.

Faptele sînt clare ca lumina zilei. Pentru că s-au desfășurat la lumina zilei, în fața tuturor. Fără ascunzișuri. Fără gînduri tăinuite. Și totuși, sînt unii care șoptesc și insinuează pe tema „slăbirii unității" tocmai în momentele cînd zeci de milioane, sute de milioane de oameni, în frunte cu partidele lor comuniste și cu conducătorii lor, oferă prin multiplul lor dialog exemplul minunat al afirmării principiilor prieteniei dintre popoare și state frățești, al traducerii în viață a normelor legalității și eticii internaționale. Judecățile strîmbe și prejudecățile ce stau la baza unor asemenea amatori de „prognoze" se bucură — din fericire — de tot mai puțină audiență în rîndul celor cărora le este într-adevăr scumpă ideea unității țărilor socialiste și a partidelor comuniste. Poziția României, a P.C.R. este prea bine cunoscută, pentru ca să se poată acorda credit unor astfel de interpretări dubioase.

Am constatat aceasta în repetate rînduri ; printre altele, în timpul unei călătorii prin Danemarca : fermieri, constructori de nave și marinari — între ei comuniști și necomuniști, oameni cu vederi înaintate și opinii realiste — cunoșteau despre poziția internațională a României mai multe amănunte decît aș fi putut să o presupun. Iar în convorbirile destinse pe care le avusesem la Aalborg, Copenhaga sau la ferme izolate cu oameni simpli revenea adeseori gîndul : este just ca și țările mici și mijlocii să aibă un rol și să poarte o răspundere pentru evenimente de importanță mondială ! Auzind asemenea cuvinte, eram de fiecare dată mîndru de a avea în buzunar pașaportul român.

FRANZ STORCH
scriitor

Acțiune de răsunet cu multiple semnificații

Nu cunosc în toată istoria diplomației românești o faptă cu un răsunet mai puternic decît recenta vizită întreprinsă de delegația de partid și de stat, în frunte cu secretarul general al Partidului Comunist Român, președintele Consiliului de Stat, Nicolae Ceaușescu, în Republica Populară Chineză și în celelalte țări socialiste din Asia. Această vizită are o semnificație multiplă. Ea ilustrează în modul cel mai grăitor linia directoare fundamentală a politicii externe a României socialiste de promovare statornică a prieteniei, alianței și colaborării cu toate statele socialiste. Ea constituie, în același timp, un factor puternic al prieteniei dintre poporul român și marele popor chinez — care nu e numai primul popor din lume sub raportul numărului populației, dar și sub acela al vechimii culturii sale — precum și popoarele coreean, vietnamez, mongol și cambodgian. Ea reprezintă, în sfîrșit, o nouă și puternică ilustrare a principiilor fundamentale ce trebuie să guverneze relațiile dintre statele socialiste, relații întemeiate pe respectarea strictă a suveranității, pe neamestecul în treburile interne, pe dreptul fiecărui partid de a-și elabora în mod de sine stătător politica sa, în conformitate cu condițiile istorice concrete din fiecare țară, și pe internaționalismul proletar.

Toate aceste principii, care se bucură de aprobarea fermă a întregului nostru popor, și-au găsit din nou cea mai pregnantă expresie în cuvintele pline de adîncă omenie ale președintelui Nicolae Ceaușescu.

CONSTANTIN C. GIURESCU
profesor la Universitatea din București, membru al Academiei de Științe Sociale și Politice

O importantă contribuție a Partidului Comunist Român

Vizita delegației de partid și guvernamentale române în țările socialiste din Asia se înscrie ca una dintre cele mai remarcabile acțiuni de politică externă întreprinse de partidul și statul nostru în conformitate cu programul elaborat la Congresele IX și X ale P.C.R., program realizat cu consecvență. Această parte a continentului asiatic, vatră a unei civilizații milenare și a unei populații ce reprezintă peste o treime din întreaga omenire, a fost și este aproape de poporul român. Legăturile statornicite vin să adîncească și mai mult prietenia și solidaritatea de nezdruncinat a poporului nostru cu popoarele chinez, coreean, vietnamez și mongol, angajate într-o luptă grea și nobilă, de făurire a societății socialiste.

Cuvîntările rostite de tovarășul Nicolae Ceaușescu și comunicatele oficiale atestă înalta principialitate, logica de fier, spiritul științific, partinic al politicii partidului și guvernului român, grija pentru destinele socialismului și păcii în lume, îmbinarea armonioasă a intereselor naționale cu internaționalismul socialist.

Rezultatele strălucite ale vizitei delegației române au confirmat justețea politicii partidului nostru de a dezvolta relații de prietenie și colaborare frățească cu toate țările socialiste, fără nici o discriminare, ca singura cale menită să asigure refacerea unității și consolidarea sistemului mondial socialist. Pornind de la realitățile lumii contemporane, care fac imposibilă existența unei hegemonii în cadrul sistemului mondial socialist și al mișcării comuniste și muncitorești internaționale, P.C.R. s-a pronunțat și se pronunță cu fermitate pentru dezvoltarea relațiilor dintre statele socialiste pe baza principiilor egalității în drepturi, respectului suveranității naționale, neamestecului în treburile interne, întrajutorării tovărășești în spiritul internaționalismului socialist. Relațiile interstatale și de partid ale României cu cele patru țări socialiste din Asia — țări cu tradiție, experiențe și realități social-politice și economice atît de diverse ca și relațiile noastre cu celelalte țări socialiste și partide comuniste — confirmă o dată în plus că singura modalitate a întăririi so-

→

lidarității frățești și unității țărilor socialiste și partidelor comuniste este respectarea neabătută a acestor principii, a dreptului fiecărui popor de a-și statornici de sine stătător programul politic pe baza aplicării creatoare a învățăturii marxist-leniniste în funcție de particularitățile proprii ale fiecărei țări. Numai astfel se asigură dezvoltarea și îmbogățirea teoriei și practicii revoluției și construcției socialiste, se afirmă plenar spiritul inovator al dialecticii materialiste.

Vizita delegației române a fost urmărită cu vie satisfacție de întregul nostru popor. Ea a stîrnit un deosebit interes în cele mai largi cercuri politice de pe toate continentele, constituind obiectul unor aprecieri pozitive din partea imensei majorități a comentatorilor de presă. Cu atît mai stranii au apărut opiniile unor așa-zișI „observatori" care au văzut în contactele tovărășești ale delegației române — contacte absolut normale între conducerile partidelor comuniste frățești — o „primejdie"... la adresa unității ! Oare conflictele, lipsa de relații, izolarea să fie — potrivit acestei logici — calea spre refacerea unității, spre dezvoltarea legăturilor reciproce ? Întreaga experiență a mișcării comuniste, a relațiilor dintre țările socialiste dovedește contrariul, pune în lumină justețea politicii promovate de P.C.R., politică orientată spre dezvoltarea contactelor, a relațiilor cu toate partidele comuniste și muncitorești — singura cale spre depășirea divergențelor, spre o unitate trainică.

Acum, cînd trecem în revistă rezultatele vizitelor întreprinse de delegația de partid și guvernamentală română putem constata — și este opinia tuturor oamenilor de bună-credință — că acțiunea delegației române se înscrie pe linia eforturilor consecvente depuse de P.C.R., personal de tovarășul Nicolae Ceaușescu, pentru depășirea divergențelor existente în mișcarea comunistă internațională, refacerea și consolidarea unității sistemului mondial socialist și a mișcării comuniste și muncitorești internaționale, ca singura chezășie a triumfului socialismului și păcii în lume. Este o nouă contribuție concretă, nu în vorbe, ci în fapte a Partidului Comunist Român și Republicii Socialiste România la întărirea forțelor socialismului, a frontului mondial antiimperialist, o contribuție la cauza securității, păcii și progresului întregii omeniri.

Prof. dr. docent IOAN CETERCHI
vicepreședinte al Academiei de Științe Sociale și Politice

Satisfacție și legitimă mîndrie

Cuvintele sînt prea sărace pentru a exprima simțămintele de mulțumire și legitimă mîndrie pe care inimile noastre le-au încercat pe parcursul vizitei delegației române de partid și de stat, conduse de tovarășul Nicolae Ceaușescu, în țările socialiste ale continentului asiatic, vizită care constituie o strălucită acțiune internațională, ce vine să confirme, încă o dată, caracterul consecvent al politicii noastre externe și care punctează în mod luminos prestigiul de care se bucură această politică pe toate meridianele globului. Primirea călduroasă și entuziasmul plenar cu care au fost întîmpinați membrii delegației noastre sînt o nouă dovadă a stimei și înaltei considerații, a imensului prestigiu de care se bucură partidul și statul nostru pe plan internațional, a caracterului realist și fecund al poziției țării noastre în marile probleme ale contemporaneității.

În spiritul înaltei responsabilități care caracterizează fiecare acțiune a partidului și statului nostru, această vizită aduce, credem noi, o contribuție remarcabilă la găsirea de soluții pentru rezolvarea problemelor majore ce stau în fața țărilor socialiste, a partidelor comuniste și muncitorești, ca și a altor probleme importante ale vieții internaționale contemporane.

Vizitînd pămînturile acelor țări ale lumii unde popoarele duc o aprigă bătălie împotriva imperialismului, delegația noastră și-a reafirmat încă o dată, cu tărie și fermitate, solidaritatea activă cu popoarele care luptă pentru libertate și independență națională, pentru dreptul de a-și decide singure soarta. Mesajul românesc a fost atît de clar și de sincer, ideile atît de umanitare, încît dialogurile nu puteau fi decît convingătoare și rodnice. Acest mesaj, care atestă elocvent înalta principialitate a politicii noastre, spiritul ei de inițiativă, validează în practică principiile unui program la a cărui elaborare un rol decisiv îl are personalitatea proeminentă, spiritul lucid și clarvăzător al secretarului general al partidului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Subscriem cu toată convingerea la programul acestei politici, în care vedem înfăptuite aspirațiile și idealurile noastre, perspectiva fermă și clară a progresului social. Pentru toate acestea sîntem recunoscători partidului.

Dr. STELIAN IVAȘCU
directorul Sanatoriului Balotești

Strălucită confirmare a politicii partidului nostru

Îmi exprim emoția și mîndria de cetățean român, acum, încă o dată, cînd politica noastră externă repurtează încă un succes pe plan mondial. Vizita tovarășului Nicolae Ceaușescu în țările socialiste ale Asiei semnifică o strălucită confirmare a politicii consecvente și clarvăzătoare a partidului nostru.

Poetul scrie astăzi cu o pană albă dintr-o aripă de columbă.

NICHITA STĂNESCU
scriitor

Bilanț rodnic

Am urmărit, împreună cu întregul popor, cu viu interes și sentimente de puternică mîndrie, vizita delegației de partid și guvernamentale române, conduse de tovarășul Nicolae Ceaușescu, în țările socialiste din Asia. Satisfacția este și mai mare acum, după terminarea vizitei, cînd se face bilanțul ei — un bilanț rodnic, pus în slujba cauzei socialismului și păcii. Într-adevăr, această vizită se înscrie ca o contribuție de cea mai mare importanță la întărirea relațiilor de prietenie dintre România și țările socialiste din Asia, la adîncirea legăturilor de colaborare dintre partidele, popoarele și țările noastre. Vizita a constituit, în același timp, o contribuție prețioasă la cauza restabilirii unității țărilor socialiste, a partidelor comuniste și muncitorești, a tuturor forțelor antiimperialiste. Ea a consemnat un nou și amplu efort al partidului și statului nostru consacrat acestor nobile obiective și, totodată, imperative majore ale lumii contemporane.

Consider că acest lucru se datorează, în primul rînd, consecvenței cu care conducerea partidului nostru, personal tovarășul Nicolae Ceaușescu, promovează metoda contactelor și întîlnirilor directe dintre conducătorii partidelor și guvernelor țărilor socialiste. Această metodă permite desfășurarea unor schimburi largi de păreri, contribuie la mai buna cunoaștere și înțelegere, la adîncirea relațiilor reciproce de prietenie și colaborare, la depășirea divergențelor existente, la refacerea și consolidarea unității și coeziunii — condiție indispensabilă în afirmarea forței și influenței socialismului în lume.

Rezultatele rodnice ale vizitei delegației române în țările socialiste din Asia se datoresc, în același timp, concepției partidului nostru privind căile de întărire a unității țărilor socialiste. În această privință, așa cum se știe, Partidul Comunist Român militează neobosit pentru așezarea consecventă a relațiilor dintre țările socialiste pe baza marxism-leninismului și a internaționalismului socialist, a egalității depline în drepturi, respectului suveranității și independenței naționale, neamestecului în treburile interne, întrajutorării și colaborării tovărășești. Aceste relații sînt menite să contribuie la dezvoltarea și întărirea fiecărei țări socialiste și, prin aceasta, la întărirea întregului sistem socialist mondial.

Aceste poziții ale partidului nostru au fost exprimate cu claritate și în cursul recentei vizite. Ele sînt susținute pe deplin de toți membrii partidului nostru, de întregul popor român. Încă o dată, cu prilejul acestei vizite, partidul și guvernul nostru au dovedit în mod strălucit că promovează o politică externă marxist-leninistă, profund patriotică și internaționalistă. Cu consecvență, fermitate și rodnicie.

Dr. ION OANCEA
profesor la Facultatea de drept din București

Scrisoare din Geneva

SESIUNEA DE VARĂ A COMITETULUI PENTRU DEZARMARE

În conformitate cu acordul realizat între statele membre, Comitetul pentru dezarmare și-a reluat lucrările la 29 iunie, la Geneva.

Ca la începutul oricărei sesiuni a acestui important organism guvernamental, a cărui activitate este consacrată problemelor de însemnătate vitală ale dezarmării și securității, se ivesc și de această dată, în mod firesc, întrebări ce preocupă opinia publică internațională, oamenii politici, cercurile diplomatice și de presă, în legătură cu stadiul tratativelor, cu perspectivele negocierilor de dezarmare.

Înainte de toate, se impune precizarea că sesiunea în curs a Comitetului de dezarmare rămîne confruntată cu o arie foarte largă de măsuri de dezarmare care, de mai mulți ani, se cer rezolvate în mod corespunzător.

Problemele de pe agenda Comitetului rămîn, în continuare, cele definite prin ordinea de zi adoptată prin consens la 15 august 1968 și reafirmate prin rezoluțiile adoptate de Adunarea Generală a O.N.U. : negocierea cu prioritate absolută a unor măsuri efective în domeniul încetării cursei înarmărilor nucleare și al dezarmării nucleare ; adoptarea unor măsuri colaterale de dezarmare ; inițierea unor tratative de fond asupra problemei dezarmării generale și totale — obiectivul final al negocierilor și eforturilor de dezarmare. După cum se știe, aceste măsuri se află de mulți ani pe agenda Comitetului de dezarmare, s-ar putea spune chiar de la începutul existenței acestui organism. Stadiul negocierilor asupra acestor chestiuni este cunoscut.

În ciuda celor cîteva acorduri de dezarmare, cu caracter preventiv-restrictiv încheiate în ultimii ani, părerea generală — fie că este vorba de factori politici, de cercurile de presă sau opinia publică — este aceea că negocierile de dezarmare evoluează extrem de lent, că rezultatele rămîn în continuare insignifiante, că tratativele în aceste probleme de însemnătate cardinală pentru pacea și securitatea internațională nu au produs încă acele rezultate concrete așteptate și cerute cu insistență de popoarele de pretutindeni.

În al doilea rînd, la începutul acestei noi sesiuni a Comitetului, se cere relevat caracterul de urgență și maxima acuitate pe care le-au dobîndit problemele dezarmării și, legat de aceasta, negocierile din cadrul Comitetului de la Geneva. Urgența negocierii și adoptării unor măsuri practice de dezarmare este reliefată, înainte de toate, de proporțiile fără precedent ale cursei înarmărilor, de efectele ei profund dăunătoare asupra păcii, securității și progresului tuturor națiunilor. Este semnificativ, în acest sens, să amintim că în ultimii 10 ani, cheltuielile mondiale pentru înarmări au crescut de circa două ori, ajungînd, în anul 1970, la cifra uriașă de 200 miliarde dolari ; pentru anul 1971, se prevede o nouă creștere masivă, aproximativ pînă la 210 miliarde dolari.

Necesitatea imperativă a adoptării unor măsuri efective și urgente de dezarmare este relevată în toate rezoluțiile adoptate la ultima sesiune a Adunării Generale, referitoare la dezarmarea generală : diferite măsuri din domeniul dezarmării nucleare, consecințele economice și sociale ale cursei înarmărilor (rezoluție inițiată de România), aplicarea recomandărilor conferinței statelor neposesoare de arme nucleare și altele.

Însemnătatea noii etape a negocierilor de dezarmare este sporită și de circumstanțele internaționale în care ea se desfășoară. Este un fapt recunoscut că, promovarea pînă la limitele absurdului a cursei înarmărilor contravine intereselor fundamentale, de pace, securitate, progres economic și social, ale tuturor națiunilor, servește interesele cercurilor imperialiste, politicii de forță, presiune și amestec în treburile interne ale popoarelor.

Războiul care continuă în Indochina, situația conflictuală din Orientul Apropiat, tensiunile din alte regiuni ale lumii, marile acumulări de forțe armate și armamente care diminuează coeficientul de securitate pe continentul european — sînt, toate, împrejurări care pun într-o puternică lumină caracterul imperativ al înfăptuirii unor măsuri radicale de dezarmare.

Se poate aprecia, de aceea, că sesiunea actuală a Comitetului se desfășoară într-un climat internațional în care popoarele, un număr tot mai mare de guverne, de partide și cercuri politice din diferite state, forțele democratice, progresiste de pe toate continentele își ridică tot mai hotărît glasul în favoarea înfăptuirii unor acorduri reale de dezarmare, în primul rînd în domeniul nuclear, care să contribuie la eliminarea pericolului de război, la întronarea unor condiții de pace și securitate propice dezvoltării pașnice, libere și independente a tuturor națiunilor.

Potrivit opiniei expertilor în dezarmare și comentatorilor de presă care urmăresc negocierile de la Geneva, sesiunea în curs a Comitetului își va concentra negocierile asupra problemei interzicerii armelor chimice și biologice. Această apreciere se bazează și pe concluziile ce s-au conturat în urma sesiunii de primăvară a Comitetului (23 februarie—13 mai a.c.) cînd a devenit evident că, din cauza opoziției statelor occidentale, încheierea unui acord general de prohibire atît a armelor chimice cît și a celor biologice, nu este posibilă, cel puțin în etapa actuală. În aceste condiții, a fost admisă în general ideea că, pentru progresul tratativelor, poate fi urmată calea negocierii unui acord parțial de interzicere doar a armelor biologice, într-o primă etapă, după care să se continue eforturile pentru prohibirea și a armelor chimice. La inițiativa țărilor socialiste membre în Comitet, la 30 martie a fost depus un proiect de convenție privind interzicerea perfecționării, producției și stocării armelor biologice și a toxinelor și distrugerea acestora, proiect care, în opinia multor state, reprezintă o bună bază de negociere a unui acord în materie. Totodată, Comitetul pentru dezarmare este sesizat cu un proiect de convenție elaborat de Marea Britanie, referitor la prohibirea armelor biologice și a toxinelor.

La sesiunea actuală, eforturile delegațiilor țărilor membre se vor concentra asupra elaborării, pe baza documentelor existente, a unui proiect de convenție privind prohibirea armelor biologice și a toxinelor, care să răspundă intereselor tuturor statelor și, în acest mod, să întrunească o adeziune cît mai largă.

Unii comentatori mai optimiști exprimă părerea că un atare proiect de convenție ar putea fi pus de acord pînă la sesiunea Adunării Generale. În acest caz, s-ar putea raporta Adunării Generale un acord concret și s-ar crea condițiile pentru trecerea la negocieri asupra altor măsuri urgente și importante, care își așteaptă rezolvarea.

În cercurile Comitetului este larg răspîndită ideea că, paralel cu negocierile pe tema interzicerii armelor chimice și biologice, tratativele din Comitet vor trebui să îmbrățișeze în mod necesar, așa cum o cer rezoluțiile O.N.U., celelalte probleme ale dezarmării, în primul rînd măsurile din domeniul nuclear.

Din gama largă a problemelor de dezarmare nucleară, un mare număr de state, invocînd urgența și prioritatea măsurilor din această categorie, stabilită prin rezoluțiile O.N.U. și prin tratatul de neproliferare, se pronunță pentru negocierea și încheierea unor acorduri în domenii cum sînt : interzicerea folosirii armelor nucleare, încetarea experiențelor nucleare subterane, crearea de zone denuclearizate în diferite regiuni ale lumii, încetarea producției de materiale fisionabile în scopuri militare și transferul acestor materiale spre utilizări pașnice, reducerea și, în final, eliminarea tuturor armelor nucleare și a mijloacelor de transportare la țintă a acestora.

Negocierile din ultima perioadă din Comitet au pus în lumină audiența tot mai largă de care se bucură alte măsuri de dezarmare cum sînt : înghețarea și reducerea bugetelor militare ; retragerea trupelor de pe teritoriile altor state în limitele granițelor naționale, lichidarea bazelor și a blocurilor militare, înfăptuirea unor măsuri de dezarmare regională.

În sfîrșit, avînd în vedere faptul că din 1965 problema dezarmării generale este practic eludată în negocierile din Comitet, un număr de state membre în acest organism, în primul rînd țările socialiste și multe țări nealiniate, depun în continuare eforturi pentru inițierea unor tratative de fond, serioase, în vederea elaborării unui proiect de tratat de dezarmare generală și totală, care constituie sarcina de bază a acestui organism, mandatul și însăși rațiunea de a fi.

Consecventă poziției sale de principiu în problemele păcii, securității și dezarmării, țara noastră va acționa neabătut și la această sesiune a Comitetului pentru angajarea unor negocieri de substanță în domeniul dezarmării, pentru obținerea unor rezultate concrete, conforme cu aspirațiile de pace, bunăstare, libertate și progres ale popoarelor.

Tiberiu BOGDAN

Geneva, 29 iunie

EROI AI EXPLORĂRII COSMOSULUI

GHEORGHI DOBROVOLSKI

S-a născut la Odessa, la 1 iunie 1928. În 1946 a absolvit o şcoală specială de aviaţie. A urmat apoi cursurile şcolii de piloţi de la Ciugnievo pînă în 1950, cînd a devenit pilot pe un avion de vînătoare. Concomitent cu activitatea de aviator, a studiat la Academia forţelor aeriene.

VLADISLAV VOLKOV

Membru al echipajului navei „Soiuz-7", care a efectuat un zbor cosmic în octombrie 1969, inginerul Vladislav Volkov era singurul dintre cosmonauţii de pe „Soiuz-11", care mai participase la un zbor spaţial. Născut la 23 noiembrie 1935, la Moscova, el a urmat cursurile Institutului de aviaţie şi a studiat apoi ingineria, specializindu-se în aeronautică.

VIKTOR PAŢAEV

Născut la 19 iunie 1933, în Kazahstan, Viktor Paţaev a absolvit Institutul Politehnic din Penza. Înainte de a intra în detaşamentul cosmonauţilor a lucrat ca inginer într-un institut de cercetări. A urmat apoi cursurile pregătitoare în vederea zborurilor cosmice.

Omenirea este îndoliată. O moarte năpraznică, în primul moment inexplicabilă, a lovit pe trei pionieri ai Cosmosului la capătul celui mai lung periplu spaţial din istorie. Nimic nu lăsa să se întrevadă acest tragic sfîrşit. Din zorii zilei de 6 iunie, cînd a fost lansată nava cosmică „Soiuz-11" şi pînă în zorii zilei de 30 iunie, totul a mers cît se poate de bine. După ce, în dimineaţa zilei de 7 iunie, cei trei cosmonauţi izbutiseră să realizeze în numai 25 de minute cuplarea cu marea staţie orbitală „Saliut", cosmonauţii Gheorghi Dobrovolski, Vladislav Volkov şi Viktor Paţaev au desfăşurat, în condiţii excelente, foarte promiţătoare cercetări ştiinţifice. Platforma spaţială de 25 de tone care le-a servit drept locuinţă, laborator şi chiar grădină (au făcut experienţe încununate de succes privind germinarea şi creşterea plantelor în spaţiul cosmic) s-a dovedit a fi un mediu prielnic vieţii şi activităţii umane.

Bătuseră recordul stabilit de cosmonauţii Andrian Nikolaev şi Vitali Sevastianov care, la bordul lui „Soiuz-9", rămăseseră în spaţiu peste 18 zile. Telespectatorii sovietici i-au putut vedea pentru ultima oară într-o transmisie directă, în cea de a 24-a zi de zbor, marţi 29 iunie, cînd au trimis un mesaj de salut celui de-al cincilea Congres al scriitorilor sovietici. Arătau a fi în cea mai bună formă. Apoi li s-a ordonat să se înapoieze pe Pămînt. După cum se arată în comunicatul agenţiei T.A.S.S., cei trei cosmonauţi au transportat însemnările lor de lucru şi jurnalele de bord în nava „Soiuz-11", s-au instalat la bordul acesteia, au verificat sistemele de zbor şi au pregătit desprinderea de staţia „Saliut". Operaţiunea de desprindere — a comunicat echipajul — s-a desfăşurat normal. Începînd de la ora 21,28, „Soiuz-11" şi „Saliut" şi-au continuat zborul separat. Motoarele de frînare ale navei spaţiale au fost puse în funcţiune la ora 0,35. Din acel moment a încetat contactul prin radio cu solul. Parașutele s-au deschis aşa cum era programat. „Soiuz-11" a aterizat lin în zona dinainte stabilită şi, o dată cu el, a aterizat şi elicopterul în care se afla echipa ce urma să-i ajute pe cosmonauţi să iasă din navă. „Deschizînd uşa cabinei, se arată în comunicat, echipa i-a găsit pe membrii echipajului navei spaţiale «Soiuz-11», piloţii cosmonauţi locotenent colonel Gheorghi Timofeievici Dobrovolski, inginer Vladislav Nikolaevici Volkov şi inginer Viktor Ivanovici Paţaev, aşezaţi la locurile lor, fără viaţă".

Ancheta urmează să precizeze cauza morţii lor. O defectare a sistemului de aprovizionare cu oxigen ? Un şoc în momentul pătrunderii în păturile dense ale atmosferei ? Vom afla răspunsul după ce vor fi încheiate toate cercetările aflate în curs de desfăşurare.

Pentru a treia oară, cuceritori ai Cosmosului îşi pierd viaţa în cursul unor încercări de a extinde aria cunoscută şi controlată de om. Anul 1967 a fost marcat de două tragedii. La 27 ianuarie, astronauţii americani Grissom, White şi Chaffee au ars de vii în timpul experimentării la sol a unei capsule spaţiale „Apollo" : explodase unul dintre rezervoarele de oxigen. La 23 aprilie, cosmonautul sovietic Vladimir Komarov şi-a pierdut viaţa la revenirea pe Pămînt a navei cosmice „Soiuz-1", ca urmare a nefuncţionării sistemului de aterizare. Se cuvine a fi amintit aci şi numele lui Iuri Gagarin, pionier al explorării Cosmosului, care şi-a pierdut viaţa într-un tragic accident. Excepţionalele măsuri de precauţie şi continua perfecţionare a navelor cosmice au făcut ca, în ultimii patru ani, toţi exploratorii Cosmosului să se înapoieze cu bine pe Pămînt. La un pas de catastrofă, echipajul navei „Apollo 13" a fost salvat, dar nu şi-a mai putut duce la îndeplinire programul de cercetare a Lunii.

Realizare tehnică fără precedent, prima platformă spaţială deschide calea zborurilor cosmice de lungă durată. Dobrovolski, Volkov şi Paţaev au murit eroic la capătul unei experienţe ştiinţifice a cărei însemnătate nu poate fi încă apreciată pe deplin. Cei ce vor folosi învăţămintele ei şi o vor duce mai departe, vor rămîne veşnic îndatoraţi memoriei acestor eroi ai luptei pentru cucerirea Universului.

TOKIO

SCRUTIN SEMNIFICATIV

43 de milioane de cetăţeni japonezi s-au prezentat la 27 iunie în faţa urnelor, în vederea reînnoirii unei jumătăţi din mandatele Camerei Consilierilor (Superioară) a Dietei. Observatorii, precum şi cercurile politice din capitala niponă apreciază că actul electoral reprezintă o ocazie deosebit de semnificativă pentru verificarea principalelor tendinţe ale opiniei publice japoneze întrucît actualele alegeri, dincolo de distribuirea a 308 candidaţi pe 126 de locuri, au loc într-un moment cînd inventarul priorităţilor guvernului este extrem de încărcat. În mod special, în centrul recentei campanii electorale s-au situat probleme care în ultima vreme au stat în centrul atenţiei opiniei publice japoneze : acordul privind retrocedarea Insulei Okinawa, tratatul de securitate japono-american, viitorul forţelor de autoapărare ale Japoniei. La aceste note dominante ale dezbaterilor preelectorale s-a adăugat problematica curentă a vieţii politice interne : necesitatea găsirii unor soluţii privind poluarea marilor centre urbane, reconsiderarea politicii în domeniul dezvoltării oraşelor, problema yen-ului, a preţurilor etc.

Cele cinci principale partide japoneze — liberal democratic (94 de candidaţi), socialist (60), comunist (50), socialist-democratic (11), şi Komeito (10) — s-au reîntîlnit în febra electorală, precizîndu-şi din nou punctele de vedere. Dacă Partidul Komeito şi socialist-democratic apreciază drept oportună o dezlipire „graduală“ de reţeaua dependenţei bazelor americane, partidul liberal democratic, al cărui lider este premierul Eisaku Sato, consideră necesară „dublarea“ pactului de securitate japono-american cu acţiuni naţionale proprii în ceea ce priveşte autoapărarea. Operînd o netă diferenţă între adevărata securitate a ţării şi clauzele prevăzute în pactul japono-american, Partidul comunist şi Partidul socialist au subliniat necesitatea urmării unei politici de neutralitate, cerînd abrogarea pactului de securitate japono-american. În aceeaşi ordine de idei, a relaţiilor cu Statele Unite, Kenji Miyamoto, preşedintele Prezidiului C.C. al Partidului Comunist din Japonia, sublinia referindu-se la recentul acord asupra retrocedării Insulei Okinawa : „După părerea noastră, un adevărat acord care să prevadă deplina retrocedare a Okinawei va trebui să cuprindă următoarele clauze : anularea privilegiilor acordate S.U.A. în Okinawa; suspendarea oricăror drepturi ale americanilor de a folosi apa, electricitatea, drumurile şi mijloacele de comunicaţie; compensarea stricăciunilor provocate de forţele americane ; dreptul autorităţilor japoneze de a judeca delictele penale comise de americani; transferarea către Japonia a aşa-numitei proprietăţi americane fără nici un fel de compensaţii; curmarea imediată a activităţii postului de radio „Vocea Americii“ şi a cablului submarin dintre Okinawa şi Taiwan; indicarea clară a datei în care acordul va intra în vigoare“.

Confirmînd importanţa contextului politic şi social în care s-au desfăşurat alegerile, Tonomi Narita, liderul Partidului socialist, remarca într-un discurs din perioada campaniei electorale că „rezultatul actualei confruntări va fi expresia drumului ţării spre pace şi democraţie sau spre recrudescenţa militarismului“. Totodată, după încheierea alegerilor, Partidul socialist a dat publicităţii o declaraţie prin care se pronunţă pentru restabilirea relaţiilor diplomatice dintre Japonia şi R. P. Chineză.

Pentru observatori a devenit limpede că, în urma acestor alegeri, lunga guvernare a cabinetului Sato intră într-o nouă etapă, fapt ilustrat de rezultatele scrutinului. În urma numărării voturilor, configuraţia actualei Camere a Consilierilor reflectă o pondere mai pronunţată a stîngii : Partidul socialist a cîştigat 5 locuri în plus faţă de legislatura anterioară (în total 66 locuri), Partidul comunist a înregistrat un spor de 3 locuri (în total 10). Partidul liberal-democrat, de guvernămînt, obţinînd 63 de mandate (are în prezent 135 de locuri), înregistrează, potrivit observatorilor, o anumită pierdere de popularitate.

Dezvoltarea economică a ţării, precum şi abordarea unor aspecte noi în orientarea externă — apreciază observatorii — solicită într-o măsură tot mai mare conturarea mai clară a unei politici, interne şi externe, paşnice şi constructive.

Radu BUDEANU

CALENDAR

iunie

1 IUNIE

— Începe vizita în R. P. Chineză a delegaţiei de partid şi guvernamentale române condusă de tovarăşul Nicolae Ceauşescu

— Viena : Conferinţa extraordinară O.N.U.D.I.

— R. P. Mongolă şi Chile hotărăsc să stabilească relaţii diplomatice

5 IUNIE

— Bucureşti : sosirea unei delegaţii parlamentare columbiene

7 IUNIE

— Giurgiu : întîlnirea Corneliu Mănescu — Ivan Başev (continuată a doua zi la Russe)

— Ulan Bator : începe al XVI-lea Congres al Partidului Popular Revoluţionar Mongol

8 IUNIE

— Moscova : proiect de Tratat asupra Lunii propus de guvernul U.R.S.S.

9 IUNIE

— Începe vizita în R. P. D. Coreeană a delegaţiei de partid şi guvernamentale române condusă de tovarăşul Nicolae Ceauşescu

— Pekin : vizita secretarului de stat iugoslav pentru afacerile externe, Mirko Tepavaţ

11 IUNIE

— Hanoi : Adunarea Naţională îl alege preşedinte al R. D. Vietnam pe Ton Duc Thang

— Atena : vizita lui Corneliu Mănescu

12 IUNIE

— Malta : victoria în alegeri a laburiştilor (s-au pronunţat împotriva prezenţei în insulă a bazelor militare ale N.A.T.O.)

13 IUNIE

— În U.R.S.S. : alegeri de deputaţi pentru Sovietele supreme ale republicilor unionale şi autonome şi pentru Sovietele locale

— Alegeri administrative în Italia (forţele stîngii îşi menţin poziţiile ; democraţia creştină pierde voturi în favoarea neofasciştilor)

— Tripoli : preşedintele Moamer el Gedafi declară că Libia intenţionează să stabilească relaţii diplomatice cu R. P. Chineză

— New York : „The New York Times“ începe publicarea studiului secret al Pentagonului privind istoricul agresiunii S.U.A. în peninsula indochineză

14 IUNIE

— Bonn : vizita parlamentarilor români

15 IUNIE

— Berlin : începe al VIII-lea Congres al P.S.U.G.

— Montreal : Corneliu Mănescu face o vizită în Canada

— Bucureşti : al III-lea Colocviu internaţional pe teme europene organizat de A.D.I.R.I.

— Reykjavik : demisia cabinetului Hofstein

16 IUNIE

— Începe vizita în R. D. Vietnam a delegaţiei de partid şi guvernamentale române condusă de tovarăşul Nicolae Ceauşescu

17 IUNIE

— Semnarea simultană, la Tokio şi Washington, a acordului de retrocedare a Okinawei

19 IUNIE

— Pekin : Norodom Sianuk adresează poporului khmer un mesaj în care condamnă cedarea de către Lon Nol a unei părţi din teritoriul ţării regimului saigonez.

21 IUNIE

— Începe vizita în R. P. Mongolă a delegaţiei de partid şi guvernamentale române condusă de tovarăşul Nicolae Ceauşescu

— Sinaia : lucrările conferinţei internaţionale cu tema „O.N.U. în deceniul următor“

— Addis Abeba : conferinţa O.U.A. la nivel înalt

22 IUNIE

— Moscova : a 53-a şedinţă a Comitetului Executiv al C.A.E.R.

— Stare de urgenţă în Bolivia ; instalarea Adunării Populare

23 IUNIE

— Luxemburg : acord privind aderarea Angliei la Piaţa comună

24 IUNIE

— Întoarcerea delegaţiei de partid şi guvernamentale române condusă de tovarăşul Nicolae Ceauşescu, care a vizitat ţările socialiste ale Asiei

— Bucureşti : vizita delegaţiei FRELIMO

26 IUNIE

— Xieng Quang : noi propuneri ale Frontului Patriotic pentru soluţionarea paşnică a situaţiei din Laos

27 IUNIE

— Alegeri pentru Adunarea Populară şi pentru sfaturile populare în Bulgaria

28 IUNIE

— Bucureşti : se deschide Conferinţa Mondială a Energiei

29 IUNIE

— Începe vizita preşedintelui Nicolae Ceauşescu în Finlanda

O ANIVERSARE GLORIOASĂ

Se împlinesc cinci decenii de la acea memorabilă zi de 1 iunie 1921, cînd reprezentanții grupărilor marxiste din diferitele provincii ale țării, întruniți la Șanhai în condiții de adîncă conspirativitate, au adoptat hotărîrea istorică de a crea Partidul Comunist Chinez. Născut ca expresie a aspirațiilor de dreptate și libertate socială și națională ale oamenilor muncii, P.C. Chinez s-a dedicat, de la începutul existenței sale, slujirii cu credință, fermitate și consecvență marxist-leninistă a intereselor fundamentale ale poporului chinez.

Crearea Partidului Comunist Chinez a însemnat un moment de răscruce în istoria poporului chinez, cu efecte de importanță covîrșitoare asupra întregii sale dezvoltări. În jurul Partidului Comunist s-au unit toate forțele revoluționare, patriotice și progresiste ale țării, s-a născut și s-a dezvoltat un larg și puternic front antiimperialist și antifeudal. Lupta revoluționară a maselor populare din China a dobîndit o nouă perspectivă istorică.

Perioada anilor de după primul război mondial înscrie în istoria Chinei aprige lupte revoluționare. Printre altele, „Marșul cel lung al Armatei roșii chineze" a dat lumii exemplul unui legendar eroism. Crîncena înfruntare pe care a implicat-o dezlănțuirea de către imperialismul japonez a războiului împotriva Chinei (1937—1945) a găsit din nou Partidul Comunist în fruntea luptei poporului pentru libertate și independență națională. Alături de celelalte forțe ale coaliției antifasciste, poporul chinez, desfășurînd o luptă eroică, și-a adus o importantă contribuție la zdrobirea japoniei militariste.

Înfruntînd represiunile regimului burghezo-moșieresc, comuniștii, forțele democratice și progresiste din România, însuflețite de un puternic spirit internaționalist, și-au manifestat în mod consecvent și activ profunda simpatie și solidaritate cu lupta eroică a poporului chinez pentru libertate socială și națională. Acțiunile desfășurate în acei ani în sprijinul luptei revoluționare din China s-au înscris ca un moment de seamă în dezvoltarea relațiilor de prietenie și colaborare dintre popoarele român și chinez.

La 1 octombrie 1949, lupta îndelungată a poporului chinez, condus de Partidul său Comunist, înregistra o victorie de importanță capitală. Proclamarea Republicii Populare Chineze marca desăvîrșirea revoluției burghezo-democratice și inaugurarea revoluției socialiste. Victoria revoluției populare și întemeierea marelui stat socialist chinez au dat o lovitură puternică pozițiilor imperialismului în Asia și în lume, marcînd o schimbare istorică în raportul de forțe pe plan mondial.

Stăpîn pe propriile destine, poporul chinez a pornit, plin de abnegație și elanuri constructive, la construirea noii orînduiri socialiste, punînd în slujba acestei nobile misiuni întregul talent și întreaga sa hărnicie. Într-o perioadă istorică scurtă, China populară a obținut succese remarcabile în dezvoltarea forțelor de producție și a bazei economice socialiste, fapt ilustrat convingător de avîntul industrializării, de transformarea socialistă a agriculturii, de dezvoltarea viguroasă a altor ramuri economice. Mii de fabrici și uzine, hidrocentrale și șantiere au împînzit țara, producția industrială s-a diversificat continuu realizînd în prezent o gamă largă de produse de cea mai mare importanță, ca de pildă, utilaje industriale complexe, generatoare și motoare electrice, mașini-unelte automate, aparate de precizie, avioane, autovehicule, nave etc. Noi centre și orașe industriale au apărut în peisajul economic al țării. În același timp, executarea unor vaste lucrări hidrotehnice, extinderea sistemelor de irigație și baraje, un uriaș efort pentru amenajări funciare complexe, creșterea producției de mașini agricole și îngrășăminte, ridicarea nivelului de calificare al cadrelor au determinat o dezvoltare a agriculturii socialiste, schimbări înnoitoare în viața satului chinez. În anii din urmă, R. P. Chineză a obținut, de asemenea, succese de răsunet în domenii de cardinală însemnătate ale științei și tehnicii, cum sînt folosirea energiei nucleare, lansarea unor sateliți artificiali ai Pămîntului, aplicarea în producție a electronicii, a automatizării.

Toate aceste mari succese obținute pe calea construcției socialismului, rod nemijlocit al muncii neobosite a poporului chinez, sînt strîns legate de existența și activitatea Partidului Comunist, a conducerii sale în frunte cu președintele Mao Tzedun. Îndeplinindu-și consecvent rolul conducător în viața societății, P.C. Chinez se bucură de încredere și sprijin nelimitat din partea poporului.

Animat profund de spiritul solidarității frățești internaționaliste cu toate popoarele și țările care construiesc noua orînduire socială, poporul român se bucură din inimă de remarcabilele realizări obținute de poporul Chinei prietene, sub încercata conducere a Partidului său Comunist, în edificarea unui stat socialist, puternic și prosper. Partidul și statul nostru, întregul popor român, dau o înaltă apreciere contribuției de seamă pe care R. P. Chineză o aduce la creșterea puterii și prestigiului socialismului în lume, la consolidarea forțelor care luptă împotriva politicii agresive a imperialismului, pentru libertate și independență, pentru pace, securitate și progres în lume.

Desfășurarea evenimentelor demonstrează tot mai mult faptul că soluționarea problemelor majore ale vieții internaționale nu este posibilă fără participarea Republicii Populare Chineze. Sensul evoluțiilor politice din ultimii ani ilustrează afirmarea unor tendințe pozitive, realiste, mergînd spre normalizarea, de către un număr tot mai numeros de țări, a relațiilor cu R. P. Chineză. România militează cu hotărîre pentru restabilirea drepturilor legitime ale Republicii Populare Chineze în cadrul O.N.U. și în celelalte organisme internaționale, se pronunță consecvent pentru retragerea bazelor militare americane din Taivan — teritoriu inalienabil al Chinei populare.

Punînd în centrul politicii sale externe dezvoltarea relațiilor de prietenie, alianță și strînsă colaborare cu toate țările socialiste, partidul și statul nostru, poporul român dau o deosebită prețuire raporturilor frățești cu Partidul Comunist Chinez, cu guvernul și poporul Chinei, raporturi care au înregistrat un curs permanent ascendent în ultimii ani. Cu adînci rădăcini în istorie, relațiile de prietenie și colaborare româno-chineze își găsesc izvorul forței și trăiniciei în așezarea lor pe temelia solidă, verificată de viață, a principiilor marxism-leninismului și internaționalismului socialist, a respectării independenței și suveranității naționale, neamestecului în treburile interne, egalității în drepturi și avantajului reciproc.

Înscriindu-se firesc în contextul dezvoltării continue a relațiilor pe linie de partid și de stat dintre cele două țări, recenta vizită în Republica Populară Chineză a delegației de partid și guvernamentale române conduse de tovarășul Nicolae Ceaușescu, convorbirile ei cu președintele Mao Tzedun, cu vicepreședintele Lin Biao, cu premierul Ciu En-lai, cu alți conducători de partid și de stat chinezi — convorbiri desfășurate într-o atmosferă de caldă prietenie și cordialitate — au marcat un nou și strălucit capitol în dezvoltarea relațiilor frățești româno-chineze. **„Îmi exprim convingerea —** sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu, în cuvîntarea rostită la marele miting al prieteniei româno-chineze, organizat la Pekin **— că întîlnirile și convorbirile pe care le-am avut împreună în aceste zile marchează un moment de importanță istorică în dezvoltarea continuă a relațiilor dintre partidele și țările noastre, a colaborării în toate domeniile de activitate, spre binele ambelor popoare, al cauzei generale a socialismului și păcii".** La rîndul său, tovarășul Ciu En-lai arăta cu aceeași ocazie : **„În îndelungata luptă revoluționară, între poporul chinez și poporul român s-a statornicit o prietenie profundă... Constatăm cu bucurie că, în ultimii ani, relațiile dintre partidele, țările și popoarele noastre au cunoscut o foarte mare dezvoltare. Aceasta corespunde nu numai intereselor popoarelor noastre, ci și intereselor popoarelor revoluționare ale lumii".**

La glorioasa aniversare a Partidului Comunist Chinez, poporul român își exprimă, încă o dată, solidaritatea fierbinte, sentimentele de stimă și caldă prietenie față de Partidul Comunist Chinez, față de harnicul și talentatul popor chinez, constructor avîntat al vieții noi socialiste, își manifestă hotărîrea de a face totul pentru dezvoltarea relațiilor reciproce, în interesul ambelor popoare, al cauzei socialismului, păcii și progresului în lume.

Atît vizita în R. P. Chineză, cît și în celelalte țări socialiste din Asia, rezultatele ei rodnice au fost în întregime aprobate de Comitetul Executiv al C.C. al P.C.R., bucurîndu-se, în același timp, de sprijinul și adeziunea unanimă a întregului nostru partid, a întregii noastre națiuni socialiste. Această importantă acțiune de politică externă a partidului și a guvernului român este privită de poporul nostru ca o prețioasă contribuție la cauza generală a socialismului, la depășirea divergențelor existente și restabilirea unității țărilor socialiste, a mișcării comuniste și muncitorești internaționale.

George G. POTRA

SAMORA MACHEL

președintele Frontului de Eliberare din Mozambic

PENTRU CE LUPTĂ FRELIMO

Se află în țara noastră o delegație a Frontului de Eliberare din Mozambic (FRELIMO), condusă de Samora Machel, președintele Frontului, care face o vizită de prietenie la invitația C.C. al P.C.R. Tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al P.C.R,, a avut o întîlnire cu membrii delegației.

Samora Machel a răspuns cu amabilitate solicitării de a acorda un interviu pentru cititorii revistei „Lumea", domnia-sa a început prin a evoca momentele mai importante din istoria mișcării pentru eliberarea Mozambicului.

— Aș putea spune — **declară domnia-sa** — că noi, militanții FRELIMO ne-am născut din nimic sau, altfel spus, am plecat de la zero în 1962, cînd avea să ia ființă mișcarea. În 1961, o dată cu cucerirea independenței de către Tanganica, grupurile mozambicane refugiate în această țară au început să se organizeze. Dar ele erau rupte de realitățile concrete ale țării, marea majoritate a membrilor lor părăsiseră de prea multă vreme Mozambicul pentru a realiza exact situația ce se crease. Programul formațiunilor create în Tanganica **(după eliberare, Tanganica și Zanzibarul s-au unit formînd Tanzania — n.n.)** necorespunzînd, așadar, realității mozambicane, nu era capabil să definească dușmanul și obiectivele concrete de luptă. În 1962, am reușit să coordonăm cele trei formațiuni existente în Tanganica — UDENAMO, MANU și UNAMI — și să le unim într-un front mai amplu, FRELIMO. Primul congres FRELIMO a avut loc în septembrie, același an. Eduardo Mondlane a fost ales președinte, și din acel moment se poate spune că poporul mozambican avea să aibă un partid propriu. Sarcina fundamentală a frontului era definită la acest prim Congres : unirea tuturor forțelor patriotice și anticolonialiste pentru a da o ripostă hotărîtă dușmanului. Pentru aceasta trebuia să trecem însă la o organizare largă și profundă a maselor populare pentru realizarea insurecției armate. Cînd vorbim de organizarea maselor, vorbim de fapt nu de o organizare „emotivă", ci de trezirea conștiinței lor politice. Ne preocupa de asemenea programul de educație : alfabetizarea maselor, victime ale ignoranței în care au fost ținute secole de-a rîndul de către colonialiștii portughezi. În sfîrșit, organizarea insurecției militare. O dată aceste sarcini îndeplinite, în septembrie 1964 țara era aptă să realizeze în practică cuvîntul de ordine lansat de FRELIMO : „Lupta armată împotriva colonialismului portughez!".

— În 1964, cînd izbucnea insurecția, FRELIMO dispunea de 250—300 de partizani...

— Exact. 250 de camarazi antrenați politic și militar au declanșat, practic, lupta armată. Ea a cuprins în scurtă vreme, începînd cu Cabo Delgado, vaste regiuni ale țării. Aceasta ne-a permis să lichidăm cîteva mii de soldați inamici, să capturăm arme și muniții, lupta noastră antrenînd întreaga populație și trezind conștiința națională, forță invincibilă. Am realizat aceasta nu numai printr-o definire clară a dușmanului, ci și prin clarificarea mai generală a noțiunii de exploatare a omului de către om. Regiunile controlate de noi au asigurat de-a lungul tuturor acestor ani aprovizionarea întregii populații mozambicane. Populația din aceste zone, organizată politic în comitete, își conduce singură propriile destine.

— Cum a reacționat Lisabona ?

— Succesele noastre i-au constrîns pe guvernanții portughezi la o „remodelare" parțială a administrației. Pe lîngă guvernatorul militar este trimis (1968) în Mozambic un guvernator civil. Restructurarea avea drept scop să lase impresia că Lisabona își „îndulcește" regimul din colonii. În realitate se dădea mînă liberă militarilor pentru a comite crime și mai odioase. În acest an au avut loc în Mozambic lucrările celui de-al II-lea Congres, care au subliniat că Frontul este adînc înrădăcinat în țară, că viața populației nu mai este de conceput fără arma în mînă.

— Acest al II-lea Congres al FRELIMO a recunoscut rolul femeii mozambicane în acțiunile de luptă...

— Congresul a aprobat de fapt decizia din octombrie 1966 a Comitetului Central, care chema femeile să participe activ la lupta armată, să-și asume sarcinile revoluției. Lucrările congresului au avut, în acest sens, o importanță deosebită : au demonstrat dorința de emancipare a femeii mozambicane. Detașamente armate de femei au apărut în toate colțurile țării.

— La 3 februarie 1969, Eduardo Mondlane era asasinat la Dar-Es-Salaam. Care au fost motivele acestui asasinat ?

— Faptul că lupta noastră se înrădăcinase în Mozambic, faptul că linia noastră politică s-a dovedit a fi revoluționară și populară l-a speriat pe dușman, care a crezut că asasinîndu-l pe Mondlane va asasina întreaga mișcare. Dușmanul a încercat să semene confuzie printre mozambicani, să împiedice definirea obiectivelor reale ale revoluției. Dar lupta noastră nu este numai o luptă militară, ci în primul rînd o luptă politică. Militarii noștri nu sînt niște instrumente. Lupta armată are drept scop triumful revoluției. Noi toți sîntem așadar niște „militanți militari". De ce a fost asasinat Mondlane ? Nu pentru că el

→

conducea lupta armată, ci pentru că dirija revoluția. Dușmanul nostru se teme de revoluție.

— Cînd, în 1968, în vizită la București, Eduardo Mondlane acorda un interviu pentru revista „Lumea", momentul coincidea cu „moartea politică" a lui Salazar. Dar Mondlane nu-și făcea iluzii în legătură cu dispariția lui Salazar și înlocuirea lui prin Marcello Caetano. Ne-a și spus-o: „Pentru a-l diferenția de alți lideri salazariști, vă voi spune că el e mai conservator decît mulți dintre ei". După trei ani de dictatură „caetanistă", cum apreciați politica Lisabonei ?

— În 1970, cînd inamicul și-a dat seama că manevrele sale eșuaseră a încercat o nouă schimbare : a fost numit un alt guvernator civil și un alt comandant militar. Cînd leul îmbătrînește și nu mai are dinți, e înlocuit cu un alt leu mai tînăr. Pentru noi însă aceasta n-a însemnat nimic și nici n-ar putea însemna. Poate veni și un leopard. Cadrul e același.

Care era noul plan al Lisabonei ? Întărirea raporturilor cu S.U.A., cu țările membre ale N.A.T.O., precum și cu Africa de Sud — aliatul direct — și cu Rhodesia, agentul său. A fost lansată o vastă ofensivă împotriva zonelor eliberate ; peste 50 000 de oameni au fost mobilizați să distrugă tot ce întîlnesc în cale. Această ofensivă însă a eșuat. Avînd în vedere faptul că Portugalia dispune de atîția oameni și de însemnate cantități de armament, m-ați putea întreba de ce ? Pentru că pămîntul e al nostru și noi îl cunoaștem. Sîntem o țară mică, pregătirea noastră, militară este modestă, armamentul nu ne prisosește. Dar cînd viermele intră în furnicar, furnicile știu să-l atace.

— Ce forțe sociale compun FRELIMO ?

— Țăranii — iată principala, dacă nu singura forță socială a țării noastre. Țărani care au cunoscut secole în șir experiența muncii forțate pe plantațiile de bumbac, a vînzării brațelor de muncă Rhodesiei, a teribilei exploatări din minele Africii de Sud. Țăranii compun FRELIMO. A vorbi de intelectuali într-o țară aproape în întregime analfabetă este practic imposibil. Noi înșine sîntem și ne tragem din țărani.

— Se află în Mozambic un mare număr de portughezi civili : după unele evaluări 100 000. Ce raporturi au aceștia cu Lisabona și care este atitudinea lor față de front ?

— 100 000 ? Cel puțin 300 000 de portughezi se află în prezent între granițele Mozambicului și numărul lor tinde să crească. Este politica regimului lui Marcello Caetano. Scopul ei este clar. Ziariștii au obligația să-l facă cunoscut lumii întregi. Regimul de la Lisabona are intenția să exproprieze terenurile fertile locuite de africani pentru a le da colonilor. După terminarea stagiului militar, mulți soldați portughezi se stabilesc aici, primind gratuit pămînt. Se urmărește crearea unei rivalități deschise între poporul portughez și cel mozambican pentru ca politica dusă de colonialiști să-și găsească o justificare în mobilizarea portughezilor împotriva mozambicanilor. Li se spune așa, de pildă, că africanii sînt împotriva albilor. În plus, se încearcă o internaționalizare a războiului : muncitori de diverse naționalități sînt angajați să lucreze, de pildă, la barajul de la Cabora-Bassa și lor li se dau arme pentru a-și apăra investițiile făcute aici. În acest răstimp, în Portugalia, poporul nu știe aproape nimic despre război. Își pierde copiii pe frontul din Africa fără să știe de ce. Avem o deosebită simpatie pentru acest popor, căci sîntem oprimați de aceleași forțe. De aceea elementele progresiste antifasciste portugheze reprezintă un aliat al luptei și cauzei noastre. Există portughezi născuți în Mozambic care se simt mozambicani și care consideră de datoria lor să lupte împotriva colonialismului, pentru un Mozambic liber și independent. Unii dintre ei sînt chiar membri ai FRELIMO. Și trebuie să subliniez că poporul nostru nu-și definește dușmanul în funcție de pigmentația pielii. Pe prizonierii noștri i-am predat fără condiții Crucii Roșii Internaționale, iar pe soldații portughezi care dezertează din armată îi primim cu brațele deschise și-i tratăm ca pe niște camarazi.

— Ce reprezintă pentru Mișcarea de Eliberare Națională din Mozambic solidaritatea manifestată de continentul african, de cercurile progresiste din întreaga lume ?

— Solidaritatea Africii se manifestă sub diverse forme : sprijin politic, moral și material, acesta bineînțeles depinzînd de condițiile fiecărei țări în parte, de dezvoltarea ei. Dacă lupta noastră se dezvoltă, aceasta se datorește într-o măsură și țărilor africane independente. Africa independentă este o bază de distrugere a colonialismului. Ecourile luptei noastre sînt din ce în ce mai mari. Italia, de pildă, a fost anul trecut, în iunie, gazda Conferinței de ajutorare a popoarelor din coloniile portugheze. Lucrările Conferinței s-au ținut la Roma în aceeași sală în care, cu puțină vreme înainte, avusese loc o ședință N.A.T.O. Nu mai e nevoie, cred, de comentarii. De asemenea voi aminti primirea pe care Papa Paul al VI-lea, ne-a făcut-o la Vatican, primire al cărei ecou internațional probabil îl cunoașteți. De asemenea, în Olanda, țară membră a alianței atlantice, funcționează comitete în favoarea luptei noastre. Guvernul suedez ne dă și el un ajutor prețios .Toate acestea datorită ponderei politice din ce în ce mai mari a forțelor socialismului, a forțelor progresiste din întreaga lume.

— Este prima dumneavoastră vizită în România. Ce impresie aveți pînă acum ?

— Aș dori să mă refer la contactele avute cu reprezentanții partidului și ai guvernului român, care acordă luptei noastre un foarte mare sprijin moral, politic, diplomatic și material. Apreciem mult acest sprijin, apreciem întreaga politică a României, politica realistă a Partidului Comunist Român. Am înțeles într-un fel și de ce România ne susține : datorită istoriei sale, tradițiilor sale de luptă.

Rodica DUMITRESCU

DETECTOR

„L'Express" : al doilea divorț

Săptămîna trecută în „Le Monde", Françoise Giroud, directoarea săptămînalului „L'Express", răspundea printr-o scrisoare acidă rîndurilor publicate în ajun în același cotidian de Olivier Chevrillon, fost președinte al consiliului de administrație „Express-Union" (societatea care editează săptămînalul). La prima vedere, o divergență ireconciliabilă între redacțional și administrativ, soldată cu demisia președintelui consiliului de administrație, poate să nu atragă atenția în mod deosebit. Dar o dată cu Olivier Chevrillon a părăsit — nu societatea editoare, ci redacția — un grup de ziariști: Claude Imbert, redactor-șef, Georges Suffert, Jean-Jacques Faust, Pierre Billard, Marc Ullmann, Henri Trinchet, Robert Franc și Jacques Duquesne, redactori șefi adjuncți. Ceea ce dă conflictului o altă dimensiune. Și amintește că este pentru a doua oară cînd echipa de la „L'Express" se scindează.

Creat cu optsprezece ani în urmă de Jean-Jacques Servan-Schreiber împreună cu un grup de tineri gazetari talentați și dinamici, „L'Express" și-a cucerit repede un loc important în rîndurile presei de opinie. În 1964, Servan-Schreiber a hotărît însă transformarea săptămînalului în spiritul publicațiilor americane de genul „Time" : aripa de stînga a echipei a părăsit atunci „Express"-ul pentru ca împreună cu grupul de la „France-Observateur" să creeze „Le Nouvel Observateur".

De la intrarea sa în competiția politică, devenit secretar general al partidului radical, „J.-J. S.-S.", afirmîndu-și preocuparea pentru menținerea independenței revistei, a părăsit la începutul lui 1970 toate funcțiile sale ierarhice în grupul „Express", iar „Bloc Notes"-ul pe care îl publica în paginile săptămînalului purta mențiunea că opiniile exprimate în această rubrică angajează exclusiv pe semnatar. Atribuțiile de conducere administrativă fuseseră încredințate lui Oliver Chevrillon, jurist fără cunoștințe speciale în materie de presă. Jean-Jacques Servan-Schreiber rămăsese însă principalul acționar al societății editoare. Ca atare, la prima vedere, conflictul a apărut ca unul de gestiune : Chevrillon preconiza și iniția lansarea altor publicații, Servan-Schreiber vroia ca toate eforturile să se concentreze pentru fructificarea și dezvoltarea succesului revistei.

Din desfășurarea controverselor s-a desprins însă și un alt aspect al înfruntării. „J.-J. S.-S." și o parte din echipa redacțională considerau că tonalitatea generală a săptămînalului a devenit prea tolerantă, concesivă chiar, față de politica guvernamentală. O altă parte a echipei se teme că dorința fondatorului revistei de a recăpăta controlul asupra activităților ei, traduce intenția de a o transforma într-un purtător de cuvînt al propriilor lui orientări politice.

De aci al doilea divorț în biografia „Express"-ului. În condiții pe care, probabil, abia evoluția viitoare a revistei le va clarifica.

Fl. Ș.

DIN SURSE...

Vacanţă

O telegramă de la Naţiunile Unite anunţă plecarea în insulele Bermude a secretarului general U Thant, care, pînă la 8 iulie, îşi va petrece aici o vacanţă nepreväzută. (Odihna i-a fost prescrisă de medici în urma îmbolnăvirii sale, în urmă cu aproximativ două săptămîni). Deşi în convalescenţă, U Thant va păstra un contact telefonic zilnic cu sediul Naţiunilor Unite din New York.

Alegeri

De la 1 iulie, în R.A.U. urmează să se desfăşoare alegerile pentru cele 5 720 unităţi de bază ale Uniunii Socialiste Arabe, care numără circa 5 milioane şi jumătate de membri. După alegerile pentru unităţile de bază vor urma alegeri pentru cartiere şi oraşe (12 iulie) şi pentru districte (17 iulie). Reuniunea Congresului Naţional a fost fixată pentru 23 iulie.

Invitaţie

Aldo Moro, ministrul italian al afacerilor externe, urmează să facă, între 5 şi 12 iulie, o vizită oficială în U.R.S.S., la invitaţia guvernului sovietic — anunţă agenţia „T.A.S.S."

Fluvială

Apropiata întîlnire Georges Pompidou — Willy Brandt (Bonn, 5—6 iulie) va debuta — se anunţă în capitala vest-germană — pe... Rin. Conform programului propus de vest-germani, primele cinci ore ale întîlnirii vor fi consumate la bordul unuia din vapoarele flotei renane, care va cobori pe fluviu de la Mainz la Koblenz, de unde elicopterele îi vor duce pe cei doi şefi de stat la Bonn.

Congres

Amînat în 1969 din cauza îmbolnăvirii preşedintelui Burghiba, viitorul Congres al Partidului Socialist Tunisian a fost fixat — a anunţat primul ministru Hedi Nuira — pentru 29, 30 şi 31 octombrie. Ultimul congres a avut loc în urmă cu şapte ani.

Protest

Exasperat de agravarea poluării aerului la Tokio, un japonez în vîrstă de 82 de ani, Masaji Miwa, din Mitika, unul din oraşele-satelit ale capitalei nipone, s-a sinucis aruncîndu-se în lacul Inawashiro. Într-o scrisoare adresată familiei, el şi-a exprimat dorinţa ca trupul să-i fie lăsat pe fundul lacului Inawashiro, a cărui apă a rămas pînă acum nepoluată.

Record

În cursul campaniei electorale pentru Casa Albă (1968), preşedintele Nixon — relevă un studiu publicat la Washington de „Fundaţia cetăţenilor independenţi" — a cheltuit 35 milioane dolari, mai mult decît orice alt candidat prezidenţial din istoria Statelor Unite.

Dezminţire

Presa israeliană a publicat recent o dezminţire a lui Marshall Boyer, fiul unui milionar american, în legătură cu o pretinsă cerere în căsătorie pe care tatăl său ar fi făcut-o premierului Golda Meir. După informaţia apărută în săptămînalul de senzaţie „Haolam Haze", Boyer-tatăl ar fi cerut-o în căsătorie pe Golda Meir în cursul unei petreceri ; aceasta — tot după relatările săptămînalului citat — s-ar fi declarat măgulită şi şi-ar fi îmbrăţişat pretendentul. „E o glumă — a declarat Marshall Boyer. În cercurile apropiate d-nei Meir, informaţia publicată de «Haolam Haze» n-a fost nici măcar considerată demnă de o dezminţire".

Proiect

Se află în stadiu de proiect construcţia, la Khartum, a celei mai mari săli de conferinţe de pe continentul african. Construcţia va dura — se precizează în capitala sudaneză — doi ani. Viitoarea sală va putea găzdui peste 2000 de persoane.

Student

În exil la Roma, regele Constantin al Greciei a redevenit, la 31 de ani, student — scrie revista italiană „Epoca". S-a înscris la cursurile de ştiinţe politice la „Trinity College" — universitatea Cambridge. O dată pe săptămînă regele Constantin soseşte în Anglia pentru a fi „seminarizat" de profesorii colegiului şi pentru a primi lecţiile următoare.

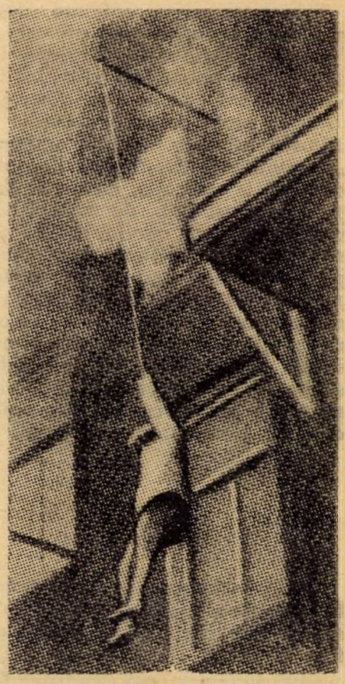

UN SALT SPECTACULOS

Surprinsă de un puternic incendiu în locuinţa sa de la etajul III, o locuitoare din Amsterdam n-a mai avut pentru a se salva decît o singură cale : să sară pe fereastră. A sărit şi a „aterizat" nevătămată în plasa întinsă de pompieri

Demisia

Se aşteaptă ca la 5 iulie Kurt Georg Kiesinger — scrie „Der Spiegel" — să-şi prezinte, în faţa prezidiului lărgit al Uniunii Creştin Democrate, demisia din funcţia de preşedinte al partidului. Tot atunci urmează a fi desemnat candidatul la conducerea U.C.D.

PROFUND SURPRINS...

...arată (cum vedeţi în imagine) acest poliţist sud-african văzîndu-l pe jucătorul „de culoare" (în prim plan) care se pregăteşte să intre pe stadion. Surpriză explicabilă... Roger Bourgarel, din echipa naţională de rugby a Franţei care a susţinut recent un meci cu echipa Africii de sud, este primul negru care păşeşte pe stadionul din Bloemfontein...

Onassis

„Aristoteles Onassis internat în clinică în urma unui atac cardiac ? Imposibil. Sîmbătă 5 iunie, la orele 5 dimineaţă, putea fi văzut în compania prietenilor într-un local de noapte parizian, cîntînd în cor cu un faimos trio de muzicanţi". (din „L'Europeo").

Rubrică realizată de Rodica DUMITRESCU

DUPĂ ACORDUL DINTRE „CEI ŞASE" ŞI MAREA BRITANIE

Prin înţelegerea realizată săptămîna trecută între „cei şase" şi Marea Britanie în ce priveşte atît acordarea unui regim preferenţial tranzitoriu produselor lactate neo-zeelandeze, cît şi contribuţia financiară britanică la bugetul comunitar, s-a ajuns la un acord asupra condiţiilor şi termenilor aderării Marii Britanii la Piaţa comună. Acordul intervine după zece ani de la primele tatonări pe care Marea Britanie le-a făcut pe lîngă „Comunitatea Economică Europeană" în vederea intrării ei în această organizaţie. Zece ani de controverse şi dificile discuţii şi, în acelaşi timp, de mutaţii economice în Piaţa comună, perioadă în cursul căreia, după îndelungi oscilaţii, s-au produs reconsiderări importante în poziţiile „celor şase" şi în special în poziţia Franţei faţă de problema acceptării candidaturii britanice. În tot acest răstimp Marea Britanie nu a abandonat — în ciuda tuturor refuzurilor — calea aderării la Piaţa comună. În concepţia multor economişti şi oameni politici britanici, ea constituie unica alternativă la o sufocare economică lentă în condiţiile obiectiv necesarei replieri a Marii Britanii de la poziţia de mare putere economică, politică şi financiară mondială la cea de ţară europeană lipsită de vechile atribute imperiale.

Acordului global realizat îi va urma complicatul proces al ratificării sale, în condiţiile în care, mai ales în Marea Britanie, curentul anticomunitar cuprinde părţi mari ale opiniei publice.

Opinia majorităţii observatorilor politici este, însă, că principalele obstacole în calea intrării Marii Britanii în Piaţa comună au fost înlăturate. Aşadar, se aşteaptă ca, începînd de la 1 ianuarie 1973 — cînd este fixat startul efectiv al perioadei de tranziţie — „Comunitatea Economică Europeană" să numere zece membri, considerîndu-se că, o dată realizat un acord în privinţa aderării Marii Britanii, se va ajunge la aranjamente similare şi în ce priveşte aderarea Danemarcei, Norvegiei şi Irlandei.

Ce probleme ridică aderarea Marii Britanii la Piaţa comună şi, practic, în ce constă acordul global realizat? Care vor fi incidenţele „lărgirii" C.E.E. asupra situaţiei din Marea Britanie, asupra structurilor comunitare, asupra raportului de forţe economice interoccidentale, asupra comerţului internaţional? Este ceea ce ne propunem să examinăm în paginile care urmează.

PRO ŞI CONTRA

Scisoare din Londra de la Richard Clements

redactor-şef al revistei „Tribune".

După încheierea primelor tratative de la Bruxelles, presa şi opinia publică britanică analizează acum condiţiile care au fost obţinute. Dacă marea majoritate a presei britanice este în favoarea intrării în C.E.E., ultimele sondaje de opinie arată în schimb că opinia publică este departe de a fi mulţumită de ideea aderării. În mare parte, această poziţie de dezaprobare porneşte de la faptul că, în cazul în care intrăm în C.E.E., preţurile vor creşte considerabil în Marea Britanie în anii următori, iar industria britanică nu va obţine probabil, atît de repede cum afirmau unii, stimulentul promis. Întrucît şomajul în Marea Britanie a depăşit 3 la sută, din totalul forţei de muncă (peste 800 000 de oameni) mulţi se tem că o creştere a concurenţei nu va slăbi ci va accentua recesiunea prin care trece Marea Britanie.

Într-adevăr, argumentele economice sînt acelea care ocupă acum locul cel mai important. În ciuda dezminţirilor guvernului, devine din ce în ce mai clar că continuarea politicii deflaţioniste a guvernului este menită să aducă un surplus al balanţei de plăţi suficient de mare pentru a acoperi costul subvenţiilor necesare pe care le-a acceptat în vederea intrării în Piaţa comună. Conducerea sindicatelor şi-a dat seama de acest lucru. Victor Feather, secretar general al T.U.C., a cerut de două ori ca guvernul să facă cunoscute planurile economice de viitor dar, după părerea sa, nu va exista o refacere substanţială a economiei pînă cînd guvernul nu va fi sigur că este primit în C.E.E.. Or, s-ar putea ca aceasta să nu se întîmple decît în cursul anului 1973.

Poate că singurul succes al conservatorilor în această direcţie a fost hotărîrea cu privire la lira sterlină. Dacă îşi pierde treptat rolul de monedă mondială de rezervă, este cert că lira sterlină va contribui întrucîtva la izolarea Marii Britanii de crizele monetare mondiale cronice. Dar, pînă în prezent, nu există nici un indiciu în ce măsură se va face acest lucru. În cursul discuţiilor sale cu preşedintele Franţei, Pompidou, primul ministru Heath s-a angajat doar la o poziţie de principiu în această problemă. Fără îndoială că atunci cînd se va ajunge la propuneri practice, Marea Britanie va trebui să meargă mult mai departe în întîmpinarea sugestiilor cercurilor financiare franceze, care sînt în sine mai rigide şi care ar putea să îngreuneze problemele britanice.

O altă faţetă a problemei este aceea a Commonwealthului. Încrederea cu care Geoffrey Rippon, ministru însărcinat cu tratativele între Marea Britanie şi Piaţa comună, s-a înapoiat săptămîna trecută de la Luxemburg, a fost zdruncinată de două declaraţii. Una aparţine lui Douglas Anthony, prim-ministru adjunct al Australiei, care îl acuză pe Rippon că, în cursul tratativelor, nici măcar nu a expus punctul de vedere al Australiei. Cealaltă declaraţie a fost făcută de Norman Kirk, liderul Partidului laburist din Noua Zeelandă, care a calificat drept inacceptabile condiţiile negociate pentru ţara sa.

Săptămîna trecută, cînd Rippon lua cuvîntul în Camera Comunelor, se părea că aproape nimeni — exceptînd deputaţii foarte ostili Pieţei comune — nu va pune sub semnul întrebării acordul realizat de el cu „cei şase". Aparent, s-ar fi spus că condiţiile obţinute de Rippon sînt foarte bune şi că în acele ţări din Commonwealth ale căror interese sînt lezate de cererea Marii Britanii de a fi primită în C.E.E., aproape că nu se vor auzi proteste.

Situaţia este însă cu totul alta. Declaraţiile lui Douglas şi Kirk vor constitui fără îndoială preludiul unei examinări mai aprofundate a rezultatelor obţinute de Rippon. Aceste rezultate vor fi considerate desigur mai puţin încurajatoare decît au sugerat mulţi miniştri conservatori. De fapt, această examinare va provoca o furtună în cadrul Partidului conservator însuşi. Căci cea mai mare parte a ostilităţii împotriva C.E.E. manifestată în rîndurile conservatorilor a fost provocată de problema proiejării produselor provenind din Commonwealth. Primul ministru a crezut probabil că furtuna s-a potolit atunci cînd adversarii aderării din propriul său partid au păstrat tăcerea săptămîna trecută, în momentul cînd i s-au pus întrebări lui Geoffrey Rippon. Dar lucrurile s-au schimbat acum — şi într-un mod foarte semnificativ. În trecut se considera că regiunile cele mai afectate ale Commonwealthului vor fi cele în curs de dezvoltare şi nu cele dezvoltate. Dar în cursul tratativelor s-a văzut că guvernul francez este dispus să facă producătorilor de zahăr din Commonwealth concesii pe care nu le acceptă nici pentru Noua Zeelandă, nici pentru Australia.

Conservatorii se simt mai legaţi de ţările mai vechi din Commonwealth. De aceea curentul anticomunitar din partidul lui Heath, pe care mulţi conservatori îl credeau pe cale de a se potoli, este considerat acum la fel de serios ca în momentul începerii tratativelor, în urmă cu cîteva luni. Un vechi deputat conservator, Derek Walker-Smith, a declarat: „Acum sunaţi din trîmbiţe, dar în curînd vă veţi frînge mîinile".

Observatorii din Londra sînt surprinşi că australienii au protestat cel mai energic împotriva condiţiilor acceptate săptămîna

trecută de Marea Britanie. Dar ei încep acum să-şi dea seama că Noua Zeelandă a acceptat aceste condiţii cu cea mai mare reticenţă. Intr-adevăr, Keith Holyoake, primul ministru al Noii Zeelande, a subliniat că ţara sa a scăpat de un dezastru. Derek Walker-Smith a arătat clar că un asemenea dezastru a fost evitat în proporţie de aproximativ „4 la sută" — de fapt o marjă îngustă.

În Marea Britanie se anunţă aşadar o vară fierbinte din punct de vedere politic. In momentul de faţă, obiectivul urgent al conservatorilor este să schimbe poziţia opiniei publice încercînd s-o determine să sprijine intrarea în C.E.E. Conducerea laburistă are sarcina de a încerca să evite o scindare serioasă în rîndurile partidului, între adepţii Pieţei comune şi marea majoritate a membrilor de rînd, care sînt ostili aderării la C.E.E. Conferinţa specială a partidului, convocată la 17 iulie, va trebui fără îndoială să ia o hotărîre în această privinţă. În cazul în care Conferinţa ia o hotărîre şi determină conducerea laburistă să declanşeze un atac general împotriva condiţiilor negociate săptămîna trecută de Geoffrey Rippon, s-ar putea ca poziţia lui Roy Jenkins, liderul adjunct al partidului laburist şi adept al Pieţei comune, să fie pusă sub semnul întrebării.

Dar problema esenţială se pune guvernului. Heath a mizat întreaga sa reputaţie pe obţinerea unei majorităţi mari în favoarea intrării Angliei în C.E.E. Cu fiecare eşec suferit, propria sa poziţie devine mai dificilă. Întrucît economia nu are şanse să se redreseze în condiţiile politicii actuale, popularitatea sa şi a partidului său se va reduce indiferent de rezultatul disputei cu privire la condiţiile intrării în Piaţa comună.

Londra, 28 iunie.

C. E. E. ÎN CONDIŢIILE PREZENŢEI BRITANICE

Din momentul în care, în urmă cu doi ani, se părea că între „cei şase" se conturase consensul de la „nu" la „poate" în privinţa aderării Angliei la C.E.E., diplomaţia britanică şi-a intensificat acţiunile în vederea realizării acestui obiectiv. În numeroase rînduri au fost relevate interesele Marii Britanii de a intra în Piaţa comună, „vocaţia europeană" a ţării sale, precum şi „interesul vital al comunităţii vest-europene de a vedea adăugîndu-i-se puterea şi vocea Marii Britanii".

În fapt, „vocaţia europeană" (comunitară) a Marii Britanii decurge din „baricadarea" crescîndă a Pieţii comune, din regimul din ce în ce mai discriminatoriu practicat de aceasta faţă de terţi. Cu ani în urmă, o asemenea vocaţie nici măcar nu era menţionată de oamenii politici britanici. Dimpotrivă, la crearea Pieţii comune, Marea Britanie a respins ideea intrării ei în acest organism, răspunzînd chiar acţiunii „celor şase" prin iniţierea şi înfiinţarea unei grupări opuse : „Asociaţia Europeană a Liberului Schimb" (A.E.L.S.). Şi numai atunci cînd s-a dovedit că iluziile de mare putere mondială nu mai au nimic comun cu realităţile, că mecanismele discriminatorii ale C.E.E. reuşesc să afecteze tot mai profund chiar partenerii tradiţionali ai „celor şase", Marea Britanie — unul dintre aceştia — a cerut să adere la Piaţa comună, preferînd să acţioneze din interiorul acestei grupări economice.

„Cei şase" şi, în special, Franţa, au considerat iniţial apartenenţa britanică la Piaţa comună drept canal ideal pe care S.U.A. l-ar fi avut la dispoziţie pentru a-şi extinde influenţa economică şi politică asupra ţărilor vest-europene. În timp, însă, pe baza expansiunii economiilor lor, „cei şase" şi-au creat un suport economic capabil în mai mare măsură să reziste concurenţei americane şi chiar să replice acesteia. Şi îndată ce a devenit evident că Marea Britanie încearcă o repliere continentală tocmai în scopul contracarării unei prea puternice influenţe americane, „cei şase" şi-au reconsiderat poziţiile în privinţa intrării Marii Britanii în Piaţa comună, văzînd în aceasta una din posibilităţile certe de a-şi asigura expansiunea pe pieţele externe întrucît, prin aderare, Marea Britanie le punea la dispoziţie una din cele mai avansate tehnologii mondiale, sistemul bancar cel mai dinamic şi mai ramificat din lume, reţeaua internaţională a unei monede în care se execută încă o pătrime din tranzacţiile, comerciale şi de capitaluri, mondiale.

PREŢUL

Avînd în vedere că cererile britanice privind intrarea în Piaţa comună deveneau pe zi ce trece tot mai insistente, „cei şase" au căutat să impună Marii Britanii condiţii în care să-şi prezerve pentru ei înşişi profituri cît mai mari. Deşi aderarea la Piaţa comună îi apărea tot mai stringentă, Marea Britanie, la rîndu-i, a lăsat însă totdeauna să se înţeleagă, în mod clar, că nu este dispusă să plătească pentru aceasta orice „preţ".

Aşa se explică şi faptul că, deşi părţile erau, într-un fel sau altul, interesate în lărgirea Pieţei comune, negocierile au fost atît de lungi şi dificile. De fapt, tocmai pentru că părţile erau interesate **într-un fel sau altul**, şi nu **în acelaşi fel**. Şi dacă, în principiu, se stabilise un consens asupra intrării Marii Britanii în Piaţa comună încă din 1969, cu prilejul conferinţei la nivel înalt a C.E.E. de la Haga, abia acum s-a ajuns practic la un acord global. Pentru realizarea unei înţelegeri asupra fiecăreia dintre problemele concrete au fost necesare, de fapt, luni de zile de negocieri, şedinţe-maraton, în cadrul cărora, de multe ori, replicile dure, vehemente au înlocuit limbajul protocolar.

Cele mai puternice controverse s-au manifestat în ce priveşte **durata perioadei de tranziţie şi contribuţia financiară britanică la bugetul comunitar.** Dacă replierea britanică la uniunea vamală a produselor industriale nu punea probleme deosebite, avînd în vedere potenţele cantitative şi calitative ale tehnologiei şi industriei britanice, adînci divergenţe s-au ivit în legătură cu adoptarea treptată de către Marea Britanie a reglementărilor agricole comunitare. „Cei şase" vedeau în Marea Britanie atît un debuşeu sigur pentru masivele lor surplusuri agricole, cît şi un important furnizor de fonduri pentru susţinerea costisitoarei politici agricole comunitare. De aici şi solicitările „celor şase" : o perioadă cît mai scurtă de tranziţie (maximum 5 ani) în domeniul agrar şi o contribuţie ridicată britanică la bugetul comunitar (15 la sută în prima fază şi 21 la sută în ultima fază). Tot de aici şi poziţia britanică : o participare financiară pe cît posibil mai scăzută (3 la sută în prima fază şi 15 la sută în ultima) la bugetul comunitar, o perioadă de tranziţie relativ scurtă în domeniul industrial (3 ani), dar una cît mai lungă în domeniul agricol (cel puţin 6 ani), care să-i permită să împingă spre un viitor cît mai îndepărtat declanşarea creşterilor de preţuri pe piaţa internă la produsele agroalimentare.

Nu este de mirare că tocmai în aceste probleme a intervenit abia în ultimă

→

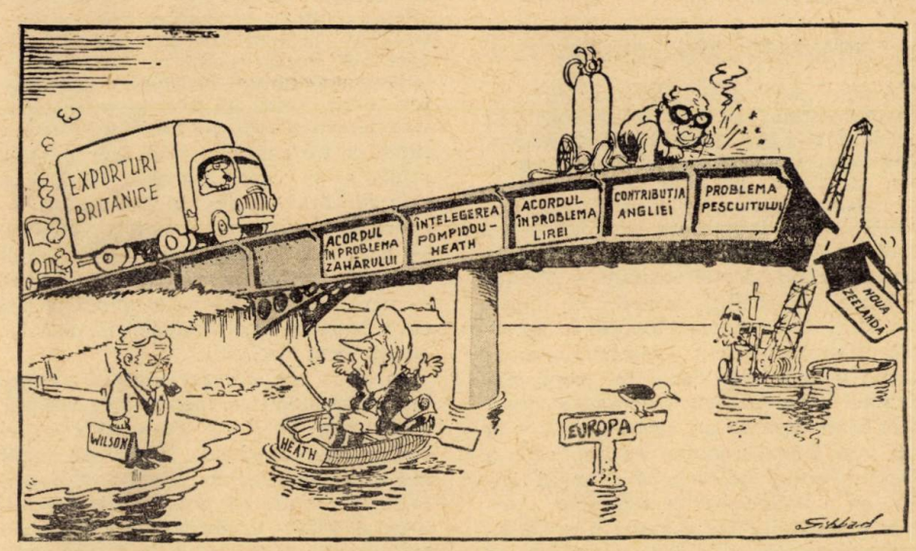

— Mă rog, controlează ce ai de controlat, dar vezi să nu mă faci să pierd festivitatea inaugurării...

(Din **The Guardian**)

instanță un compromis : fixarea unei perioade de tranziție de 4 ani și jumătate pentru asimilarea treptată a Marii Britanii la prevederile uniunii vamale a produselor industriale (respectiv reducerea progresivă a taxelor vamale în relațiile cu „cei șase" și adoptarea treptată a tarifului vamal comun față de terți) ; fixarea unei perioade de tranziție de 5 ani în domeniul reglementărilor agricole (respectiv achiziționarea cu prioritate din Piața comună a produselor agroalimentare și replierea treptată la prețurile comunitare unice la aceste produse) ; stabilirea unei contribuții financiare britanice de 8,64 la sută în faza inițială și 18,92 la sută în cea finală la bugetul comunitar.

Negocieri nu mai puțin dificile au avut loc și în ce privește **stabilirea regimului comercial al produselor tradiționale de export ale unor țări din cadrul Commonwealth-ului.** În această privință s-a pus problema asumării, într-un fel sau altul, de către Piața comună „lărgită", a obligațiilor pe care Marea Britanie și le luase în cadrul Commonwealth-ului privind asigurarea desfacerii pe propria piață a produselor tradiționale de export ale unor țări. „Cei șase" nu s-au arătat prea dispuși să preia aceste obligații : ei au acceptat să atribuie unor țări în curs de dezvoltare din cadrul Commonwealth-ului un statut preferențial (de genul celui acordat țărilor afro-malgașe asociate la C.E.E.) dar au acordat numai temporar un regim preferențial produselor altor țări, inclusiv și în primul rînd, lactatelor neo-zeelandeze.

De o deosebită importanță în negocierea unui acord global în privința aderării, era realizarea unui consens asupra **viitorului statut al monedei britanice,** mai ales în condițiile în care unii membri al Pieței comune puseseră clar problema incompatibilității apartenenței britanice la această organizație cu poziția de monedă de rezervă a lirei sterline. Nu este întîmplător faptul că luarea în discuție a acestei chestiuni a fost evitată pînă în faza finală a negocierilor. În fapt, ea a făcut obiectul unui compromis de ultimă oră, realizat în cadrul convorbirilor Pompidou—Heath : Marea Britanie a hotărît să accepte reducerea progresivă a rolului internațional al monedei sale (vezi „Lumea" nr. 25/1970), în schimbul obținerii unor satisfacții, în principal în problemele contribuției financiare britanice la bugetul comunitar și ale acordării unui regim preferențial produselor lactate neo-zeelandeze.

„VITALIZARE" SAU „DILUARE" ?

Așadar, Marea Britanie va intra în Piața comună, ca, de altfel, probabil, și celelalte trei țări candidate (Danemarca, Norvegia, Irlanda). Ce implicații va avea acest fapt pe plan intracomunitar și extracomunitar ? Cu prilejul conferinței la nivel înalt de la Haga — în cadrul căreia s-a hotărît de fapt deschiderea porților Pieței comune — Franța a lansat tripticul : „desăvîrșire, aprofundare, lărgire", condiționînd înfăptuirea ultimului obiectiv de realizarea prealabilă a celorlalte două. În concepția Franței „desăvîrșirea" însemna în practică ajungerea la un acord definitiv în privința Pieței comune agrare, care o avantajează și pe care, de-a lungul anilor, ea a solicitat-o în schimbul anterior realizatei Piețe comune a produselor industriale, ce o dezavantajează. În aceeași concepție, „aprofundarea" însemna realizarea unui consens asupra creării unei „uniuni economice și monetare", îndeosebi asupra reducerii limitelor de fluctuație ale cursurilor valutare ale monedelor țărilor membre, care să pună la adăpost Franța de înrîurirea negativă exercitată de modificarea cursurilor valutare asupra acelorași mecanisme agricole.

Poziția franceză — constant împotriva oricăror prevederi comunitare care ar știrbi cu ceva suveranitatea națională — excludea în mod deliberat din conceptele „desăvîrșirii și aprofundării" acele proiecte comunitare de esență vădit supranațională, proiecte vizate de adepții integrării vest-europene, cum sînt, de pildă, crearea unor „companii europene transnaționale" sau înfăptuirea „uniunii politice". Și dacă Franța a primit, în schimbul acceptării candidaturii britanice, satisfacție în realizarea prealabilă a „desăvîrșirii și aprofundării" — așa cum le privea ea —, este tocmai pentru faptul că, în realitate, și alți membri ai C.E.E. împărtășesc concepții similare nerătîndu-se dispuși să cedeze din esența prerogativelor suveranității lor de stat în numele unor pretinse interese „comune".

Cît o privește, Marea Britanie aduce, la rîndul ei, în sînul comunității o viziune marcat națională și nu supranațională. De altfel, însuși premierul Heath — cunoscut pentru „înclinația sa comunitară" — a ținut să-și nege orice vocație supranațională, raliindu-se, împreună cu președintele Pompidou în cadrul recentei lor întîlniri, la conceptul gaullist al „Europei patriilor". Participarea britanică la C.E.E. va mări, fără îndoială, potențialul economic și comercial al Pieței comune. Dar, totodată, ea va produce modificări profunde în structurile industriale, agricole și monetare comunitare cît și în multe alte domenii.

Care va fi sensul lor ? Prezența monopolurilor industriale britanice va exacerba concurența intracomunitară. Interesele economice și politice vor fi mai multe, și, deci, mai greu de pus în acord. Evident, va fi mult mai dificilă „armonizarea" intereselor a zece membri — din care patru, nou-veniți, lipsiți de „spirit comunitar" — decît a numai șase membri. Toate acestea îndrituiesc aprecierile unor economiști și observatori politici occidentali în sensul că încluderea Marii Britanii în Piața comună, departe de a da acesteia tonusul vitalizator, va fi mai degrabă de natură să îndepărteze sensibil „momentul integrării economice" și cu atît mai mult pe cel al „integrării politice", proiectate de adepții construcției comunitare. „Piața comună — remarca revista «Entreprise», referindu-se la condițiile în care s-ar putea ajunge la realizarea unei depline uniuni economice și monetare — ar trebui în acest scop să avanseze foarte repede pe linia uniunii politice de tip supranațional. Dar nu este realist să se creadă așa ceva. Căci, dacă este adevărat că, de-a lungul anilor, cooperarea europeană (a Pieței comune — n.n.), va fi mai strînsă, este mult mai adevărat că Europa (Piața comună — n.n.) anului 1980 va fi mai degrabă ceva de genul unei confederații decît de genul unei federații".

În orice caz, crearea Pieței comune lărgite va modifica, într-o mare măsură, raporturile de forțe economice intercidentale. Produsele naționale brute însumate ale „celor șase" vor depăși sensibil jumătatea produsului național brut al S.U.A. Producția de oțel a „celor zece" va fi mai mare decît cea americană, numărul de autovehicule produse se va apropia sensibil de cel al autovehiculelor fabricate în Statele Unite, iar producția de energie electrică va reprezenta aproape 60 la sută din cea americană. Volumul schimburilor comerciale externe ale Pieței comune „lărgite" va depăși cu aproape 50 la sută pe cel al schimburilor comerciale externe ale S.U.A., iar rezervele monetare ale „celor zece" vor fi de peste două ori mai mari decît rezervele monetare americane. Este așteptată, deci, o înfruntare și mai puternică între Piața comună și Statele Unite, iar rapida expansiune a Japoniei lasă să se întrevadă, în acest context, o adîncire a contradicțiilor economice și politice interoccidentale.

Dar, fără îndoială, cele mai importante incidențe le va avea „lărgirea" C.E.E. în planul relațiilor comerciale internaționale. „Cei zece" ar deveni prima putere comercială a lumii, atingînd peste o pătrime din comerțul mondial și aproape 50 la sută din întregul comerț al țărilor capitaliste dezvoltate. Iar regulile comunitare și evoluția de pînă acum a Pieței comune indică sensul de fond al acestor incidențe.

Înfăptuirea uniunii vamale a avut efecte care au evidențiat caracterul de grupare economică închisă a Pieței comune, marcînd o repliere puternică a acesteia către ea însăși. De unde la constituirea C.E.E. comerțul între țările membre nu reprezenta decît o treime din total, în prezent comerțul intracomunitar depășește 50 la sută. Această evoluție a dezavantajat țările terțe a căror pondere în comerțul Pieței comune s-a redus de la peste două treimi la sub 50 la sută. În acest sens, trebuie ținut cont și de faptul că pentru o serie de țări sau grupuri de țări, exporturile către C.E.E. — tot mai afectate de „închistarea" comunitară — ocupă un loc important în totalul exporturilor lor, loc cu atît mai important în cazul în care „cei șase" ar deveni „cei zece" : pe baza datelor actuale, pentru S.U.A. 28 la sută ; pentru Japonia 11 la sută ; pentru țările în curs de dezvoltare peste 43 la sută ; pentru țările socialiste din Europa aproape 26 la sută.

Este, de altfel, motivul pentru care o serie de state, ce întrețin importante legături comerciale cu piața comună, caută un „modus vivendi" cît mai puțin dezavantajos cu această organizație, încercînd să obțină din partea ei fie asocierea, fie măcar aranjamente comerciale care să le asigure un acces, cel puțin constant, pe piața C.E.E. Este, în primul rînd, cazul unor țări în curs de dezvoltare cît și al unor țări membre ale A.E.L.S. — organizație condamnată la dispariție prin intrarea Marii Britanii, Norvegiei și Danemarcei în C.E.E. — țări ca de pildă Suedia, Austria, Finlanda, Elveția care, dintr-un motiv sau altul, dar mai ales din considerente politice, nu doresc să adere la Piața comună.

Nu va însemna lărgirea Pieței comune extinderea ariei în jurul căreia se va ridica din ce în ce mai impenetrabilul zid vamal comunitar, fapt de natură să frîneze dezvoltarea nestingherită a schimburilor economice internaționale ? Acestora trebuie să le fie creat un cadru larg, eliberat de orice restricții și practici discriminatorii, capabil să ofere posibilități plenare de participare a fiecărei țări, pe bază de egalitate și avantaj reciproc, la circuitul internațional de valori materiale și spirituale, să aducă contribuția deplină la o mai bună cunoaștere și înțelegere între popoare, la destindere, securitate și pace.

Ilie ȘERBĂNESCU

ÎNTRE AVANTAJE ȘI DEZAVANTAJE

Costin C. Kirițescu

În sfîrșit, faza principalelor negocieri referitoare la aderarea Marii Britanii la Piața comună s-a încheiat. Se pare că toate dosarele de bază ale negocierilor au fost rezolvate și îndeosebi politica agricolă comună și contribuția britanică la resursele financiare ale comunității. Este rezultatul unor eforturi tenace, dificile, adeseori penibile pentru englezi. De două ori, în 1963 și 1967, Anglia — această țară mîndră de ea și de trecutul ei — s-a aflat în fața unui refuz categoric al celor șase. Asemenea eșecuri răsunătoare au rănit-o, dar n-au dezarmat-o. Tatonările, mișcările de culise, „dulcea persuasiune", dar mai cu seamă două însușiri specific insulare, umorul și răbdarea, au biruit pînă la urmă obstacolele și astăzi nimic nu mai stă, din punctul de vedere al problemelor tehnice de soluționat, în calea intrării Angliei în Comunitatea Economică Europeană.

Se pune stăruitor întrebarea : ce a îndemnat pe conducătorii englezi, atît laburiști cît și conservatori, să persevereze ani și ani pe un drum atît de spinos și de demoralizant, cu toate că el părea de atîtea ori fără ieșire ? Care sînt impulsurile, în ce constă și cît de mari sînt interesele ?

Se știe că economia britanică este o mașină care face mari eforturi pentru a se ține în pas cu concurentele ei, îndeosebi cu Republica Federală a Germaniei și Japonia, mai mecanizate, organizate pentru producția de mai mare serie, capabile să-și reducă sistematic costurile. Mai demult, ea fusese croită pe calapodul infailibil al unei economii imperiale : cel mai mare imperiu colonial pe care l-a cunoscut istoria modernă îi furniza ieftin tot ce îi trebuia ca să producă și apoi absorbea cu devoțiune toate produsele finite pe care metropola le avea disponibile pentru export. Atunci cînd lupta de eliberare a popoarelor din colonii a început să cîștige primele victorii și cînd crepusculul colonialismului bătea la ușă, imperiul a fost transformat în Commonwealth, al cărui statut promitea britanicilor menținerea legăturilor strînse, economice și financiare, existente între fosta metropolă și fostele ei colonii.

Experiența arăta însă — ceea ce de altfel era în firea lucrurilor — că noua structură politică era departe de a asigura Angliei aceleași avantaje economice pe care odinioară i le garanta cu prisosință imperiul. Multă vreme, clasa conducătoare britanică și-a mai tras seva din mitologia maiestuoasă a epocii victoriene, în timp ce mișcări centrifuge tot mai puternice desprindeau una cîte una țările membre al Commonwealth-ului din matca legăturilor economice tradiționale cu fosta metropolă. Economia Angliei a început să dea semne de sufocare, debușeele ei rest.îngîndu-se mereu în fața unei concurențe tot mai puternice cu care istoria nu o învățase destul să lupte. Asigurarea unor piețe de desfacere cuprinzătoare era însă absolut necesară pentru britanici, deoarece fără export ei nu-și pot plăti importul, vital pentru funcționarea unei economii ca aceea a Angliei.

Oameni realiști, englezii și-au dat seama la timp că salvarea lor economică nu mai poate veni de la Commonwealth, ci că trebuie căutată pe alte meridiane. Una dintre aceste soluții ar fi fost crearea unei comunități atlantice, în cadrul căreia Anglia să strîngă relațiile cu Statele Unite ale Americii. Ea a fost respinsă, întrucît ar fi constituit — ca urmare a raportului de forțe existent — mai curînd o înghițire a Angliei decît o colaborare. Englezii și-au îndreptat deci privirile spre Europa occidentală.

Ar fi incorect să se susțină că pînă atunci Anglia ar fi adoptat o atitudine de „splendidă izolare" față de continent. Este adevărat că, acum aproape cinci secole, Anglia s-a separat de Europa la capătul unor lupte sterile pentru cuceriri teritoriale și și-a îndreptat privirile dincolo de mări, acaparînd teritorii străine și organizîndu-și imperiul. Cu toate acestea, dovada peremptorie a recunoașterii din punct de vedere britanic a unui destin geografic care leagă Anglia de Europa continentală o formează impresionanta succesiune a cimitirelor militare britanice pe continent. Relațiile economice nu au fost însă aduse pînă acum la același diapazon, iar Piața comună reprezenta, prin entitatea și proporțiile ei, cel mai bun înlocuitor, dacă nu chiar singurul, al unui imperiu defunct și al unui Commonwealth obosit.

Avatarurile aderării la Comunitatea Economică Europeană au dovedit englezilor că dorințele lor nu erau unanim împărtășite de „cei șase". În primul rînd, exista teama de repercusiunile introducerii în Piața comună a economiei britanice, cu caracteristici diferite de a celorlalți parteneri. Populația activă a Angliei se repartizează în proporție de 3 la sută în agricultură, 47 la sută în industrie și 50 la sută în sectorul terțiar (servicii). O asemenea structură nu se cunoaște printre membrii C.E.E. Industria engleză s-a concentrat, mai mult decît în țările C.E.E., asupra sectoarelor „de vîrf", în care tehnologia foarte avansată permite plusvalori importante. Veniturile din comerțul „invizibil" (navlu, asigurări, turism etc.) sînt foarte mari, ele acoperind mai mult de jumătate din importul Angliei. O economie, deci, sui generis. În al doilea rînd, exista teama că dificultățile economice și financiar-monetare ale Angliei vor introduce în Piața comună un element de incertitudine și risc care nu convenea. Mai era de asemenea bănuiala că S.U.A. vor utiliza Anglia ca pion pentru realizarea planurilor lor de dominație în Europa occidentală. S-a făcut haz la timpul său de ceea ce se relata în legătură cu o întrevedere între președintele Franței și premierul britanic, în cursul căreia britanicul l-ar fi întrebat pe francez de ce se opune intrării țării sale în C.E.E., iar francezul i-ar fi arătat drept răspuns o reclamă a unei companii aeriene britanice care purta ca legendă cuvintele: „America începe la Londra". Sub o formă anecdotică, acest amănunt cristaliza o traumă certă a multor europeni.

Dar nici în Anglia entuziasmul nu este unanim în legătură cu aderarea. Se afirmă, în urma studiilor întreprinse, că „prețul" aderării va fi o creștere a prețurilor, deci că omul de rînd va plăti din buzunarul lui profiturile pe care industriașii britanici le vor încasa ca urmare a lărgirii debușeelor pentru produsele britanice. Se mai afirmă că un alt „preț" al aderării va fi revenirea la un deficit al balanței de plăți externe a Angliei. Se susține de asemenea că, în prima perioadă, dezavantajele aderării vor fi mai mari decît avantajele și că numai într-o perioadă ulterioară, avantajele vor precumpăni. Britanicii se mai tem ca nu cumva integrarea economică să constituie anticamera integrării politice, pentru care manifestă în general o adversitate lesne de înțeles.

La atitudinea contradictorie a publicului britanic față de Piața comună au contribuit și diferite documente oficiale publicate în cursul vremii în legătură cu aderarea (cum ar fi de exemplu „Cartea albă" a guvernului englez, apărută la 10 februarie 1970). Deoarece aceste documente sînt în general redactate de comisii interministeriale și, ca atare, cuprind contribuții eterogene, dacă nu chiar antagoniste, rezultatul este, așa cum îl califica revista engleză „Economist", un compromis cețos care nu poate conduce decît la o informare defectuoasă.

Vremea va arăta cine a avut dreptate : optimiștii sau pesimiștii.

O plimbare în scopuri caritabile pentru ajutorarea marelui business...

(Din **Morning Star**)

COLUMBIA
un oraș care respiră

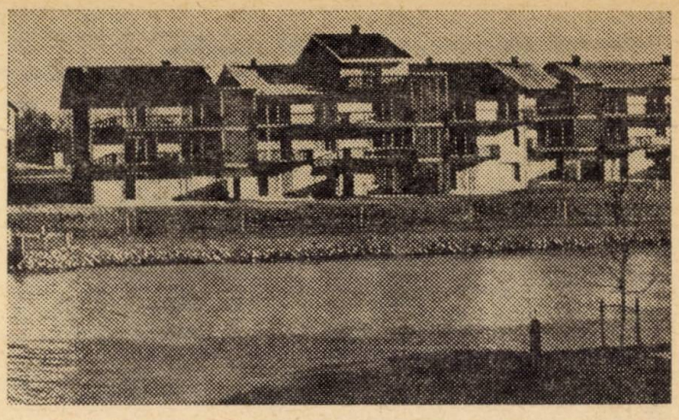

UNA DIN PRIMELE AMENAJĂRI
Case mici, construite din lemn și materiale moderne

Spectacolul l-am privit într-una din cele mai toride zile ale lunii iunie. Nu departe de Rockefeller Center, pe cea de a 5-a Avenue, socotită coloană vertebrală a luxului newyorkez, zeci de oameni zăceau literalmente prăbușiți pe trepte de catedrală, la Saint Patrick. Peste cîteva minute o ambulanță a ridicat doi dintre ei. Nu mult mai tîrziu am zărit alte grupuri stînd, cu aceeași expresie de extremă extenuare, pe băncile și treptele din jurul Muzeului Metropolitan de Artă și ale nu mai puțin celebrei Galerii Guggenheim. În micul parc care desparte Mansion House — un fel de Casă Albă a primarului New Yorkului — de First Avenue, plăminii a sute de oameni sorbeau bucuria unui fir de iarbă și a cîtorva grupuri de copaci ale căror crengi se unduiau sub adieri venite de pe East River. La o altă extremitate a orașului, la intrarea în cartierul Bronx, la o cotitură a Hudsonului, oameni, mulți, nu se sfiau să folosească în văzul tuturor cîteva porțiuni verzi drept locuri de plajă. Termometrul arătase 35 de grade la soare în ziua aceea și New York-ul nu devenise încă deșert, cum mi s-a spus că devine pe timpul lunilor de cuptor, iulie-august. Spectacolul văzut la scenă deschisă a însemnat o traducere liberă a expresiei „orașul se sufocă", de atîtea ori auzită de-a lungul și de-a latul Statelor Unite. Aș adăuga că poate nu atît se sufocă orașul, cît oamenii care-l locuiesc.

Încet dar sigur, dincolo de fluxul înalt al intensei activități economico-sociale, care lărgește mereu aria marilor orașe, exodul din marile centre americane se confirmă. Ceea ce acum un deceniu era doar un simptom vag, devine acum tendință accentuată. Pe de o parte, potrivit estimărilor, populația Statelor Unite sporește anual cu echivalentul unui oraș cît Philadelphia, pînă la sfîrșitul secolului New York-ul va număra cu 6—7 000 000 de locuitori mai mult, Washingtonul cu aproape un milion, iar Baltimore cu 600 000, Los Angelesul și San Francisco se vor dubla. Pe de altă parte New York-ul — în primul rînd New York-ul, dar și San Francisco, Chicago, Detroit, Pittsburg, Los Angeles și chiar capitala federală Washington (pentru a pomeni doar orașe dintre cele mai cunoscute) — trăiește fenomenul emigrației interne. Emigrează oameni, emigrează uzine, emigrează capitaluri. Anul trecut au părăsit New York-ul peste 1 500 000 de newyorkezi (însă o cifră egală de noi veniți le-au luat locul), peste 40 de corporații și-au transferat sediul, peste 20 de companii au anunțat noi amplasări de unități industriale.

În acest sens, sînt de admirat energia și vigoarea cu care primarul Jack Lindsay se bate pentru a menține vestita poartă a Americii de pe insula Manhattan pe linia dinamismului, cu faima „orașului care nu doarme niciodată".

La o conferință internațională care a dezbătut situația orașelor americane și din alte țări occidentale, la care am participat la sfîrșitul lunii mai la Indiannapolis, alături de evocarea marilor progrese și transformări ce marchează profilul de astăzi al cetăților, au fost trase vehemente semnale de alarmă. S-a constatat că factorii care grevează prezentul și viitorul marilor orașe își mențin deocamdată, cu toate încercările de a-i stăvili, amenințarea. Agravarea fenomenelor multiple ale poluării, problemele bugetelor comunale și ale serviciilor publice, ravagiile violenței și drogurilor, invariabile carențe în asistența medicală și în asigurarea soartei bătrînilor, creșterea impozitelor și a chiriilor, petele negre ale „slums"-urilor au devenit în prezent necroze ale metropolelor.

Tocmai ca o contrareacție, Disney-landul din California devine la proporții gigantice Disney-world-ul din Florida, apreciat că va aduce investitorilor săi un profit de sute de milioane de dolari. Dealurile din preajma San Francisco-ului se populează tot mai mult cu mici așezări umane. Preocupările multor ingineri, arhitecți, constructori sînt din ce în ce mai atrase de noile micro-dimensiuni ale problematicii urbane. Și între aceste preocupări mi s-a oferit prilejul de a lua cunoștință cu una dintre realizările care au depășit faza de proiect, devenind într-un fel o stație-pilot.

După o oră și cîteva minute de la plecarea din capitala americană, mașina se abate spre stînga și intrăm într-o pădurice. O depășim și vedem siluetele scunde ale primelor locuințe din Columbia, cel mai nou dintre noile orașe americane.

Prima oprire : la sediul organizației care construiește orașul-satelit. Managerul general și alți membri ai comandamentului constructorilor dau explicații asupra planurilor orașului. Ne rezervăm însă întrebările pentru vizita propriu-zisă, pe care o facem întovărășiți de alți specialiști. Columbia va avea în 1981 peste 110 000 locuitori răspîndiți în cele 7 „sate". Deocamdată am văzut primele trei dintre ele — Wild Lake, Harper's Choice și Oakland. Deocamdată peste 10 000 de oameni — în afara constructorilor — trăiesc în cele trei amenajări. Proiectul anticipează că fiecare dintre ele va adăposti 15 000 de locuitori. Am fost în toate cele trei, așezate la scurte distanțe unul de celălalt, dar separate prin întinse spații verzi, derivații ale lacului principal, porțiuni de pădure. Peste 20 la sută din întreaga suprafață a orașului va fi afectată zonelor libere. Este una dintre cărțile de vizită principale ale noului oraș. Cu excepția cîtorva zone centrale și industriale, în Columbia nu vor exista clădiri înalte. Imensa majoritate a caselor — am vizitat modelele firmei „Artery" — au un etaj și sînt locuite de una sau două familii. Construite din lemn și materiale moderne, aceste case sînt prevăzute cu cele mai noi instalații de confort. Dar prețurile, prețurile încep de la 45 990 de dolari și se întind mult în sus...

Pădurea, lacul, iarba, casele mici răspîndite între aceste zone, apropierea maximă de locurile de muncă sau de centrul comercial sînt de natură să creeze acel environment care să facă viața demnă de a fi trăită în acest oraș. Suprafața orașului Columbia este de 15 000 de acri și se speră că el va deveni un punct central al activității comerciale, industriale și de afaceri în coridorul Washington-Baltimore. Am vizitat și cel de al patrulea „sat" al orașului — Long Reach — în care o tehnică extrem de rapidă permite ridicarea a 20 de case pe zi. Deocamdată, aici, lucrările nu erau însă prea avansate deoarece, din cîte am înțeles din pricina prețurilor locuințelor, rezervările de terenuri nu se fac în ritm rapid.

Totuși, dezvoltarea orașului nu este cu nimic periclitată — deși proiectul nu a fost scutit de critici — datorită afluxului marilor societăți care-și vor stabili aci diferite sedii.

Schema orașului Columbia prevede ca la fiecare 800-1 200 de familii să existe o școală, un mic parc, un bazin de înot, un mic centru comercial. Fiecare sătuleț va avea (iar cele trei au de pe acum) o bancă, un supermarket, o farmacie, o frizerie un salon de estetică. Kittamayundi, lacul orașului este situat chiar lîngă marele centru al Columbiei. Se vor deschide, de asemenea, licee și colegii, spitale și oficii de interes public.

Plecînd la asfințit din cel mai nou dintre noile orașe americane, am avut sentimentul de a fi privit una dintre experiențele menite să aducă soluții de viitor, viabile, complicatelor probleme ale marilor orașe de astăzi.

Un recent colocviu de urbanistică din Statele Unite enunța ideea că tehnologia americană a realizat planurile mersului în Lună, dar încă nu a fost capabilă să introducă ordine și să pună la punct proiectele pentru o viață omenească în marile orașe americane, cu toate că, numai în aceste 7 decenii ale secolului nostru, pe teritoriul S.U.A. s-a construit într-o proporție dublă față de tot ceea ce s-a înălțat în cele patru secole de la descoperirea Americii de către Cristofor Columb.

De pe acum, atenția constructorilor americani exclude din ce în ce mai mult ideea „megalopolelor" și se îndreaptă spre așezările urbane care să întrunească parametrii mediului înconjurător necesari pentru a feri omul de nocivitatea greșelilor care „au lăsat o mare parte din America să trăiască într-un infinit Los Angeles" (simposionul — Orașul viitorului). Sînt nu numai preocupările edililor.

În Central Park, la New York, copiii au scris, lîngă un strat de flori : „Credeți că există măcar o singură floare adevărată printre noi ? Primare Lindsay, ajută-ne !" Îi pot asigura că în Columbia-Maryland am întîlnit și flori adevărate.

Cristian POPIȘTEANU

REEVALUĂRI ÎN OCCIDENT

Rareori, de la război încoace, Occidentul european a oferit o mai mare diversitate de evoluții și situații ca în actualul moment politic. Lansată în anii '50 cu emfază mesianică, de trinitatea gerontocratică Adenauer — De Gasperi — Schumann, ideea unei omogene și etanșe comunități occidentale și-a pierdut treptat vigoarea, o dată cu trecerea anilor și cu progresele sensibile ale destinderii și coexistenței politice în Europa, pe de o parte, cu propria evoluție economică a țărilor respective, pe de alta. Imperativul depășirii stării de împărțire a Europei — născut pe tărîmul unor profunde tendințe ce dau astăzi distinctivitate scenei politice continentale — a generat o autentică mișcare spre autonomie și independență a statelor occidentale. În această legică devenire, primatul intereselor naționale își dovedește, în mod progresiv, virtuțile unui nou dinamism. Și, nu e cîtuși de puțin paradoxală afirmația că fenomenul e cu atît mai vizibil cu cît el acționează influențînd, pînă la a modifica, o anume prestabilitate a unor raporturi comunitare sau bilaterale, ce par astăzi să aspire la o reconsiderare determinată de tradiție, afinități elective sau preferințe politice. În virtutea acestui pragmatism legitim, ultimii ani sînt exemplari pentru lenta, dar sensibila, resubstanțiere a legăturilor interoccidentale.

Cît de departe sîntem astăzi de euforia voiajului triumfal, din 1962, al generalului de Gaulle, în Republica Federală a Germaniei, care a dat impulsul inițial tratatului de prietenie, încheiat, cu un an mai tîrziu, între cele două țări vecine ! Euforie urmată, în 1966, de observația aspră a generalului, care denunța categoric impuritățile ne-europene intervenite în acordul franco-vest-german, prin pasiunea prea dezvăluită a Bonnului pentru Washington : „Nu datorită nouă — afirma pe atunci de Gaulle — legăturile preferențiale, contractate în afara noastră și fără încetare întărite de Bonn cu Washingtonul, au lipsit de inspirație și substanță acest acord franco-(vest)-german". O reciprocă prudență a împiedicat totuși ruptura, iar noile date ale politicii lui Brandt și ale post-gaullismului președintelui Pompidou par să fi introdus, între cele două țări, o ambianță mai eliberată de patosul vizionar sau excesiva nervozitate. Asistăm, astăzi, la o redimensionare a dialogului franco—vest-german, pilduitoare, prin ambițiile cu care aceste relații au fost inițial investite, pentru o mai amplă și complexă mișcare vest-europeană.

„Politica răsăriteană" a cancelarului Brandt nu putea, desigur, rămîne fără consecințe asupra raporturilor interoccidentale. La Bonn, sînt destui cei care văd, în noua valență a politicii externe vest-germane, o soluție, mult așteptată și mult căutată, pentru a izbăvi diplomația de pe Rin de viciul congenital al dilemei între tentațiile Parisului și ofertele Washingtonului. Beneficiind de exemplul fructuos al Franței în politica ei față de țările socialiste și de o anume toleranță circumstanțială a Washingtonului, diplomația actuală a Bonnului „de deschidere spre Est" nu pare să mai vadă acum — așa cum se vorbea în urmă cu cîțiva ani — în eventualele servicii de „mediator" ale Parisului, un impuls necesar pentru un demaraj, care, oricum, s-a întîmplat în condiții mult mai complexe decît strictul bilateralism franco—vest-german. Condiții ce ating, în fond, însăși esența proceselor general-europene. În același timp, evoluția „politicii răsăritene" a Bonnului nu poate decît întruni asentimentul principial al Franței iar, cînd, în curînd, președintele Pompidou va sosi în R.F.G., cancelarul va avea toate motivele să sublinieze, alături de oaspetele francez, larga identitate de vederi pe această temă și să înregistreze sprijinul Parisului pentru diplomația promovată.

O satisfacție, tot principială, va încerca Brandt atunci cînd, în calitate de fervent promotor al ideii, va constata progresele concrete pe care le-a făcut Marea Britanie în lungul său drum spre Europa comunitară. Progrese care se datoresc mai puțin tenacității britanice sau pledoariei vest-germane, și mai mult unei flexibilități franceze, generate nu atît de o subită convertire la principiul integrationist cît de o strictă observare a ceea ce președintele Pompidou numește „realism național". Paradoxal, dar cei care, indirect, au provocat această evoluție au fost vest-germanii — și nu prin ceea ce au vrut să determine ci prin ceea ce n-au căutat să evite : și anume, o pondere economică și financiară a R.F.G., în măsură să exacerbeze sensibilitatea alergică a vest-europenilor, prea convinși, în temeiul unei mai vechi sau mai noi experiențe, de utilitatea menținerii unui subtil echilibru de forțe — politice și economice — pe continent, ca bază a unor relații suportabile. Acest sentiment i-a făcut pe diplomații de la Quai d'Orsay să scruteze cu mai multă bunăvoință spre Canalul Mînecii, cu gîndul la atragerea unui aliat potențial în complicata alchimie a reciprocelor influențe comunitare.

Conjunctura a fost suficient de stimulatoare pentru această manevră. Cînd, în urmă cu o lună, în plină furtună monetară, ministrul vest-german al economiei, Karl Schiller, a impus, împotriva dorinței partenerilor săi, cursul flotant al mărcii, iar cancelarul Brandt declara că vest-germanii nu mai sînt dispuși să joace rolul de „nice boys" (băieți buni) ai comunității economice, reacțiile de neplăcută surpriză s-au înregistrat nu atît peste ocean, cît, în primul rînd, peste Rin, unde francul francez și-a exprimat o simpatie interesată mai curînd pentru o liră sterlină în evidentă criză de încredere decît pentru o puternică și agresivă marcă vest-germană.

În această perspectivă e posibil ca bilateralismele preferențiale să-și piardă din substanța care le-a animat. Pare, astfel, simptomatic, că, în actuala concepție franceză, relațiile dintre Bonn și Paris nu mai trebuie să devină „exclusive", cum se vorbea în urmă cu cîțiva ani, ci doar „exemplare", după cum spune azi președintele Pompidou.

Aceasta, în timp ce Marea Britanie se arată hotărîtă să uite cuvintele lui Churchill : „Ori de cîte ori voi avea de ales între Europa și largul mării, voi alege largul mării". Rămîne de văzut dacă alegerea comunitară a Angliei, pînă nu de mult denunțată de Franța gaullistă ca un „cal troian" al americanilor, va duce la o diluare europenizantă a „relațiilor sale speciale" cu Statele Unite sau, dimpotrivă, va favoriza o sporită accentuare a penetrației americane în Europa occidentală. Deocamdată, ceea ce Parisul a obținut cu prilejul cordialei întîlniri de luna trecută, dintre Pompidou și Heath, a fost refuzul — de altfel de loc surprinzător — al ideii de supranaționalitate și acceptarea principiului deciziilor luate în unanimitate de țările membre. Din acest punct de vedere, nu s-ar putea spune că intrarea Marii Britanii în Piața comună reprezintă un atu pentru adepții unei integrări economice și politice occidentale, concepută printr-o sublimare a competențelor suverane și naționale ale statelor membre.

Nu este însă exclus — și, pare-se, la Paris se contează pe o asemenea evoluție — ca europenizîndu-se, Marea Britanie să cîștige față de partenerul american mai multă libertate de mișcare și autonomie internațională. Ar fi aceasta o condiție favorizantă pentru o eventuală „antantă cordială" franco-britanică — desigur, fără pretenții de „exclusivitate" sau de „exemplu", dar, oricum, „promițătoare" — așa cum mai de mult pare să se întrevadă din explorarea discretă a unor dificile proiecte de colaborare bilaterală (de pildă, proiectele aeronau-

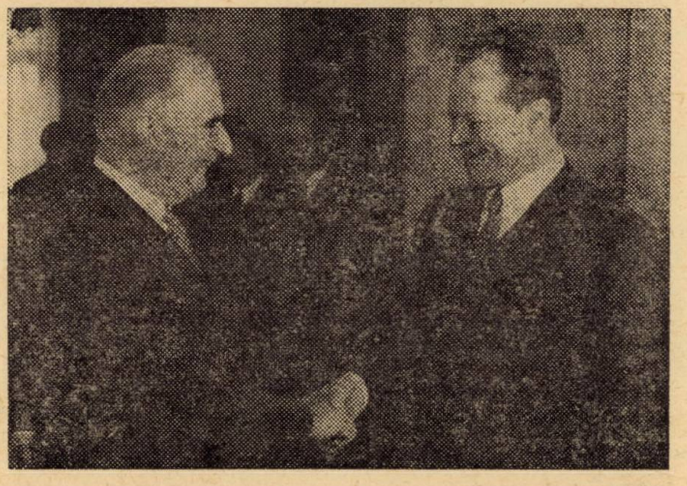

PREȘEDINTELE POMPIDOU ȘI CANCELARUL BRANDT

O redimensionare a relațiilor Paris — Bonn ?

tice sau, mai nou, cooperarea în domeniul nuclear). O astfel de apropiere — întîlnirea Heath-Pompidou a stimulat imaginația comentatorilor — între singurele două țări vest-europene care dispun de arme nucleare, de cîte un loc permanent în Consiliul de Securitate și de o responsabilitate directă în problema germană, ar prefigura, cel puțin în plan interoccidental, o serie de mutații imprevizibile.

Nu e aici locul să insistăm asupra problemelor economice puse de intrarea Marii Britanii în C.E.E. țărilor membre (care vor beneficia de piața de desfacere engleză — cu prioritate în domeniul agrar — dar vor fi, desigur, nevoite să suporte, în parte, concurența produselor britanice industriale), sau a implicațiilor pe care ea le are asupra relațiilor economice din ce în ce mai aspre dintre S.U.A. și o comunitate occidentală cu o pondere sporită (prin adeziunea Angliei la C.E.E., producția totală de bunuri și servicii a comunității se va ridica de la 380 de miliarde dolari la mai bine de 506 miliarde, față de cele 880,8 ale Statelor Unite). Spre risipirea temerilor americane față de soarta intereselor deținute de S.U.A. în Europa occidentală, persistente strădanii depun mai ales doi aliați ai Statelor Unite — Italia și R.F.G. — care s-au dovedit, totodată, printre cei mai convinși susținători ai candidaturii britanice. Recenta călătorie a lui Brandt la Washington — dar, mai cu seamă, a premierului italian Colombo — s-au consumat, în parte, printr-o explicație insistentă a avantajelor pe care America le-ar avea dintr-o lărgire a Pieței comune prin aderarea Angliei, urmată apoi de cea a Danemarcei și Norvegiei. E greu de cîntărit cît adevăr economic conține, în perspectivă, demonstrația făcută, dar, în plan politic, noii veniți, prin apartenența lor la N.A.T.O., vor spori, probabil, încărcătura atlantică a comunității occidentale. Ceea ce presupune o serie de noi dificultăți, pe lîngă cele de mult știute, în adoptarea unor puncte de vedere politice comune, așa cum cere dezideratul integraționiștilor promotori ai unității nu numai economice dar și politice. În acest sens, reuniunile atlantice din ultima vreme sînt elocvente pentru diversitatea de opinii și nuanțe manifestate între participanți, cu deosebire între Franța și aliații occidentali.

Într-un moment în care Occidentul trăiește fenomene politice și economice de o vitalitate sporită — sub imperiul unei rapide dezvoltări a concurenței internaționale, a unei accentuate succesiuni a pericolelor de criză monetară, cînd stăvilirea procesului inflaționist domină, în bună măsură, preocupările guvernamentale — jocul raporturilor de forțe și interese, manifestat în cadrele închise, atlantice sau comunitare, riscă să creeze mereu situații noi, în care prevalente se dovedesc imperativele naționale și nu tentativele comunitare.

Radu PASCAL

FOTOCRONICA

Ottawa, capitala Canadei : tradițiile arhitectonice se îmbină armonios cu noile construcții moderne

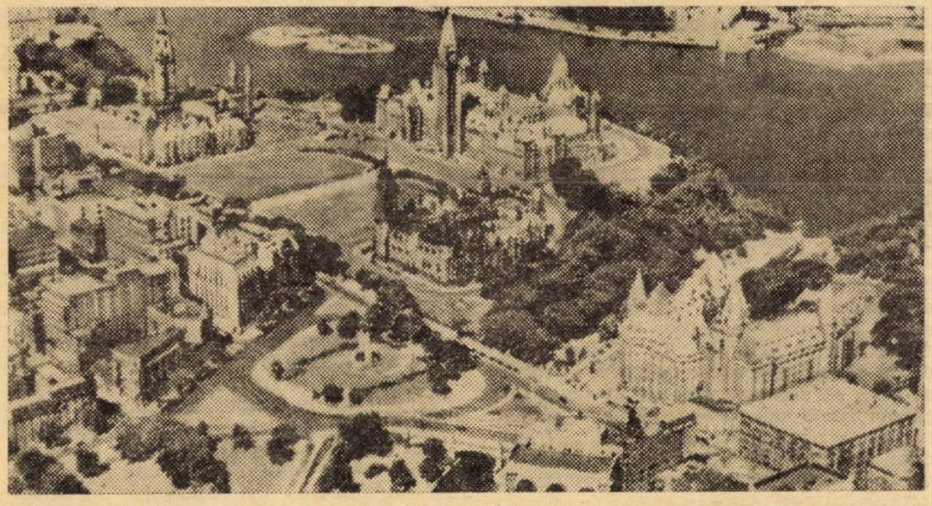

Cartier central din Kinshasa, capitala Republicii Democratice Congo ; procesul de modernizare urbană cunoaște noi dimensiuni

DETECTOR

Teroare printre păpuși

...S-au dus frumoasele vremuri cînd păpușile clipeau galeș din pleoape și silabiseau ma-ma. S-au dus baloanele, automobilele mici, vapoarele teleghidate și cîte și mai cîte. Gata! Ajunge cu atîta cumințenie. Copilașii — în pas cu cei mari — pot fi și ei consumatori de senzații tari. În loc să fie blînzi, ascultători, drăguți, ceea ce este banal și depășit, ei pot avea mîini apucătoare, priviri ucigătoare și nervii făcuți harcea-parcea. Deacum încolo joaca lor va fi o delicioasă Noapte a Sfîntului Bartolomeu.

Cam asta ar fi „viziunea" unei mari firme de jucării din New York. După succesul afacerii cu „arme realiste", care a produs nu numai părinților, dar și poliției americane griji în plus, întreprinzătoarele persoane din branșa producției de jucării au lansat un „joc" nou: „camera de tortură". Spre deosebire de „armele realiste", care determinau în copil pofta de a speria pe proprietarii de magazine, „camera de tortură" este un joc eminamente casnic. El este format dintr-o complexitate de piese din material plastic, dintre care: un set de victime (în general femei palide), care urmează să fie făcute ferfeniță cu ajutorul unor cuțite, fierăstraie, clești, cîrlige etc. etc.

Totul se consumă conform prescripțiilor, dar și în funcție de imaginația preadolescentului. După ce și-a făcut lecțiile, micul John, pe care părinții îl iubesc și, ca atare, i-au cumpărat „cutia", se duce în hall și o deschide. Din ea scoate o femeie de plastic, palidă și cu privirea rătăcită. La cea mai mică apăsare victima țipă de durere dintr-un mecanism ascuns în abdomen. Micul proprietar al jocului este călăul. El întinde victima pe jos, îi prinde picioarele într-o presă și apoi îi smulge părul, unghiile, îi taie în felii subțiri membrele, pentru ca, într-un elan final, să-i înfigă un lung pumnal în inimă. Stropită cu lichidul roșu care se află în setul de eprubete, victima făcută zob dezlănțuie în copil beția puterii, iar pe părinți îi obligă să se ascundă speriați în bucătărie.

Firma care produce asemenea delicatesuri a reușit să vîndă, în cîteva luni, la New York și în alte centre urbane americane cu mulți copii, aproximativ un milion de „camere de tortură".

Imaginația unor tineri „clienți" nu a întîrziat să prolifereze: prin scrisori compuse stîngaci, ei solicită perfecționarea jocului. Se cer cranii, mumii, plante carnivore, fantome. Firma nu a reușit încă să producă o fantomă care să merite banii, dar a completat „camera de tortură" cu un pat metalic cu priză, care se încinge pînă la roșu în vederea frigerii victimei. Nu s-au primit încă scrisori prin care să se propună internarea părinților în grădinițe, în locul copiilor.

Dar fabricanții unor asemenea jucării unde ar trebui internați ?

Radu BUDEANU

UN SECOL PENTRU O SECUNDĂ

- „Ceapa“ Regelui-Soare
- Cele două secrete
- Zenith înghite pe Zenith
- O aşchie de cuarţ

Toată lumea ştie că patria ceasornicelor este Elveţia, „Swiss made“. Adevărul este însă că, pentru delicatele mecanisme de măsurat timpul, Elveţia nu este ţară de origine, ci numai adoptivă. Pe alte meleaguri s-au născut orologiile, pendulele şi chiar ceasurile de buzunar şi de mînă. Cum se explică, totuşi, faptul că şi-au găsit în orăşelele vătuite din fundul văilor verzi ale Alpilor o vatră care a ajuns să se confunde cu însăşi obîrşia lor ?

Soldaţi-mercenari, duri şi indiferenţi, „şviţerienii“ au slujit cu egal devotament la Vatican şi Alicante, la Florenţa şi în castelele Danemarcei. Pretutindeni au învăţat, în secolele de după Renaştere, toate meşteşugurile posibile, în schimbul lecţiilor de scrimă şi de tras la ţintă cu arcul. Cînd mercenariatul n-a mai mers în Europa „modernă“, care începuse a-şi rezolva treburile politice cu ajutorul „armatelor naţionale“, soldaţii „de meserie“ s-au înapoiat în Elveţia şi au întemeiat primele ateliere în care se lucrau „unelte de precizie“, cu aceeaşi migală cu care se lucrau altădată vestitele „vîrfuri de săgeţi“.

„Se spune despre noi, elveţienii — scria un director al celebrei «Patek-Philippe» din Geneva — că sîntem tradiţionalişti, îndemînateci şi precişi. Unii merg pînă acolo încît ne consideră «perfecţionişti». Dacă prin aceasta se înţelege pasiunea cu care meşterii ceasornicari din Elveţia fac dintr-un şurub cu diametrul mai mic de un sfert de milimetru o piesă de precizie, atunci porecla este exactă. Am mulţi prieteni care-şi consacră luni de zile pentru a lucra un ceasornic ale cărui piese sînt în totalitate tăiate şi şlefuite de mîinile lor. Unul dintre ei a lucrat şapte ani — cîte 11 luni pe an — pentru a făuri un singur ceasornic de buzunar. Trebuie să adaug că, atunci cînd l-a terminat, era cel mai complicat din lume. Arăta secunda, minutul, ora, ziua, luna, fazele selenare, înclinarea sezonieră a Soarelui. Anunţa orele zilei cu dulci sunete de argint, iar în întuneric semnele cadranului se aprindeau ca stelele“.

Astfel de meşteri ai perfecţiunii existau în Elveţia de prin secolul al 17-lea. Ei lucrau pe atunci piese grele de fier şi de aramă pentru „orologiile“ din turnuri, a căror montare nu părea a fi treabă de ceasornicari, ci mai de grabă de arhitecţi şi de temerari constructori, apţi să lucreze suspendaţi la ameţitoarele înălţimi ale clopotniţelor.

Nici după ce descoperirea lui Galileo Galilei, pendulul (1610), a început a fi utilizată de olandezul Christiaan Huygens pentru măsurarea timpului (în 1675), elveţienii nu şi-au descoperit vocaţia de „orologieri“ ce le aduce astăzi atîta renume şi, mai ales, atîţia bani. Aplecaţi deasupra pupitrelor, privind printr-o „linte de cristal“ fixată la ochiul drept, şlefuită de ei înşişi pentru a obţine exact dioptriile de care aveau nevoie, meşterii din orăşelul La Chaux-de-Fonds continuau „să facă piese“, din ce în ce mai mici şi mai fine, pentru ceasornicarii din Londra şi din Paris, vestiţi „furnizori ai Curţilor regale“. Se spune că după o călătorie în Elveţia, orologerul englez Barlow s-a înapoiat acasă cu un mecanism bizar, pe care l-a ataşat unuia din ceasornicele la care lucra. A doua zi de dimineaţă toată casa a fost sculată din somn de clopoţelul invizibil al primului „ceas cu sonerie“.

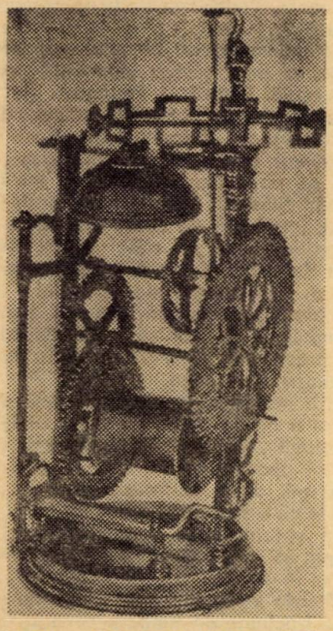

VÎRSTA : APROAPE ŞASE SECOLE

Mecanismul unui orologiu cu clopot datînd din secolul al 15-lea şi destinat turnului unei mînăstiri italiene

PRIMUL CRONOMETRU

Construit de Harrison în 1 753 : o întîrziere de numai cinci secunde la 81 de zile

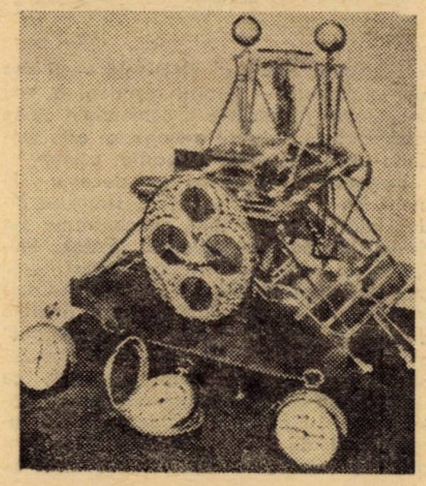

Invenţia era, probabil, atît de senzaţională pentru vremea aceea, încît curtenii regelui Ludovic al XIV-lea, „Regele-Soare“ — care era un maniac al pendulelor şi al jucăriilor automate — l-au tocmit pe ceasornicarul francez Julien Leroy să le facă un „deşteptător“ identic pentru a-l oferi regelui în 1693, cînd împlinea 50 de ani de domnie. După îndelungate şi laborioase investigaţii, Leroy a descoperit şi el originea invenţiei, s-a dus la meşterul anonim din Elveţia si s-a înapoiat la Paris cu un ceas cît pumnul, cu mecanismul învelit în capace bombate, de aur gravat, căruia din cauza coloritului şi a formei sale neobişnuite i s-a zis „l'oignon du roi“ — „ceapa“ Regelui-Soare. „L'oignon“ era obiectul admiraţiei generale la curtea de la Versailles, unde clopoţelul său suna strident, din oră-n-oră.

Deceniu după deceniu, faima atelierelor elveţiene s-a răspîndit, mai cu seamă după ce meşterii aceştia dintr-o ţară fără ieşire la mare au început să construiască primele cronometre pentru navigatori. Comenzile veneau din Anglia, pe atunci „regină a mărilor“. În 1770 James Cook naviga în jurul planetei, avînd la bordul navei un „cronometru marin“ conceput de englezul John Harrison şi executat din 300 de piese fine de niste „bijutieri“ elveţieni din orăşelul Le Locle. Încercat de amiralitatea britanică timp de 81 de zile, pe Atlantic, pentru stabilirea longitudinii pe temeiul orei de la meridianul Greenwich, cronometrul a avut, între Liverpool şi Jamaica, o întîrziere de cinci secunde ! O copie a cronometrului, cea dintîi tentativă de „lucru în serie mică“, executată tot la Le Locle, a fost utilizată de căpitanul Cook timp de trei ani, din 1772 pînă în 1775, în călătoriile sale de la Ecuator pînă spre mările polare, pe nenumărate furtuni şi fără nici o îngrijire anumită. La înapoierea în Anglia, verificat la exigentul Observator din Greenwich, care se mîndrea cu pendulele şi orologiile sale astronomice, cronometrul Harrison-Le Locle avea o întîrziere de 7 minute şi 45 secunde.

De pe atunci, elveţienii au început să construiască ceasornice întregi, cronometre şi cronografe portabile, dovedind o mare pricepere şi îndemînare în lupta cu secundele. Închişi în casele lor de piatră şi lemn, mici, tăcute şi confortabile, meşterii elveţieni constituiau o adevărată confrerie post-medievală, cu reguli stricte de admitere, cu taxe scumpe de ucenicie, cu legăminte şi juruiri pentru păstrarea secretului profesional.

Două „secrete“ au îmbogăţit Elveţia. Secretul operaţiilor bancare şi al confecţionării pieselor pentru ceasuri. Dacă cel dintîi a mai fost călcat, din vreme în vreme, sub presiunea intereselor politice, secretele păstrate sub cheie în taina micilor ateliere din La Chaux-de-Fonds, Le Locle, Neuchâtel nu au fost dezvăluite niciodată ; nici astăzi, cînd importanţa lor se subţiază pe zi ce trece, într-o lume industrială dominată de tehnica electronică şi de materiile plastice. Atelierele „de familie“ continuă să producă ceasornice de o extraordinară precizie şi durabilitate, dar ele s-au refugiat în domeniul lucrărilor foarte scumpe, în şlefuirea elegantelor „montres-bijoux“, ale căror cutiuţe de aur filigranat şi de platină mată poartă orgolioasa menţiune „a nu se deschide niciodată“. Pentru meritul de a făuri mecanisme integral lucrate de mînă şi de a face o selecţie neîndurătoare a materialelor de construcţie, zeci de meşteri elveţieni au dreptul, acordat de Consiliul Federal al Elveţiei, de Consiliile naţionale ale cantoanelor şi de „FH“ (La Fédération

→

Horlogère) de a pune pe ceasurile lucrate de ei nu numai semnătura personală, ci și celebrul „Poinçon de Genève", o ștanță de gravat al cărei original stă sub cheie în casa de bani a municipalității geneveze și după care s-au fabricat 120 de copii, încredințate, cu ceremonii neomedievale și jurăminte secrete, celor mai renumite familii și ateliere de ceasornicari din văile alpine.

De prin 1860–70, avalanșa industrializării, care se abătuse asupra Europei și Americii de Nord, n-a ocolit nici Elveția orologiilor. Două localități oarecum periferice, unde contactele cu clientela străină erau favorizate de căile de comunicație internațională — Basel și Schaffhausen — au văzut născîndu-se sub zidurile lor primele „fabrici de ceasornice" din istoria industrială. N-a fost ușor pentru patronii acestor uzine să găsească lucrători. Meșteșugarii refuzau să vină în fabrici, ucenicii preferau atelierele minuscule dar celebre. Pe de altă parte, pentru confecționarea mașinilor-unelte, industriașii făceau apel tot la meșterii de-acasă. Singurul argument în favoarea industrializării era cererea enormă, exorbitantă, de „ceasuri elvețiene" necesare pentru măsurarea exactă a timpului pe toate fronturile de activitate ale expansiunii tehnice. Filozoful englez Lewis Mumford afirma că mecanismul-cheie al erei industriale moderne nu a fost „mașina cu aburi", ci cronometrul. Cu rotițele, pîrghiile și arcurile lui subțiri cît firul de păr, ceasul a pus ordine în munca generală. A dat zilelor dimensiuni noi, înlocuind „programele sezoniere", aflate în funcție de răsăritul și apusul Soarelui, cu „programe industriale constante", măsurate cu „orele de muncă", etalon identic în toate sectoarele de activitate, deci capabil să realizeze o coordonare fecundă.

Și dacă începuturile fabricilor de ceasuri au fost extraordinar de grele, beneficiile care au început a curge au fost și ele extraordinar de mari. Cea mai importantă contribuție la edificarea Elveției moderne a avut-o industria orologeră. Abia în urma ei au venit turiștii englezi care, vrînd să-și cumpere cronometre de la Geneva, Zürich și Berna, au stimulat cea mai prosperă industrie hotelieră din prima jumătate a secolului 20. Apoi s-a născut industria alimentară, cu ciocolata și cu laptele condensat, mărfuri de bună calitate prin ele însile, dar care profitau incontestabil de renumele mondial al ceasornicelor, veritabile ambasadoare „de marketing" ale „calității elvețiene" — „swiss made".

„Epoca de glorie" a ceasurilor elvețiene a fost asigurată de marile mărci ale uzinelor „Patek-Philippe", „Vacheron et Constantin", „Jaeger-Le-Coultre", care-și afișau cu mîndrie originea meșteșugărească și făceau publicitate, anunțînd că anumite piese delicate din ceasurile montate de ele continuă a fi tăiate și șlefuite în ateliere familiale. Alte uzine, instalate și utilate pentru producțiile de mare serie, „International Watch Company" (I.W.C. din Schaffhausen), „Longines", „Movado", „Zenith" — cunoscute, literalmente, în toate țările lumii — s-au văzut îndemnate de impetuozitatea cererilor să se consacre unui tip de ceasornice din ce în ce mai răspîndit și anume „etaloanele de timp industrial" sau de „timp tehnic", din ce în ce mai depărtate în ce privește construcția de ceasurile uzuale și de ceasurile-bijuterii.

În cursa pentru măsurarea cît mai precisă a timpului, această mărime încă nedefinită convingător, „ireversibilă și unidimensională", ceasornicarii elvețieni au avut o mare și rentabilă contribuție. Cu toate acestea, industria orologeră șviteriană este acum doar a patra sau a cincea din lume. Au întrecut-o cum era de așteptat, în raport cu gradul de dezvoltare demografică, socială, culturală și de instalare industrială, țările mari, Statele Unite ale Americii, Uniunea Sovietică, R.P. Chineză, Japonia. Totuși, pentru a avea o dimensiune fidelă a proporțiilor atinse de ceasornicăria elvețiană, să arătăm că secția statistică din „FH", aflată în citadela tradițională La Chaux-de-Fonds, a dat publicității cifrele privitoare la exportul (nu la totalitatea producției) de ceasuri elvețiene. Rezultă de acolo că, în primele patru luni ale anului curent, uzinele și atelierele de sub Alpi au exportat 21 de milioane 677 de mii 634 de ceasornice în valoare de peste un miliard de franci elvețieni. Cu 3,7% mai mult decît în același interval de timp din 1970.

Splendidă afacere. Cu satisfacțiile, dar și cu mizeriile ei. Cel mai puternic adversar al orologiilor elvețiene pare a fi acum progresul tehnic accelerat. Cu toate eforturile sale, industria orologeră elvețiană face față greu concurenței americane, orientată spre ceasurile electronice de mare precizie — „ceasurile anului 2 000", ceasurile erei cosmice — sau industriei nipone, ale cărei ceasuri-dumping, ieftine și „incasabile", se revarsă peste piețele planetei. Dovada cea mai elocventă — și cea mai neplăcută — pentru elvețieni a noii conjuncturi industriale și comerciale ce se instalează în sectorul orologeriei este tendința de concentrare a marilor uzine.

CEAS-ALARMĂ

Construit în secolul al 17-lea cu clopoțel de argint : ridica toată casa în picioare

CEASUL VIITORULUI ?

„Penduletă" de birou cu mecanism electronic și cristal de cuarț. Arată ora la cerere, prin apăsarea unui buton

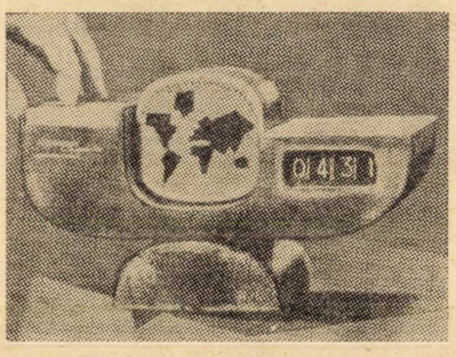

Începută cu aproape un deceniu în urmă, ca fenomen limitat la structura industrială internă a țării, concentrarea s-a dovedit foarte contagioasă. „Patek Philippe" și „Vacheron et Constantin" s-au unit pentru a înghiți pe „Jaeger-Le-Coultre" și alte trei-patru fabricuțe și ateliere de familie. Imediat s-a născut un „gigant" al ceasornicăriei industriale, „Movado-Zenith-Mondia Holding Horologer S.A.", cu sediul la Le Locle și cu implantații în Franța, Italia și Germania occidentală. Un puternic val de îngrijorare a cuprins sindicatele lucrătorilor specializați, care au văzut cum mai mult de 10 la sută din colegii lor trebuie să părăsească noile secții uzinale integral automatizate și să se califice în secții sau în meserii noi.

Cu atît mai mare emoție — de data aceasta chiar în rîndurile patronilor — au provocat știrile lansate prin surprindere despre fuziuni mult mai mari, de proporții intercontinentale. Vestita „Société Suisse pour l'Industrie „Horlogère S.A." (S.S.I.H.) din Biel, care grupa mărcile „Omega", „Tissot", „Lanco" și „Rayville" vrea să fuzioneze cu „Economic Swiss Time Holding" din Basel pentru a fabrica împreună ceasuri în valoare de o jumătate de miliard de franci elvețieni pe an. Amîndouă aceste „societăți", astfel fuzionate, vor să înghită, fără sughițuri, un grup mai mic cu renume mare, anume Uzinele de ceasuri „Roskopf-Patent". Interesant este faptul că tratativele pentru aceste fuziuni și integrări au decurs în cea mai mare parte, în localități... extra-elvețiene. Majoritatea celor 300 de acționari ai ceasurilor „Omega-Tissot" s-au reunit la Paris, la Londra și la New York pentru a hotărî condițiile fuzionării, în timp ce posesorii acțiunilor bătrînei fabrici „Roskopf-Patent", în număr de zece membri ai unei singure familii, vestigii dintr-un trecut plin de demnitate și bună reputație meșteșugărească, așteptau acasă, la Chaux-de Fonds, deciziile „holdingului".

O furtună în opinia publică (de regulă calmă) a neutrei republici helvetice a provocat-o știrea despre fuziunea — și mai surprinzătoare — a uzinelor „Zenith-Radio" din Chicago (Illinois) cu „Zenith-Movado-Mondia" din Le Locle și la Chaux-de-Fonds. Pînă luna trecută, cele două grupuri industriale aveau comun numai numele — aceasta fiind o simplă întîmplare de „onomastică". Acum s-au reunit pentru a fabrica împreună ceasornicele electronice și a pregăti, prin savante operații de „marketing" și de „public relations", implantarea lor mondială și anume : pe circa 100 de piețe străine ramura nord-americană și pe vreo 60 de piețe, ruda elvețiană.

În proiectele noului uriaș al orologeriei nu se mai află „ceasurile fine", șlefuite cu mîinile osoase ale marilor meșteri din familia Liechti, care lucrau, din 1596, piese bizare pentru primele „pendule complicate" de pe Pămînt, păstrate în marele „Musée d'horlogerie" de la Neuchâtel. Adum se încearcă pe scară planetară lansarea ceasornicelor construite aproape în întregime din materiale plastice, polietilen supracomprimat, după brevetul „top secret", firește, al unui atelier „familial" condus de meșterii Girard și Perregaux (tot din Chaux-de-Fonds, această catedrală a ceasurilor). În „inima" ceasului de plastic, frumos colorat în pasteluri după voie, bate de pe acum cel mai mic mecanism orloger cunoscut vreodată. O așchie de cristal (artificial) de cuarț, vizibilă cu lupa. Impresionată de un subtil curent electric, livrat de o baterie-pastilă cu elemenți de mercur, fracțiunea de cuarț are 32 768 de vibrații pe secundă. Acestea, însumate în impulsuri electronice, obțin deocamdată o precizie de 99,9977 la sută în măsurarea timpului ce trece.

Va fi nevoie să așteptăm o sută de ani pentru a ne da seama, privind zilnic ceasul nostru „elvețian" de la mînă și schimbîndu-i „pastilele" de energie o dată la zece ani, dacă a întîrziat sau a luat-o înainte cu o secundă.

Alți specialiști ai supracronometriei au început să pregătească orologiile care vor rămîne în urmă cu o „nanosecundă", adică a miliarda parte din această veche și modestă fracțiune de timp, în circa 10 000 de ani. Prea mult pentru a mai putea aștepta verificarea, la exigentul Centru de control al calității „swiss made".

Mircea GRIGORESCU

„DUPLICITATEA POLITICĂ ȘI MILITARĂ A PATRU ADMINISTRAȚII"

Eludînd într-un mod ingenios justiția, ziarele americane și-au pasat mingea după o schemă de joc imprevizibilă. După ce „The New York Times" și „The Washington Post" au fost împiedicate prin hotăriri judecătorești să continue publicarea fragmentelor din „Documentul McNamara", „Los Angeles Times", „St. Louis Post Dispatch", „Boston Globe", „Philadelphia Inquirer", „Chicago Sun-Times" au preluat pe rînd inițiativa. Retransmise de agențiile de presă, materialele respective au fost apoi reproduse de toate ziarele, inclusiv de cele care pierduseră dreptul de prioritate. Ultimul cuvînt aparține Curții Supreme. Indiferent însă de conținutul deciziei finale, secretul acțiunilor care au dus la implicarea Statelor Unite în Vietnam nu mai poate să fie păstrat. O parte din el a și ajuns la cunoștința opiniei publice, iar restul informațiilor esențiale va răzbate fără îndoială la lumină într-un fel sau altul. Luni, doi sergenți însoțiți de un ofițer și de un înalt funcționar civil al Departamentului Apărării au adus la Capitoliu două lăzi imense cu inscripția „Strict secret". Erau cele două seturi de cîte 47 de volume urmînd a fi puse la dispoziția membrilor Senatului și ai Camerei Reprezentanților.

Jocul tăcerilor, al jumătăților de adevăruri și al neadevărurilor, pentru ca opinia publică americană și Congresul să nu cunoască nici situația de fapt, nici obiectivele reale ale Administrației, a reprezentat o constantă a întregii perioade în care Statele Unite s-au pregătit pentru războiul din Vietnam și apoi l-au intensificat pînă la un punct periculos pentru pacea întregii lumi. Despre felul în care Administrația Eisenhower a jucat „un rol direct în prăbușirea finală a acordurilor de la Geneva", am relatat în numărul precedent, folosind extrase din dezvăluirile apărute în „The Washington Post". Am trecut apoi direct la evenimentele și întîmplările care au precedat hotărîrea președintelui Johnson de a ordona bombardarea Republicii Democrate Vietnam și angajarea în luptă a unor forțe terestre americane în Vietnamul de sud pentru că „The New York Times", considerînd că acestea sînt cele mai importante și mai concludente revelații, a început cu ele seria rezumatelor. Continuăm deci „episodul Johnson". Rămîne să reluăm datele despre felul în care Administrația Truman a sprijinit Franța în Indochina, determinînd astfel orientarea politicii estasiatice a S.U.A. pe două-trei decenii înainte, și despre modul în care a transformat președintele Kennedy „jocul riscului limitat" într-un „angajament cuprinzător", pe măsură ce ziarele americane vor continua publicarea informațiilor furnizate de „documentul McNamara". Cunoscutul ziarist american Max Frankel caracterizează acest document drept „o dovadă a duplicității diplomatice și militare manifestate de patru Administrații, duplicitate demoralizantă chiar și pentru suporterii acestei politici. Studiul în 47 de volume al Pentagonului afirmă în analizele sale și demonstrează prin textele sale că atașamentul S.U.A. față de războiul rece și cald a fost determinant în fiecare etapă și a făcut să se renunțe pînă și la respectul convențional față de dreptul intern și internațional, față de drepturile Congresului, față de cerințele Constituției, față de sensibilitățile aliaților, față de soarta unor personalități, față de drepturile cetățenilor americani și de cele mai elementare norme ale adevărului".

Vezi „Lumea" nr. 26

Iată, așadar, cum s-au desfășurat lucrurile în continuare : Statele Unite și-au dat seama că nici regimul militar instituit la Saigon de generalul Duong Van Minh, nici cel al generalului Nguyen Khanh, care a luat puterea printr-o lovitură de stat la 30 ianuarie 1964 nu sînt în stare să facă față presiunii forțelor de rezistență. Consilierul prezidențial W.W. Rostow a lansat atunci ideea unor presiuni tot mai intense, mergînd pînă la bombardamente asupra R. D. Vietnam, deși din rapoartele C.I.A. reieșea că „sursa forței comuniste din Vietnamul de sud este esențialmente indigenă, ea decurgînd din obiectivele sociale revoluționare ale comuniștilor și din identificarea lor cu cauza națională în anii luptei de independență împotriva Franței".

Rapoartele prezentate președintelui Johnson, de secretarul apărării, Robert McNamara, după călătoriile de inspecție pe care le-a întreprins în decembrie 1963 și în martie 1964 în Vietnamul de sud, marchează creșterea continuă a interesului Administrației pentru „o soluție de mînă forte". În memorandumul din decembrie, McNamara recomanda inițierea operațiunilor 34A (despre care am scris în numărul precedent al revistei). La 16 martie, McNamara constata că „situația a devenit indiscutabil mult mai rea" și opina în favoarea a două programe de „presiuni noi și importante asupra Vietnamului de nord". Primul, care ar fi putut să fie pus în aplicare în 72 de ore, prevedea acțiuni militare mergînd pînă la „minarea pe cale aeriană, eventual cu ajutorul S.U.A., a principalelor porturi din

→

— De ce s-a opus guvernul publicării documentelor Pentagonului ?
— A vrut să ne menajeze. Zicea că ar putea fi vătămător pentru noi...

(Din **International Herald Tribune**)

CE PĂRERE AVEȚI DESPRE DEZVĂLUIREA CONȚINUTULUI STUDIULUI Mc NAMARA ?

Intrebarea a fost pusă de ziariști americani mai multor persoane implicate direct atît în procesul decizional cît și în acțiunea de disimulare a mobilurilor politicii vietnameze a Statelor Unite.

FOSTUL PREȘEDINTE LYNDON JOHNSON a făcut cunoscut că va rămîne credincios obiceiului său de a nu da nici un fel de interviuri. Revista „Newsweek" a aflat totuși „dintr-o sursă apropiată fostului președinte" că acesta consideră că „s-a comis aproape o trădare" prin publicarea documentelor. Potrivit aceleiași surse, Johnson îl învinovățește de instigare la alcătuirea „raportului McNamara" pe defunctul senator Robert Kennedy, care ar fi vrut să-l compromită astfel pe președintele în funcție și să obțină desemnarea din partea Partidului democrat în alegerile prezidențiale din 1968. („McNamara era omul familiei Kennedy").

FOSTUL SECRETAR DE STAT DEAN RUSK a afirmat, într-un interviu acordat revistei „Time", că nu era la curent cu existența studiului.

FOSTUL VICEPREȘEDINTE HUBERT HUMPHREY a declarat că nu a fost la curent cu hotărîrile privind escaladarea războiului din Vietnam. Ca atare, a fost „șocat" și „surprins". Dacă ar fi știut, în septembrie 1964, că guvernul al cărui vicepreședinte era se pregătea să bombardeze R .D. Vietnam, ar fi modificat tonul campaniei sale electorale și nu l-ar mai fi acuzat pe Barry Goldwater că are intenția „să se lanseze voios într-un război în Vietnam". După părerea lui Humphrey, publicarea documentelor secrete „va diminua și mai mult încrederea" în

Vietnamul de nord". Al doilea program, intitulat „presiuni militare deschise gradate" urmînd a fi dezlănțuite în termen de 30 de zile de la ordonarea lor, trebuia să includă, i-a raportat McNamara președintelui, „atacuri aeriene împotriva unor obiective militare și eventual industriale" cu participarea forțelor aeriene ale Saigonului și cu avioane americane purtînd insemne sud-vietnameze. Președintele Johnson a admis aceste recomandări în ședința din 17 martie 1964 a Consiliului Național al Securității, indicînd „să se avanseze energic pregătirile".

Pentru a aminti celor care au uitat ce se spunea pe atunci opiniei publice, „The New York Times" pune față în față următoarele două texte :

DIN MEMORANDUMUL NR. 288 AL CONSILIULUI NAȚIONAL AL SECURITĂȚII, DATAT 17 MARTIE 1964

Se vor face pregătiri imediate pentru a se putea iniția, cu un preaviz de 72 de ore, „Acțiunile de represalii" recomandate împotriva Vietnamului de nord și pentru a se putea iniția, cu un preaviz de 30 de zile, programul de „Presiuni militare deschise gradate" împotriva Vietnamului de nord.

DIN STENOGRAMA CONFERINȚEI DE PRESĂ A PREȘEDINTELUI JOHNSON DE LA 2 IUNIE 1964

— Domnule președinte, membrul Camerei reprezentanților Laird, din Wisconsin, a declarat că Administrația se pregătește să mute războiul din Vietnam în nord. Este ceva adevărat în această afirmație ?

— Nu am cunoștință de întocmirea nici unui plan în acest sens.

Jocul dublu avea să continue fără nici o întrerupere. Administrația era ferm decisă să blocheze orice soluție politică. În memorandumul său din martie, Robert McNamara menționase „creșterea primejdioasă a sentimentelor neutraliste la Saigon" și posibilitatea unei lovituri de stat a forțelor neutraliste care, după ce ar fi format un guvern de coaliție cu participarea forțelor de eliberare, ar fi putut cere americanilor să părăsească Vietnamul de sud. Obiectivul real al S.U.A. fiind menținerea cu orice preț a Vietnamului de sud sub control american, președintele Johnson i-a telegrafiat la 20 martie 1964 ambasadorului Henry Cabot Lodge la Saigon că este decis „să doboare ideea neutralizării orideciteori această idee are să-și ridice capul hîd". De aceea, adăuga el, „cred că nu există nimic mai important decît să se pună capăt discuțiilor despre neutralitate oriunde putem s-o facem, indiferent prin ce mijloace".

Tot cam pe-atunci avea să se nască ideea de a obține o rezoluție a Congresului care să-i confere președintelui, într-un fel sau altul, autoritatea de a purta război împotriva R.D. Vietnam. Vom vedea, în continuare, cum s-a ajuns la faimoasa „rezoluție a golfului Tonkin", caracterizată mai tîrziu de Departamentul de Stat drept „echivalentul funcțional al unei declarații de război". În februarie 1968, cînd, intrînd în posesia unora dintre documentele secrete care au ieșit acum la iveală în întregul lor, Comitetul senatorial pentru relațiile externe avea să organizeze o dezbatere furtunoasă (dar din păcate tardivă) asupra acestei probleme, senatorul William Fulbright declara : „Simt că asupra mea apasă o răspundere foarte grea. Regret, mai mult decît orice act din viața mea, faptul că eu am fost cel care a prezentat rezoluția și a susținut-o, întrucît am acordat întreaga mea încredere unor informații care, la ora actuală, par cel puțin îndoielnice. Acum s-a dovedit fără putință de tăgadă că represaliile americane au fost total nejustificate și că s-au întemeiat pe informații inadecvate, confuze și contradictorii. Întrucît aceste represalii au precipitat escaladarea războiului, este pusă sub semnul întrebării însăși baza poziției americane". Iar Wayne Morse, unul dintre cei doi senatori, care, în 1964, se încumetaseră să voteze împotriva rezoluției, afirma în februarie 1968 că ea „sau un proiect similar al rezoluției a fost pregătit chiar înainte de incidentul din golful Tonkin. Nu cred că avem mîinile curate" (vezi „Lumea nr. 10/1968). Abia acum se vede cît dreptate au avut Fulbright, Morse și toți cei care s-au străduit, după 1968, să anuleze „rezoluția Tonkin". Nimic nu va putea însă să anuleze vreodată consecințele ei dramatice.

Revenind pe firul evenimentelor, să notăm ce s-a discutat la conferința ținută la 1 și 2 iunie 1964 la Honolulu, cu participarea secretarului de stat Dean Rusk, a lui McNamara, a lui Lodge, a generalului Westmoreland și a altor înalte oficialități politice și militare. Un subiect central a fost obținerea unei rezoluții a Congresului „înainte de extinderea acțiunilor americane în Asia de sud-est". Ambasadorul Lodge a recomandat „o campanie de bombardamente selective împotriva obiectivelor militare din Vietnamul de nord". În final s-a ajuns la concluzia că marile acțiuni „mai trebuie amînate cîtăva vreme". Aceasta „pentru a ne pune la punct planurile și evaluările". S-a subliniat totodată necesitatea „unei campanii propagandistice urgente, care să risipească îndoielile în privința valorii Asiei de sud-est și a importanței ei pentru S.U.A."

Într-un proces penal, asemenea documente ar fi considerate drept probe ale premeditării. „În iunie — se arată în »documentul McNamara«, surse ale Departamentului de Stat și Departamentului Apărării au furnizat presei informații din care reiese intenția Statelor Unite de a-și sprijini aliații și de a-și respecta angajamentele asumate prin tratate în Asia de sud-est". Citām din articolul semnat de Neil Sheehan în „The New York Times" : „Președintele și consilierii săi erau profund convinși că acțiunile lor în Vietnamul de sud vor demonstra voința și puterea Statelor Unite de a proceda după bunul lor plac în relațiile internaționale. Istoria (evenimentelor respective — n.r.) lăsa impresia că războiul era considerat mai puțin important prin ceea ce ar fi reprezentat pentru Vietnamul de sud decît pentru ceea ce ar fi reprezentat pentru poziția S.U.A. în lume. McNaughton avea să sintetizeze acest mod de a vedea lucrurile într-un memorandum către McNamara, în care încerca să stabilească o gradare a importanței obiectivelor americane în Vietnamul de sud, în următoarea proporție :

- 70 de puncte : să evităm o înfrîngere americană, umilitoare pentru reputația noastră ca garant ;
- 20 de puncte : să prezervăm integritatea teritorială a Vietnamului de sud ;
- 10 puncte : să permitem poporului sud-vietnamez să ducă viața pe care noi o considerăm mai bună ;
- Totodată, să ieșim din criză fără o compromitere inacceptabilă a metodelor folosite ;
- DAR NU „să ajutăm un prieten, deși va fi greu să rămînem acolo dacă ni se va cere să plecăm".

Felicia ANTIP

(Va urma)

---

guvernul american și în ceea ce comunică el poporului.

ROBERT McNAMARA, care în calitatea sa de ministru al apărării în Administrația Johnson a ordonat întocmirea raportului secret, și-a exprimat — informează revista „Time" — speranța că acest raport va fi adus la cunoștința opiniei publice integral. El regretă totuși „modul senzațional în care s-a produs dezvăluirea".

SENATORUL EDWARD KENNEDY a afirmat că este de acord ca „The New York Times" să publice raportul, indiferent de postura în care va apărea fratele său, fostul președinte John Kennedy. „N-am idee ce conține raportul, dar poporul american ar trebui să fie judecătorul suprem pentru întreaga perioadă a deceniului trecut. Cea mai evidentă concluzie a documentelor este că multe oficialități guvernamentale au înșelat poporul american și, în ultimă instanță, s-au înșelat singure, în timp ce noi escaladam cu violență. Poporul american a fost indus în eroare și, ca atare, are dreptul la aceste informații".

DE LA CASA ALBĂ se face cunoscut că președintele Nixon „n-a citit nici raportul nici documentele însoțitoare pentru bunul motiv că sînt prea voluminoase" (i-au fost trimise, după apariția primului articol din „The New York Times", în două lăzi mari). Purtătorul de cuvînt al Casei Albe, Ronald Ziegler, a confirmat totuși că președintele cunoștea în linii mari conținutul raportului încă de la venirea sa la Casa Albă.

LA CONFERINȚA DE LA PARIS, delegația R.D. Vietnam a distribuit ziariștilor un raport din 1965 al Ministerului de Externe al R.D. Vietnam din care rezultă că majoritatea faptelor cuprinse în „documentul McNamara" îi erau cunoscute încă de pe atunci. Raportul, intitulat „20 de ani de intervenție și de agresiune americană în Vietnam", se ocupa pe larg de două aspecte care au constituit acum „o revelație" pentru opinia publică americană : amploarea implicării americane înca înainte de retragerea francezilor și adoptarea hotărîrii de a bombarda R.D. Vietnam de la începutul anului 1964, cu multă vreme înainte de „incidentul Tonkin", care constituise pretextul oficial pentru declanșarea bombardamentelor. Sînt citate în acest sens un plan secret elaborat la începutul lui 1964 de Walt Rostow, consilier al președintelui Johnson, și un alt plan al lui McNaughton. Amîndouă preconizau bombardarea R. D. Vietnam. A fost preferată versiunea McNaughton.

SECRETARUL DE STAT WILLIAM ROGERS a afirmat că dezvăluirile din „The New York Times" vor crea „mari dificultăți" politicii externe a S.U.A. și că numeroase guverne străine au și făcut demersuri pentru a stabili în ce măsură se poate avea încredere în păstrarea secretului tratativelor diplomatice la Washington.

„THE NEW YORK TIMES" a întreprins, prin corespondenții săi, o anchetă cuprinzînd pe toți aliații S.U.A. din Europa pentru a verifica afirmațiile secretarului de stat. Nici unul dintre guvernele acestor țări — scrie ziarul — n-a făcut demersuri pe lîngă Departamentul de Stat și n-a pus întrebări în legătură cu materialul publicat de „The New York Times".

ПРАВДА
MOSCOVA

RELAȚIILE SOVIETO—FRANCEZE

OAMENII SOVIETICI constată că pe arena internațională modul de abordare de către Franța și U.R.S.S. a soluționării multor probleme fundamentale este asemănător. Îndeosebi, este vorba de probleme cum ar fi cea indochineză și cea a Orientului Apropiat.

Una din trăsăturile caracteristice ale relațiilor dintre U.R.S.S. și Franța, în ciuda deosebirilor de orînduire socială, o constituie faptul că ele capătă un caracter tot mai activ, conținutul lor devine tot mai concret.

În prezent, cînd pe ordinea de zi s-au înscris în întreaga lor amploare problemele convocării conferinței general-europene de securitate și colaborare, opiniile U.R.S.S. și Franței cu privire la oportunitatea organizării acestei conferințe coincid din nou. Și e firesc ca ele să coincidă deoarece pacea și securitatea Europei, dezvoltarea colaborării între toate statele europene corespund intereselor naționale ale popoarelor celor două țări, ale tuturor popoarelor de pe continent.

Au căpătat un caracter regulat și au devenit fructuoase consultările politice între Franța și U.R.S.S., care au loc în conformitate cu protocolul semnat în timpul vizitei președintelui Georges Pompidou. În aceste zile s-au aflat la Moscova, în calitate de invitați, generalul Gauthier, șeful Statului Major al forțelor aeriene militare ale Franței, și aviatori din escadrila de avioane „Mirage". Locuitorii Odesei au întîmpinat cu căldură pe marinarii militari francezi, tot astfel cum locuitorii din Le Hâvre au întîmpinat pe marinarii sovietici din flota Mării Negre.

În țara noastră este aprobată dezvoltarea relațiilor bilaterale sovieto-franceze în domeniile economic, tehnico-științific, cultural și în alte domenii. Se întăresc legăturile parlamentare franco-sovietice. Largul schimb de opinii care a avut loc recent la Paris între delegațiile comisiilor pentru afacerile externe ale Sovietului Suprem al U.R.S.S. și Adunării Naționale franceze reliefează o dată mai mult caracterul diversificat al colaborării între cele două state.

Desigur, între statele noastre există și opinii diferite într-o serie de probleme. Dar elementul principal constă în modul de abordare realist și lucid a actualei situații internaționale, în dezvoltarea unei colaborări rodnice și multilaterale. Uniunea Sovietică se pronunță pentru adîncirea continuă a acestei colaborări, așa cum s-a subliniat la al 24-lea Congres al P.C.U.S. Faptele atestă că un punct de vedere analog este împărtășit în Franța. De aceea, se poate afirma cu certitudine că relațiile noastre dispun de reale perspective de dezvoltare.

V. SEDOV

Aviatori sovietici și francezi urmărind evoluția unui „Mirage" cu prilejul recentei vizite făcute în U.R.S.S. de reprezentanții forțelor aeriene militare franceze

TIME
NEW YORK

YENUL ȘI DOLARUL

CERCURILE financiare internaționale au fost preocupate recent de o discuție pirandelliană despre o declarație pe care toată lumea a negat-o în mod solemn. Pretinsa afirmație ar fi fost de fapt o cerere și anume ca Japonia să revalorizeze yenul. Ea ar fi fost formulată de un secretar adjunct al S.U.A., Philip Trezise, la o întîlnire neoficială între oficialități guvernamentale americane și japoneze.

De fapt, Trezise a formulat cu adevărat această cerere dar, cînd știrea a fost dată la iveală, el a declarat la o conferință de presă că, firește, nu s-a gîndit să recomande unui guvern străin care trebuie să fie valoarea monedei sale, chiar dacă, după părerea sa, „yenul este o monedă subevaluată". Japonezii au fost iritați. La o conferință de presă televizată, primul ministru, Eisaku Sato, a declarat că „nu s-ar putea concepe un caz mai fățiș de amestec în problemele interne". Ulterior, ministrul de finanțe japonez, Takeo Fukuda, a adăugat totuși că, tocmai pentru acest motiv, el nu poate crede că un diplomat cu atîta experiență ca Trezise ar comite o asemenea greșeală.

Acest mic duel verbal ilustrează de fapt o situație de o seriozitate extremă. Dezvoltarea economiei japoneze, sporirea exporturilor și rezervele de peste șase miliarde dolari în valută străină fac ca valoarea oficială a yenului să fie foarte solidă în raport cu a partenerilor lor comerciali. O monedă subevaluată dă mărfurilor japoneze un mare avantaj în ce privește prețul pe piețele externe: automobilele „Toyota" și „Datsun", aparatele de fotografiat „Nikon" și televizoarele „Sony", de exemplu, toate costă mai puțin în S.U.A. decît ar costa dacă yenul ar avea o valoare mai mare în raport cu dolarul. Recenta criză monetară internațională a întărit acest avantaj al japonezilor.

Guvernele străine resimt acest avantaj artificial, dar nici unul nu-l resimte mai tare decît guvernul american deoarece, în ultimii doi ani, S.U.A. au înregistrat un deficit de peste un miliard dolari în comerțul cu Japonia. Iritarea

→

„TOYOTA" PENTRU EXPORT

O expansiune care afectează direct interesele industriei americane de automobile

S.U.A. este sporită de faptul că Japonia e în mare măsură ferită de presiunile financiare care au forțat în Europa occidentală sporiri ale altor monede subevaluate. Trezorierii corporațiilor internaționale și speculanții nu pot vărsa fonduri în Japonia — așa cum au făcut de curînd în Germania federală — deoarece guvernul japonez controlează îndeaproape raportul de schimb al yenului cu valuta străină.

Lipsindu-i mijloacele de a exercita presiuni financiare, Administrația Nixon pare să fi hotărît să aplice presiuni politice. În afară de afirmațiile lui Trezise, oficialități americane au determinat de curînd apariția în presă a unor știri potrivit cărora Administrația ia în considerare instituirea unui tarif special asupra tuturor produselor japoneze, în scopul de a compensa subevaluarea yenului sau de a împiedica Banca de export-import să finanțeze exporturile în Japonia. Ar putea fi astfel sistate livrarea unor materii prime americane, cum sînt cărbunele și cheresteaua, de care japonezii au neapărat nevoie.

Pentru oficialitățile din Tokio, asemenea amenințări par prea draconice pentru a fi crezute. Un tarif special american să dureze pînă în momentul în care yenul va fi suficient reevaluat pentru a satisface Washingtonul ar echivala cu o acțiune fără precedent și aproape de neimaginat ; ar însemna că S.U.A. ar încerca să constrîngă o țară prietenă să fixeze o valoare pentru moneda sa, valoare pe care de fapt ar hotărî-o Washingtonul. Ministrul japonez de finanțe, Fukuda, a respins toate aceste supoziții ca fiind o larmă supărătoare. Un bancher din Tokio a adăugat că ideea reducerii livrărilor de materii prime americane către Japonia „reamintește de ajunul Pearl Harbor-ului, cînd Administrația Roosevelt a instituit embargoul asupra transporturilor de deșeuri de fier și de petrol spre Japonia. Nimeni, pe nici una din coastele Pacificului, nu ar putea fi atît de prost încît să dorească o reeditare a acestui fapt altfel decît în filme".

Oficial, linia japoneză rămîne cea exprimată recent de Fukuda : „În nici un colțișor al creierului meu nu există nici cea mai mică intenție de revalorizare a yenului". Economiștii din Tokio admit, totuși, cu reticență, că este probabilă o revalorizare de 5 la sută a yenului pînă în toamna aceasta sau poate mai curînd, iar unii oameni de afaceri încep să acționeze ca și cum acest lucru ar fi inevitabil. De exemplu, constructorii japonezi de nave cer ca străinii care semnează contracte pentru petroliere să fie de acord să plătească în yeni mai degrabă decît în valută străină care ar putea valora mai puțin decît yenul în momentul în care navele vor fi livrate. Producătorii de automobile discută o scumpire imediată de 5 la sută la prețul de export în scopul de a înlătura dificultățile reevaluării yenului chiar înainte ca ea să se producă.

Este posibil ca Administrația Nixon să-și fi permis un bluff stîngaci, dar faptul că o idee atît de drastică cum este un tarif special american asupra mărfurilor japoneze poate fi măcar discutată, arată cît de periculoase sînt dezechilibrele monetare și cum alimentează ele sfera relațiilor politice.

l'Unità

ROMA

MALTA DUPĂ SCRUTIN

„VREM SĂ DEPUNEM toate eforturile pentru a face din Mediterana o mare a păcii", a declarat Joe Camilleri, responsabil cu problemele de politică externă ale Partidului laburist maltez și principal consilier al noului prim-ministru Dom Mintoff. „Noi credem că pentru a face din Malta o insulă a păcii într-o mare a păcii e necesară desființarea tuturor bazelor străine, a adăugat Camilleri. Înainte de toate, cele situate pe insula noastră. Dorim și vom face eforturi în această direcție, în limita posibilităților noastre. Aceasta e problema principală. Acesta e primul nostru obiectiv. Vom rediscuta cu Marea Britanie actualul tratat anglo-maltez. Vom încerca să împăcăm necesitățile militare ale Angliei cu necesitățile noastre economice. Același lucru e valabil și pentru raporturile noastre cu N.A.T.O. Nu vrem să mai fim o bază N.A.T.O. Iar dacă unele țări ale N.A.T.O. vor unele înlesniri, punte de sprijin, vor trebui să discute direct cu noi, nu cu Londra. Contradicția dintre voința noastră de a îndepărta toate bazele militare străine din Malta și dorința de a discuta și accepta temporar prezența lor e numai aparentă. Zece mii de muncitori maltezi depind deocamdată de autoritățile militare britanice. Închiderea bazelor acum ar însemna șomajul pentru un mare număr de familii (maltezii care trăiesc pe insulă sînt puțin peste 300 000), iar greutățile economice ar fi și mai mari. De aceea problema trebuie împărțită în două etape . Prima etapă: punerea în discuție a tratatului cu Anglia, obținerea unor sume mai mari în schimbul a ceea ce noi, maltezii, condiționați de factori istorici și geografici, sîntem constrînși să dăm pentru încă o perioadă de timp, ca insulă-fortăreață.

Între timp ne propunem dezvoltarea turismului, a industriei, în special a industriei navale, de reparații și construcții de nave pentru marina comercială. E vorba deci de transformarea economiei malteze, care a fost timp de secole o economie de război, într-o economie pașnică. A doua etapă: desființarea bazelor militare străine cînd ne vom simți destul de puternici din punct de vedere economic, pentru a fi în stare să ne descurcăm fără ele".

La sediul celei mai puternice organizații sindicale, „General Workers Union" (30 000 de membri cu orientare laburistă) am găsit aceeași atmosferă. Un sindicalist ne-a spus : „În unele colonii, imperialiștii au impus monocultura: zahăr, cafea, tutun, bumbac, cauciuc, sau o monoactivitate minieră (cupru, cositor, petrol). La noi a fost impusă un fel de activitate monoindustrială militară, războinică. Aceasta a sufocat viața și structurile noastre economice. Dispunem însă de mii de muncitori cu o înaltă calificare. Ei reprezintă o bază umană pentru o dezvoltare industrială pașnică. De exem-

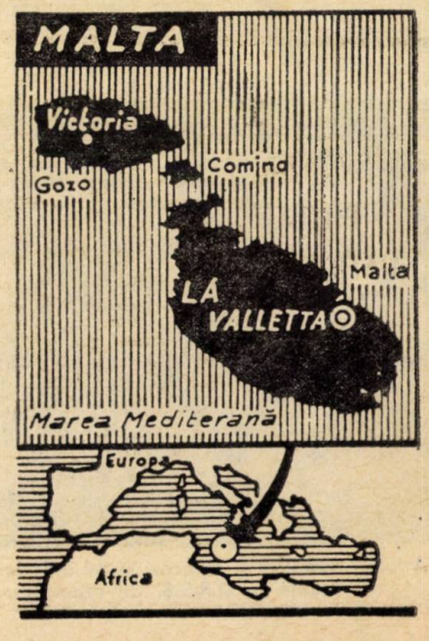

plu: există șantiere navale de stat, dar dominate, controlate și deci sufocate de o societate britanică concurentă, Swan Hunter. Iată un teren pe care noul guvern va putea lua măsuri eficiente".

Campania electorală a partidului laburist a luat în discuție și corupția, incapacitatea, lipsa de inițiativă a fostului guvern al lui Borg Olivier, guvern așa-zis „naționalist", dar în realitate pro-britanic, pro-american, pro-N.A.T.O. Totuși, problemele de politică externă au avut neîndoielnic în această competiție electorală o pondere excepțională, în sensul că alegătorii au fost chemați să opteze într-o problemă de fond: menținerea intactă a legăturilor cu Anglia și cu N.A.T.O., sau eliberarea progresivă, pînă la a face din Malta un stat independent și neutru. Majoritatea alegătorilor a ales a doua soluție. Acum se preconizează unele schimbări profunde. Unii sînt de părere că noua majoritate parlamentară (28 contra 27) e prea fragilă pentru a-i permite lui Mintoff să acționeze cu rapiditate și siguranță. Dar el este considerat un om energic, activ, capabil. Dacă politica sa va înregistra succese, va putea să reușească în ceea ce Wilson a eșuat: să cheme poporul în fața urnelor înainte de terminarea mandatului pentru a obține o aprobare mai largă și o majoritate parlamentară mai solidă. Unii îi și atribuie această intenție, împreună cu o alta care o completează: dreptul de vot să fie extins la 18 ani. Evident că, în rîndurile tineretului, Mintoff ar beneficia de un număr de voturi mai mare decît opoziția.

Noul premier a fost obiectul unor violente atacuri din partea presei londoneze. În cercurile N.A.T.O. este detestat. Îl numesc — în cel mai bun caz — „imprevizibil, irascibil, enigmatic, schimbător, iritabil". Credem că pe Dom Mintoff aceste epitete îl lasă rece. Poate le consideră chiar o onoare. Și, în orice caz, antipatia sa față de alianța atlantică e evidentă.

Arminio SAVIOLI

THE GUARDIAN
MANCHESTER

CINE A CEDAT?

ÎN MOMENTUL de față există dovezi serioase că guvernul britanic dorește să ofere noi condiții lui Ian Smith și că oferta va fi făcută în curînd. La Salisbury se așteaptă o conferință la nivel înalt în acest scop. Între timp, Smith continuă să afirme că cele cinci principii — care cuprind garantarea progresului nestînjenit spre regimul majorității — „nu mai au nici o importanță". La Londra există indicii serioase că, sub o formă sau alta, guvernul este înclinat să-l aprobe. În orice caz, în mod discret și aparent cu succes, sau pus bazele unei întîlniri. Sir Alec Douglas Home face ceea ce a afirmat că va face (în Camera Comunelor, în noiembrie) și anume menține fondul discuțiilor în cel mai strict secret posibil „pînă cînd există semne sigure de succes sau de eșec". Organizarea unei apropiate conferințe la nivel înalt înseamnă că el se așteaptă la un acord. Miniștrii nu pleacă cu avionul la Salisbury așteptîndu-se la un eșec atunci cînd ajung acolo.

Obstacolul în calea unui acord este binecunoscut și Smith nu a încercat niciodată să-l ascundă. Pe baza celor cinci principii, pe care toate partidele britanice le acceptă și le-au susținut, Rhodesia este obligată să acorde drept de vot tuturor rhodesienilor, negri sau albi. Smith a declarat totdeauna că principiul „un om, un vot" nu înseamnă altceva decît o numărătoare de oi. Trebuie

→

APARTHEID A LA SMITH
O firmă în Rhodesia: „Acest motel nu este multirasial"

O RESPONSABILITATE NAȚIONALĂ

Cuprul stă la baza întregii economii chiliene: reprezintă aproximativ 75 la sută din balanța de plăți și furnizează 70—80 la sută din venitul bugetar.

Administrația Frei hotărîse, neîndoielnic în folosul național, să răscumpere această bogăție, aflată în cea mai mare parte în mîinile monopolurilor străine, și să o înapoieze economiei noastre. „Chilenizarea" companiilor străine nu a fost considerată suficientă de către actualul guvern, care își propune — și a început să o facă — naționalizarea tuturor întreprinderilor și exploatărilor cuprifere. În atingerea acestui obiectiv, guvernul este sprijinit nu numai de întregul parlament, ci de întreaga țară.

Faptul că utilizarea și valorificarea acestei bogății cade în întregime în responsabilitatea statului și a chilienilor constituie un progres considerabil, pentru a cărui realizare trebuie să ne pregătim cu toată capacitatea și cu deplina conștiință a obligațiilor pe care ni le asumăm.

Fără a face proces de intenții administrațiilor anterioare în ceea ce privește politica lor în acest sector, există un fapt ce nu poate fi trecut cu vederea: renunțarea la așa-numitul „regim mixt", în care exploatările se făceau în comun de către statul chilian și vechile întreprinderi, a produs perturbări care se cer a fi înlăturate. Ca urmare, președintele Republicii a chemat muncitorii să-și intensifice activitatea în toate domeniile producției, atît în sectorul minier, dar și în întreaga industrie și agricultură. Sporirea producției este necesară dezvoltării națiunii chiliene, progresele noastre în economie, creșterii exporturilor.

Din faptul că bogățiile fundamentale vor aparține poporului, oamenilor muncii, rezultă implicit o responsabilitate ce se transmite acestora și de a cărei îndeplinire va depinde ca națiunea, devenind adevăratul proprietar al resurselor țării, să-și primească beneficiile. Eforturile, zelul, devotamentul fiecărui chilian față de țara sa și de obligațiile sale sînt singurele în măsură să creeze bunăstare, să consolideze moneda, să redistribuie judicios venitul național.

(După **El Mercurio**)

BAREND BIESHEUVEL

primul ministru al Olandei

După 57 de zile de criză guvernamentală, la 22 iunie, Barend Biesheuvel a reuşit să formeze noul guvern olandez, după ce profesorul Pieter Sheenkamp, însărcinat la 15 mai de regina Iuliana cu o misiune de explorare a posibilităţilor, a dus îndelungate şi delicate negocieri cu diferitele partide pentru a ajunge la un acord în ceea ce priveşte atît programul de guvernare cît şi repartiţia portofoliilor.

Actualul premier este membru al partidului antirevoluţionar (calvinişti moderaţi), iar coaliţia guvernamentală pe care o conduce deţine majoritatea necesară în Parlament : 82 de locuri din 150.

Barend Biesheuvel nu este o personalitate politică necunoscută pe arena vieţii publice olandeze. Născut la 5 aprilie 1920, a urmat şi a obsolvit studii în drept la Universitatea Liberă din Amsterdam, obţinînd titlul de doctor. În 1945 a început să lucreze în Ministerul Agriculturii, iar în perioada 1947—1952 a fost secretar (pentru relaţiile externe) al Federaţiei producătorilor agricoli. Între 1952 şi 1959 este secretar general, iar între 1959 şi 1963 preşedinte al Uniunii ţărăneşti protestante. Membru al Parlamentului ţării între 1957 şi 1961, apoi din 1963 pînă acum, Barend Biesheuvel a reprezentat Olanda în cadrul Consiliului Uniunii vest-europene şi în adunarea parlamentară vest-europeană.

Începînd din 1963, Barend Biesheuvel intră în guvern ca ministru al agriculturii şi pescuitului în cabinetul Marijnen (guvern ce a grupat partidele confesionale şi liberale) — în care deţine şi funcţia de vice-prim ministru — continuînd să exercite aceste răspunderi şi în perioada 1965—1967 în cabinetul condus de Cals. În anii următori, activitatea actualului premier s-a desfăşurat în cadrul partidului său şi în arena parlamentară.

Cabinetul pe care îl conduce actualmente este alcătuit din membri ai propriului său partid (3 portofolii), ai Partidului Popular Catolic (6), ai Uniunii Creştin-Istorice (calvinişti stricţi — 2), ai Partidului Liberal (3), ai grupării „Democraţie '70" (2).

R. B.

să se dea drept de vot (a spus el luna trecută la televiziunea britanică) numai acelora care au ajuns la „un grad de răspundere, un grad de civilizaţie". „Deţinem controlul deplin în această privinţă din punct de vedere numeric" — aceasta este părerea rasistă a lui Smith.

Noua Constituţie rhodesiană constituie un alt obstacol. Ea prevede „sporirea treptată a reprezentării africane în Parlamentul rhodesian", dar această sporire ar urma să se producă în ritmul în care creşte suma impozitelor pe venit plătite de africani şi nivelul lor de învăţămînt. Ambele ritmuri de creştere ar fi controlate de guvernul rhodesian alb. În orice caz, acest proces s-ar opri atunci cînd în Parlament ar fi ales un număr egal de europeni şi de africani. Aşadar, la sfîrşitul unei „ucenicii" lungi şi grele, care ar dura în mod cert multe decenii, tot ce pot spera cei cinci milioane de rhodesieni este o reprezentare paritară cu o populaţie albă infimă ca număr în raport cu ei.

Noua Constituţie este în mod clar ireconciliabilă cu cele cinci principii şi Douglas Home a recunoscut acest lucru de îndată ce a fost publicată, la 21 mai 1969. La 16 octombrie, el a declarat că Constituţia ar introduce două tipuri de liste electorale, „după cîte ne dăm noi seama pentru totdeauna". „Nu se pune problema ca Parlamentul nostru sau oricine din această ţară să se asocieze la o asemenea acţiune", a spus Home.

Obstacolele declarate şi explicite în calea unui acord între Londra şi Salisbury par de netrecut. Dacă Smith îşi respectă jurămintele pe care le-a făcut (şi pe care continuă să le facă) şi dacă Home le respectă pe ale sale, înseamnă că organizatorii proiectatei reuniuni la nivel înalt îşi pierd vremea. Este posibil totuşi ca o parte sau cealaltă să fi gîndit altceva decît ceea ce a spus în trecut. Opoziţia şi-a exprimat în mod public şi cu glas tare suspiciunea că, chiar dacă ministrul de externe britanic credea în propriile sale declaraţii despre Rhodesia în momentul în care le-a făcut, el putea în cele din urmă să-şi schimbe părerea. Aceasta este o posibilitate. Este posibil de asemenea — deşi, potrivit indicilor, în mult mai mică măsură — ca Smith să nu mai considere că „un om, un vot" înseamnă o numărătoare de oi şi că Constituţia poate fi schimbată. Dar dacă se întrevede un acord, aşa cum se pare, o parte sau cealaltă trebuie să fi cedat. Dacă partea care a cedat este Marea Britanie, înseamnă că guvernul — şi Marea Britanie — a trădat nu numai cinci milioane de africani din Rhodesia, ci şi speranţele tuturor asupriţilor.

FOTOCRONICA

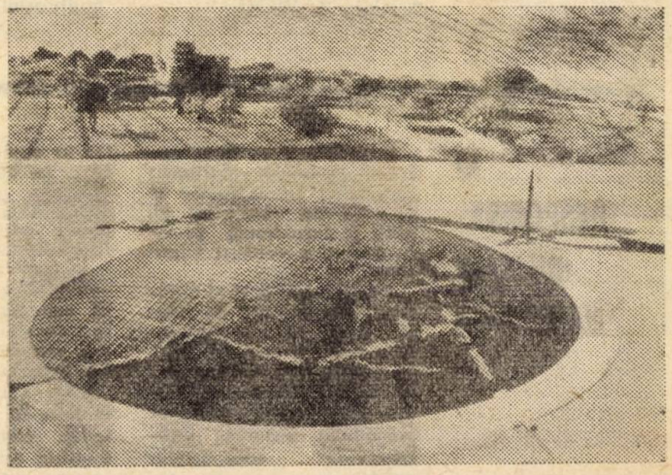

Un om de ştiinţă din Stuttgart (R.F.G.) şi un grup de arhitecţi britanici şi japonezi au elaborat proiectul unui oraş arctic care ar putea adăposti între 15 000 şi 45 000 de locuitori sub un al doilea „cer" care să emane căldură. E vorba de o cupolă (240 metri înălţime) rezistentă la zăpadă şi la furtuni, compusă dintr-o „plasă" de 3,14 kilometri pătraţi, din funii de material plastic şi acoperită cu un material subţire şi transparent (imaginea de jos). Sub cupolă ar urma să se amenajeze un peisaj cu climă artificială, tipică pentru Europa centrală (imaginea de sus)

POȘTA REDACȚIEI

„Lumea" vă răspunde

STATUTUL PARTIDELOR ARGENTINIENE

I. Iancu, Brăila. După preluarea puterii, în luna martie a.c., de către generalul Alejandro Lanusse, noul cabinet argentinian a hotărît ca, în următorii doi-trei ani, conducerea statului să fie remisă civililor. Pentru revenirea la viața politică constituțională e necesară, firește, autorizarea partidelor politice, dizolvate în urmă cu cinci ani. A fost alcătuit un proiect de statut al partidelor, care urmează să fie supus aprobării președintelui țării. În statut (ale cărui clauze au fost date de curînd publicității) se precizează că nu vor exista interdicții pe motive ideologice dar că partidele „nu trebuie să incite la violență pentru a modifica ordinea constituțională și a prelua puterea". Proiectul prevede că poate fi autorizat să funcționeze numai acel partid care cuprinde un număr de membri cel puțin egal cu 0,4 la sută din alegătorii înscriși pe listele electorale în cinci districte electorale diferite. Această prevedere limitează numărul partidelor care ar fi reînființate, deoarece numai Mișcarea națională justițională (peronistă), Uniunea civică radicală a poporului și Partidul comunist pot face față unei asemenea cerințe. Proiectul de statut mai prevede că partidului majoritar îi vor fi atribuite 60 la sută din locurile Parlamentului, iar formațiilor politice următoare 30 la sută și respectiv 10 la sută.

Vasile Oprea, Vaslui. 1) Venezuela se află în fruntea celor cinci țări care au asigurat anul trecut 80 la sută din importul de petrol al Statelor Unite. 2) Președintele ales în Honduras în această primăvară — Ramon E. Cruz — și-a preluat funcția la 6 iunie, înlocuindu-l pe Osvaldo Lopez Arellano. 3) Potrivit datelor furnizate de oficialitățile madrilene, aproape 3.340.000 de spanioli trăiesc astăzi în străinătate, cea mai mare parte aflîndu-se în Argentina — peste 1.102.000. Urmează Franța — circa 616.000 ; Brazilia — circa 487.000 ; Venezuela — circa 242.000 ; R.F.G. — circa 110 000 ; Cuba — circa 100 000; Uruguay — circa 95.000. 4) Ambasadorul Republicii Chile în R.D. Germană este avocatul Carlos Contreras Labarea (63 de ani), unul dintre cei mai vechi membri ai Partidului Comunist Chilian. În urmă cu 30 de ani, a îndeplinit funcția de secretar general al partidului. În prezent este membru al Comitetului Central al partidului.

Petre Telejanu, Tecuci. 1. Liechtenstein este condus din 1938 de prințul Franz Josef al II-lea. Dieta, compusă din 15 membri, este aleasă pentru patru ani. 2. Premierul din Republica Arabă Yemen este Mohsen al-Aini, care îndeplinește și funcția de ministru de externe. Consiliul prezidențial se află sub conducerea lui Abdel Rahman el-Iriani. Președintele Republicii Populare a Yemenului de Sud este Salem Ali Rabia.

Eugen Luca, Tecuci. 1. Premierul insulei Mauritius este Seewoosagur Ramgoolam. 2. Monarhul din Tailanda este Phumiphom Aduldet, iar prim-ministru, generalul Thanom Kittikachorn. 3. Președintele statului Ruanda este Grégoire Kayibanda. 4. Autoritatea supremă în Andora e împărțită între președintele Franței și episcopul de Urgel.

Virgil Cuteanu, Timișoara. Vă mulțumim pentru aprecieri. Nu avem informații noi în problema care vă interesează. **Maria Brad, Țipar, jud. Arad.** Am răspuns de mai multe ori în legătură cu premiul Nobel. Vă sugerăm consultarea răspunsurilor respective sau a unui dicționar enciclopedic. Scriitorul și filozoful francez Jean-Paul Sartre a refuzat premiul Nobel în 1964. **Titus Corbu București.** Problemele ridicate de dv. sînt interesante dar depășesc cu mult spațiul acestei rubrici. Vă sugerăm să urmăriți articolele publicate de revista noastră. Vă puteți adresa, în același timp, revistei „Lupta de clasă".

Adrian Urșianu, București. Fostul secretar general al N.A.T.O. (pînă la sesiunea de la începutul lunii trecute), Manlio Brosio, este italian, născut în 1897. În 1944 și-a început cariera guvernamentală, fiind numit ministru fără portofoliu în cabinetul Bonomi. În 1945 Brosio este vicepreședinte al Consiliului de Miniștri, în 1946, ministru al războiului, iar apoi ministru al afacerilor externe. A devenit secretar general al N.A.T.O. în anul 1964.

C. Teodor, Buzău. Arhipelagul Crozet se află la 45 grade latitudine sudică, în Oceanul Indian. Principalele insule : Hog, Insulele Apostolilor, Insulele Pinguinilor. Are origine vulcanică. Arhipelagul Crozet a fost descoperit în 1772 de Marion-Dufresne. Teritoriul aparține Franței.

MIRACOLUL

Ion Niculici, Craiova. 1. Pare un miracol, dar știrea este adevărată : 57 de persoane care se găseau pe o rază de aproximativ 500 de metri de locul exploziei bombei atomice de la Hiroshima au supraviețuit. Această concluzie rezultă dintr-o anchetă întreprinsă timp de patru ani de către Institutul de cercetări medicale asupra radiațiilor al Universității din Hiroshima. Raportul respectiv precizează că aproximativ 200 000 de persoane au fost ucise în timpul exploziei bombei atomice. Din cele aproximativ 200 000 de persoane, 3 843 se aflau pe o rază de 500 de metri de locul exploziei. Din cei 57 de supraviețuitori, 53 se aflau în interiorul unor construcții de beton armat, care i-au protejat într-o anumită măsură de efectele dezastrului, dar patru se aflau, totuși, în exterior. Supraviețuirea lor constituie un miracol deoarece doza de radiații primită a fost de douăsprezece ori mai mare decît ceea ce se consideră a fi o doză mortală. 2. La 16 iunie, Edward Kennedy a depus în Senat un proiect de rezoluție prin care se cere Administrației S.U.A. să admită că guvernul R. P. Chineze este singurul și legitimul reprezentant al Chinei la O.N.U. 3. Consultați articolul despre recentele alegeri din Malta, publicat în nr. 26 al revistei. 4. „Războiul heringilor" a avut loc între Islanda și Marea Britanie. Datorită extinderii limitei apelor teritoriale islandeze, în anul 1958, de la 6 la 12 mile, a izbucnit un conflict încheiat în anul 1961. Prin acordul de compromis care punea capăt diferendului, navele britanice puteau pescui timp de 3 ani în apele islandeze dintre 6 și 12 mile. După extinderea limitei apelor teritoriale, economia islandeză (bazată în cea mai mare parte pe pescuit) s-a dezvoltat rapid, iar pînă în anul 1966 au crescut și exporturile. Următorii doi ani au fost însă nefavorabili pescuitului (de heringi în special) și balanța de plăți islandeză a înregistrat un deficit considerabil. (Pescuitul și prelucrarea peștelui s-au redus în anul 1967 cu 21 la sută, iar în 1968 cu 18 la sută). N-ar fi exclus, într-adevăr, ca aplicarea noului proiect de extindere a apelor teritoriale islandeze la 50 de mile într-o primă fază și apoi la 100 de mile, pînă la 1 septembrie 1972, să provoace un nou conflict cu autoritățile britanice, deoarece industria pescuitului din Marea Britanie obține însemnate profituri de pe urma faunei marine a acestei zone. În fotografie : pescari într-un port islandez.

POȘTA REDACȚIEI

CAZUL SYLVESTER

Grigore Horia, Făgăraș. 1. Consulul britanic la Rosario, S. Sylvester, a fost eliberat

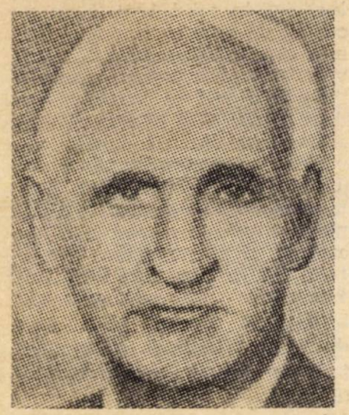

la 166 ore după răpire (30 mai), după ce societatea „Swift" (al cărui director este Sylvester) a acceptat condițiile puse de răpitori (materialul școlar în valoare de 340 000 de pesos, depus într-un cartier al orașului). După eliberarea sa, consulul britanic a refuzat să facă vreo declarație presei, încît nu vă putem oferi amănuntele solicitate în legătură cu perioada de captivitate. 2. Aveți dreptate : vîrsta de pensionare nu este aceeași în toate țările. Cea mai ridicată e în Canada, Irlanda și Norvegia — 70 de ani ; urmează Suedia și Danemarca — 67 de ani. Cele mai multe țări și-au fixat vîrsta de pensionare în jur de 60 de ani. Cîteva exemple : U.R.S.S., Ungaria, Cehoslovacia, Japonia, Italia — 60 ani ; Grecia — 62 de ani.

COSMONAUȚI SOVIETICI

Grigore Măru, Tulcea. Lansarea de la 6 iunie a navei „Soiuz-11", avînd la bord pe Ghiorghi Dobrovolski, Vladislav Volkov și Viktor Pațaev — a căror misiune s-a încheiat în mod tragic — a ridicat la 28 numărul cosmonauților sovietici care au efectuat pînă acum zboruri spațiale. Iată lista completă : **12 aprilie 1961** — zborul lui Iuri Gagarin. **6 august 1961** — „Vostok 2" cu Gherman Titov. **12 august 1962** — „Vostok 3" și „Vostok 4" cu Andrian Nikolaev și Pavel Popovici. **14 iunie 1963** — „Vostok 5" cu Valeri Bîkovski. **16 iunie 1963** — „Vostok 6" cu Valentina Nikolaeva Tereșkova. **12 octombrie 1964** — „Voshod 1" cu Vladimir Komarov, Konstantin Feoktistov și Boris Egorov. **18 martie 1965** — „Voshod 2" cu Pavel Beleaev și Alexei Leonov. **26 octombrie 1968** — „Soiuz 3" cu Ghiorghi Beregovoi. **16 ianuarie 1969** — „Soiuz 4" și „Soiuz 5" cu Vladimir Șatalov, Boris Volînov, Alexei Eliseev și Evgheni Hrunov ; cosmonauții trec dintr-o navă într-alta. **11-12-13 octombrie 1969** — alte zboruri „Soiuz" cu Ghiorghi Șonin, Valeri Kubasov, Anatoli Filipcenko, Vladislav Volkov, Viktor Gorbatko, Vladimir Șatalov și Alexei Eliseev. **1 ianuarie 1970** — „Soiuz 9" cu Andrian Nikolaev și Vitali Sevastianov. **23 aprilie** — „Soiuz 10" cu Vladimir Șatalov, Alexei Eliseev și Nikolai Rukavișnikov.

Gh. David, Piatra Neamț. 1. Edgar Hoover, directorul F.B.I., nu a fost înlocuit, deși criticile și cererile de a fi schimbat s-au înmulțit (serialul despre Hoover publicat în nr. 21—22 v-a edificat, sperăm, asupra activității sale). Se pare că, în ultimul timp, împotriva lui Hoover se pronunță și un număr important de șefi ai poliției locale americane. 2. În legătură cu problema drogurilor consultați articolul „O tragedie americană", apărut la rubrica „Puncte de vedere" din nr. 25. Adăugăm că, recent, John Ingersoll, director al Biroului de narcotice din cadrul Ministerului Justiției, a precizat, în urma unei călătorii în Asia de sud-est, că stupefiantele aduse în Statele Unite provin în special din Tailanda și Laos, datorită complicității oficerilor locali și echipajelor avioanelor companiei particulare „Air America", avioane închiriate frecvent de C.I.A. În ciuda controlului vamal riguros, drogurile pătrund în S.U.A. în avioane și în bagajele soldaților care se întorc din Indochina.

CONDAMNĂRI ÎN PROCESUL LAPORTE

Adrian Ionescu, București. 1. Procesul asasinilor fostului ministru al muncii din provincia canadiană Québec și a complicilor lor s-a desfășurat în continuare, după condamnarea lui Paul Rose. Pînă acum au fost judecați și condamnați : Paul Rose și Francis Simard la închisoare pe viață pentru asasinarea lui Pierre Laporte ; Michel Viger la opt ani închisoare pentru complicitate (Viger îi adăpostise pe frații Paul și Jacques Rose și pe Francis Simard în perioada în care poliția se afla în căutarea lor). 2. Bugetul Organizației Internaționale a Muncii aprobat la recenta Conferință este de 71 503 000 dolari. 3. Președintele Filipinelor este Fernando Marcos. Carlos Garcia a fost președinte între anii 1957 și 1961. Garcia (născut în 1896) a murit luna trecută, în urma unui atac cardiac.

Alexandru Iacob, Constanța. 1. Manolis Glezos, recent eliberat, fusese arestat ultima oară în aprilie 1967. Glezos a fost condamnat la moarte de trei ori : în 1947, în 1948 și în 1952 dar, datorită activității sale în timpul celui de-al doilea război mondial (după cum știți, în anul 1941 a smuls drapelul nazist de pe Acropole, devenind un simbol al rezistenței grecești împotriva cotropitorilor fasciști), pedeapsa i-a fost comutată în închisoare pe viață și muncă silnică. După anul 1962 (cînd a fost grațiat), Manolis Glezos a fost deputat și director al ziarului „Avghi". 2. Măsura de extindere a apelor teritoriale braziliene nu a fost numai un act formal. Un exemplu : la jumătatea lunii iunie, șapte nave de pescuit nord-americane, care pătrunseseră dincolo de limita fixată, au fost invitate să părăsească apele teritoriale braziliene. Potrivit comunicatelor publicate de oficialitățile de la Brasilia, navele de pescuit străine nu vor mai putea pătrunde în apele teritoriale braziliene decît în urma unor acorduri care să prevadă atît taxele ce trebuie plătite, cît și specia și cantitatea ce urmează a fi pescuită.

NOROCOSUL EDGAR SMITH

I. Vlad, Tîrgoviște. 1. După cum știți (revista noastră a scris de mai multe ori despre acest subiect), în Statele Unite există cîteva zeci de condamnați la moarte în așteptarea executării sentinței. Într-adevăr, foarte cunoscut este Edgar Smith, condamnat la scaunul electric în iunie 1957 (!) pentru uciderea unei fete de 15 ani. Prin urmare, Smith a petrecut peste 5 000 de zile în celula condamnaților la moarte din închisoarea Trenton (statul New Jersey) timp în care a scris mai multe romane polițiste, unele din ele în tiraje apreciabile. Numeroase intervenții pentru revizuirea procesului n-au avut efect. Abia la cea de-a 19-a s-a hotărît eliberarea sa pentru o cauțiune de 5 000 de dolari. Nu se poate spune că Edgar Smith, cunoscut acum ca scriitor și autor al unor „best seller"-uri, nu era un om norocos ! Iată însă că, puțin înaintea eliberării, Curtea din Philadelphia a decretat ca Smith să mai rămînă în celula sa pînă la 12 iulie, cînd se va lua o hotărîre (poate definitivă) în legătură cu punerea în libertate. Vom reveni asupra cazului în momentul respectiv. 2. Experiențele nucleare franceze din Pacific (despre care am scris la această rubrică în nr. 24) au provocat, ca și în anii trecuți proteste în țările apropiate : Filipine, Japonia etc. Totuși, programul se va desfășura așa cum a fost stabilit. 3. Noul antibiotic pus în vînzare în Canada și denumit „minocin" a fost obținut după zece ani de cercetări.

„LUMEA" PENTRU COLECȚIE

Sandu Mărășescu, str. Țuțora nr. 9, sc. A, et. I, ap. 5 Iași ; Ion Mareș, Piața Amzei 7—9, tel. 56 07 06, București 22 ; Ioan Roman, Hipodrom, bloc T1, ap. 12, sc. 1, et. 2, Sibiu ; Valentin Bucătaru, com. Poiemarii Burchi, jud. Prahova ; O.M. Predescu, Satul Sudiți, com. Poșta Cîlnău, jud. Buzău ; Cornel Ghinea, Bd. Republicii, bl. 1 B 2, ap. 1 com. Bolintin-Deal, jud. Ilfov ; Constantin Cealera, Aleea Carpați, bloc 33, ap. 82, sc. P, Tg. Mureș ; Eugen Cojocaru, str. Unirii nr. 2 Oradea ; Ștefan David, Hîrlău, Iași ; V. Panaitescu, str. Radu de la Afumați nr. 29 sector 2, București ; Alexandru Nicolae Hancu, str. Arieșului nr. 13, Tg. Mureș.

LUMEA săptămînal de politică externă editat de Uniunea Ziariștilor din Republica Socialistă România
REDACTOR-ȘEF LIVIU RODESCU
Redacția și administrația : București, Piața Scînteii 1 Telefon 17.60 10, Internațional 18 52 63 și 18 51 55 Telex 197
Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții

● BOILERUL ELECTRIC —

cu manevră simplă,
la orice oră
din zi și
din noapte — apă caldă

● AUTOSIFONUL —

în două minute
vă puteți prepara
un sifon
proaspăt,
bine acidulat

● ÎNCĂLZITORUL
ELECTRIC CU ULEI —

curat, practic, economic

● ROBOTUL
DE BUCĂTĂRIE —

ajutor ideal
pentru gospodine

DIRECȚIA INDUSTRIEI LOCALE TIMIȘOARA

vă recomandă dintre
produsele sale:

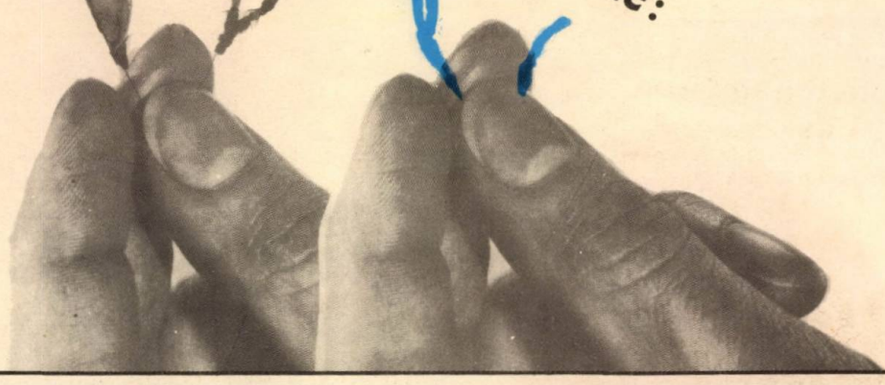

DIRECȚIA
INDUSTRIEI LOCALE
Str. Mărăști nr. 1
Timișoara

Lei 2

CONFORT

ARGEŞ — 4

MUSCEL

ASTORIA

C. E. I. L. — PITEŞTI

în ţară şi peste hotare

Mobilierul elegant, creat de

C. E. I. L. — PITEŞTI

impresionează plăcut prin ireproşabila finisare, prin funcţionabilitatea garniturilor sale.

Tipul „CONFORT“ poate fi dispus în locuinţă în cinci variante: cameră de lucru, cameră combinată, sufragerie, cameră pentru tineret sau hol.
Camera de lucru „ASTORIA“, holul rustic „MUSCEL“ şi sufrageria „ARGEŞ-4“ se recomandă prin trăinicia şi frumuseţea lor.

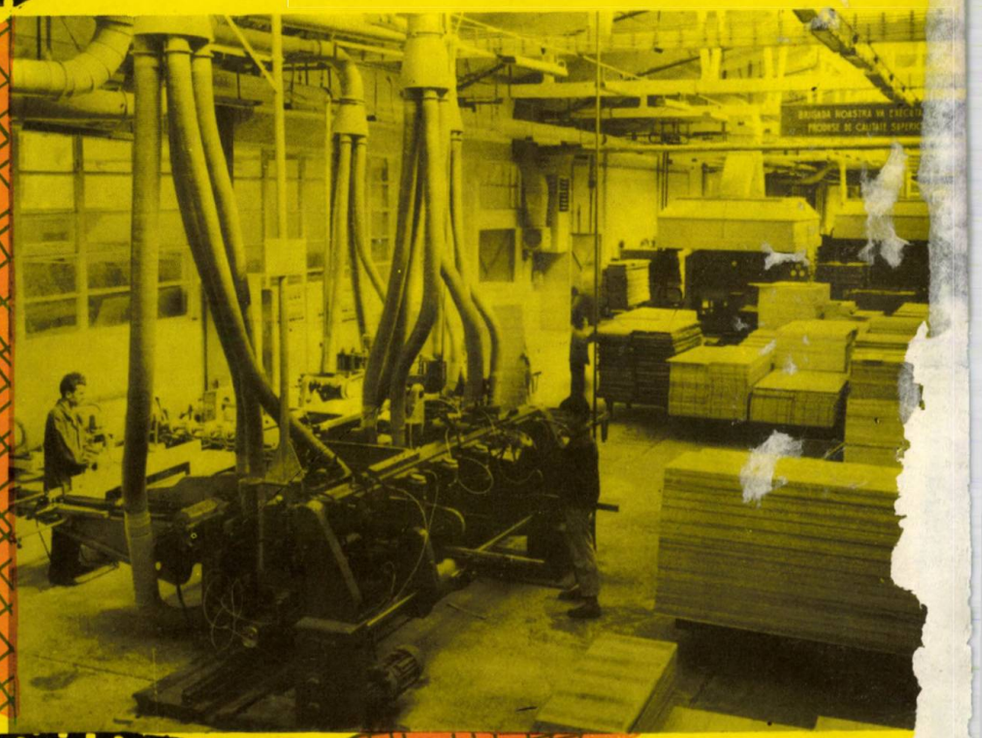

ACŢIUNI CONSONANTE CU INTERESELE DESTINDERII INTERNAŢIONALE

LUMEA

Nr. 28 8 iulie 1971

BOLIVIA

Caruselul întrerupt

Energia mileniului 3

Intîlnire între tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, și tovarășa Dolores Ibarruri, președintele Partidului Comunist din Spania

Președintele Consiliului de Miniștri, Ion Gheorghe Maurer, a primit pe Edvard Hambro, președintele celei de-a 25-a sesiuni a Adunării Generale a O.N.U., care a făcut o vizită în țara noastră

La Palatul Marii Adunări Naționale a avut loc o întîlnire între Ștefan Voitec, președintele M.A.N., și membrii delegației Biroului Adunării Naționale franceze condusă de Achille Peretti, președintele Adunării

LUMEA

Nr. 28 (402) 8 IULIE 1971

CABINETUL DE PARTID SIBIU

Epoca noastră cunoaște o amplificare fără precedent a legăturilor economice internaționale, volumul comerțului mondial triplîndu-se în ultimii 15 ani. Impunîndu-se ca o necesitate obiectivă a progresului fiecărei țări în parte și a dezvoltării civilizației umane în ansamblu, intensificarea participării statelor la circuitul economic mondial, extinderea cooperării economice și tehnico-științifice între toate țările lumii, indiferent de sistemul social-politic, de mărimea și potențialul lor, reprezintă totodată un proces pozitiv și un factor esențial pe calea destinderii internaționale, a întăririi păcii și securității popoarelor (pag. 12)

Instalarea Adunării Populare, organ de largă reprezentare, care și-a asumat o serie de prerogative ale parlamentului, marchează un moment semnificativ în evoluțiile politice din Bolivia. După agitatul mandat Ovando, plin de contradicții și sinuozități, regimul generalului Torres a inaugurat o politică prudentă a „micilor pași înainte", menită să neutralizeze forțele dreptei, și și-a proclamat atașamentul față de o serie de orientări și opțiuni social-economice cu caracter progresist. Întreaga experiență de pînă acum a noului regim demonstrează că garanția stabilității sale și a înfăptuirii reformelor pe care le preconizează îl constituie sprijinul popular și în primul rînd adeziunea sindicatelor muncitorești, care au o îndelungată tradiție de luptă (pag. 17).

Arhipelagul maltez este în ultima vreme scena unor evenimente politice de amplu răsunet : victoria în alegeri a laburiștilor, adversari ai bazelor militare străine pe teritoriul insulei, hotărîrea noului cabinet de a-l expulza pe amiralul Birindelli, șeful forțelor navale ale N.A.T.O. din Mediterana, refuzul de a primi vizita unor unități aparținînd Flotei a VI-a americane, denunțarea actualului tratat anglo-maltez, care cuprinde clauze incompatibile cu ideea de deplină independență și suveranitate națională, la care Malta aspiră de secole (pag. 20).

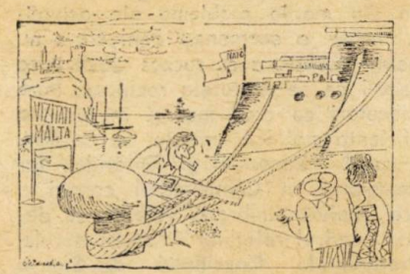

În ciuda unor profeții pesimiste potrivit cărora sursele de combustibil „clasic" (cărbunele, petrolul, gazele naturale, lemnul) ar fi pe cale de „a seca" într-un viitor nu prea îndepărtat, estimări de cea mai mare autoritate arată că există încă rezerve imense pentru o vreme îndelungată. Ceea ce nu înseamnă că aceste rezerve sînt practic inepuizabile și că omenirea nu trebuie să-și asigure „viitorul energetic". Ce alte surse de energie vor apărea ? Ce perspective oferă în această direcție fuziunea atomilor de uraniu sau transformarea directă a radiațiilor solare în forță mecanică ? Ce răspunsuri fundamentale a dat acestor întrebări recenta Conferință Mondială a Energiei ținută la București ? (pag. 25).

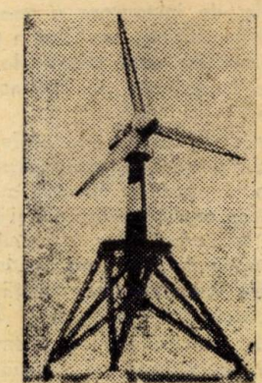

ARTICOLE, CORESPONDENȚE ȘI REPORTAJE

Moment semnificativ în dezvoltarea relațiilor româno-finlandeze. George Serafin. **2**

Varșovia. Convorbiri româno-poloneze. 3

Vietnam. Soluții realiste în 7 puncte. Radu Budeanu. **3**

Balcani. Prevalența tendințelor pozitive. Eugen Phoebus. **4**

Bonn. Întîlnire pe Rin. Radu Pascal. **5**

Viena. În așteptarea unor consultări decisive. Petre Stăncescu. **6**

A 50-a aniversare a revoluției populare mongole. Damdinnerenghiin Bataa, ambasadorul R. P. Mongole la București. **10**

30 de ani de la declanșarea insurecției antifasciste în Iugoslavia. Conf. dr. Traian Caraciuc. **15**

Opinia publică europeană sprijină ideea securității și cooperării. Nicu Bujor. **16**

Bolivia. Caruselul întrerupt. Anca Voican. **17**

Geneva. Dosarul E.C.O.S.O.C. în dezbatere. Sergiu Verona. **18**

Și deodată, Malta... Rodica Dumitrescu. **20**

Cazul documentelor secrete ale Pentagonului (3). Felicia Antip. **22**

Algeria. Tineretul, resursă inepuizabilă. Niculae Stoian. **24**

DIN SURSE. 9

SINTEZE

Evoluții și tendințe în relațiile economice Est-Vest. Conf. univ. Al. Puiu. **12**

ÎN LUMEA ȘTIINȚEI

Energia mileniului trei. Mircea Grigorescu. **25**

PUNCTE DE VEDERE DIN PRESA MONDIALĂ

Rinascita, The Guardian. Le Monde, Jeune Afrique, International Herald Tribune. 27—30

PROFIL

Krister Wickman, ministrul afacerilor externe al Suediei. 30

POȘTA REDACȚIEI. 31—32

MOMENT SEMNIFICATIV ÎN DEZVOLTAREA RELAȚIILOR ROMÂNO-FINLANDEZE

„Cele două părți au constatat cu satisfacție că vizita în Republica Finlanda a președintelui Consiliului de Stat, Nicolae Ceaușescu, contactele și convorbirile care au avut loc cu acest prilej, reprezintă o contribuție importantă la adîncirea în continuare a relațiilor de prietenie dintre cele două țări, la consolidarea păcii și colaborării în Europa și în întreaga lume".

Paragraful de mai sus, citat din Comunicatul comun publicat la încheierea vizitei în Finlanda a președintelui Consiliului de Stat al României, înglobează într-o formulare sintetică semnificația multiplă a momentului româno-finlandez trăit de cele două țări și popoare la începutul acestei veri.

Într-adevăr,

contribuție importantă la adîncirea în continuare a relațiilor, căci prezența șefului statului român pe ospitalierul sol finic consolidează și lărgește perspectiva unei cunoașteri și colaborări mutuale al cărei curs și-a marcat sensul ascendent încă cu ani în urmă, punctul de plecare și factorul determinant al unei atari evoluții fiind spiritul coexistenței pașnice în care cele două state înțeleg să-și cultive raporturile, pe baza deplinei egalități în drepturi, a respectului suveranității și independenței naționale, neamestecului în treburile interne și avantajului reciproc.

Pe planul activităților practice bilaterale, aceasta se traduce prin intensificarea, în ambele sensuri, a circuitului de valori materiale și spirituale, prin dorința comună de explorare a noi căi pentru extinderea colaborării și cooperării economice și tehnico-științifice, diversificarea acestora, prin lărgirea schimburilor în domeniile culturii, artei, științei și învățămîntului — într-un cuvînt prin folosirea la maximum a condițiilor favorizante decurgînd atît din nivelul de dezvoltare economică a celor două țări cît și din prevederile acordurilor pe care le-au încheiat. Firesc, un continuu și susținut contact practicat de cele două țări la nivelul cel mai înalt, ca și între factori de responsabilitate din diferite domenii de activitate au darul să lărgească premisele colaborării și cooperării, să confere acestora stabilitate și trăinicie, să le deschidă noi și largi ferestre.

Într-adevăr,

contribuție importantă la consolidarea păcii și colaborării în Europa și în întreaga lume, căci necesitatea și în egală măsură posibilitatea unei colaborări fructuoase între state cu orînduiri social-politice diferite primesc în lumina relațiilor româno-finlandeze valoare de exemplu.

„Țin să subliniez cu satisfacție că schimbul de păreri pe care l-am făcut cu privire la situația internațională a relevat hotărîrea și interesul comun al țărilor noastre de a contribui la asigurarea păcii și securității în Europa și în lume, la dezvoltarea colaborării internaționale", declara în Finlanda președintele Nicolae Ceaușescu, în timp ce președintele Urho Kekkonen, apreciind ca un **„exemplu strălucit"** activitatea internațională a țării noastre, sublinia **„colaborarea activă între statele cu sisteme sociale diferite pe care o promovează România".**

Atunci cînd este cu luciditate înțeles faptul că datele evoluției contemporane reclamă un circuit intens de bunuri materiale și spirituale de care să beneficieze toate popoarele, atunci cînd este împărtășită preocuparea față de evitarea unei conflagrații mondiale, o politică externă activă și constructivă din partea tuturor statelor, schimburile, contactele și negocierile între reprezentanții tuturor națiunilor, se impun în mod obiectiv. Convorbirile președintelui Consiliului de Stat al României în Finlanda au confirmat încă o dată că cele două țări nutresc aceeași dorință de a colabora pe scena politică internațională și de a-și aduce contribuția la reglementarea unora din marile probleme ale actualității. Firește, o asemenea conlucrare nu se poate desfășura cu succes decît între parteneri ce se prețuiesc reciproc, între interlocutori ce cred mutual în justețea și eficiența politicii urmate de celălalt. Este cazul României și Finlandei. Iar consemnarea în Comunicatul comun a acestei realități îmbracă valențe ce depășesc cadrul relațiilor strict bilaterale.

„Președintele Consiliului de Stat a apreciat eforturile Finlandei în direcția promovării politicii sale de neutralitate, în folosul păcii și securității internaționale, aportul acesteia în dezvoltarea unor relații de bună vecinătate, cooperare și înțelegere între țările europene".

„Președintele Finlandei a apreciat politica externă a României, de dezvoltare a raporturilor sale de prietenie cu toate statele, de instaurare a unor relații de bună vecinătate, contribuția sa activă la statornicirea unui climat de destindere și de încredere pe continentul european".

Din aceste două paragrafe se desprinde cu pregnanță acea etică în orientarea și practica externă a celor două state ce explică prestigiul și audiența de care se bucură în concertul internațional acțiunile pe care le întreprind în numele instalării unor relații interstatale de cooperare pașnică și constructivă.

Aria principiilor și problemelor asupra cărora cele două părți împărtășesc același punct de vedere este semnificativă prin întinderea și ponderea lor în contextul internațional actual. În concepția celor două țări, **înfăptuirea securității și cooperării europene trebuie să asigure excluderea din viața internațională a recurgerii la forță sau la amenințarea cu forța, să permită dezvoltarea liberă și suverană a tuturor statelor, extinderea raporturilor de colaborare fructuoasă dintre ele în diverse domenii de activitate.** Interesului și convingerii lor comune în utilitatea și șansele convocării conferinței de securitate și pregătirii acesteia prin contacte multilaterale, li se adaugă sublinierea comună a importanței unui alt element de prim plan al vieții internaționale, dezarmarea generală și îndeosebi dezarmarea nucleară. Comunicatul comun relevă totodată speranța celor doi șefi de state în începerea de negocieri pentru adoptarea unor măsuri colaterale de dezarmare, printre care măsuri de dezarmare pe plan regional, inclusiv în Europa.

Necesitatea încetării războiului din Indochina și găsirii unei soluții în conformitate cu acordurile de la Geneva, cu respectarea dreptului inalienabil al popoarelor din această regiune de a hotărî singure asupra propriului lor destin, găsirea unei soluții politice în Orientul Mijlociu, conform rezoluției Consiliului de Securitate, întărirea O.N.U., pe baza universalității organizației și a respectării principiilor Cartei și, în context, restabilirea drepturilor legitime ale R.P. Chineze — în toate aceste probleme România și Finlanda manifestă o preocupare comună izvorîtă din atașamentul celor două țări la ideea progresului și colaborării pașnice a tuturor statelor ce constituie harta politică a lumii de azi.

După vizita întreprinsă de delegația de partid și guvernamentală română în țările socialiste din Asia, care a confirmat o dată în plus prin conținutul ei profund principial, constructiv, că dezvoltarea relațiilor de prietenie și colaborare cu toate celelalte țări socialiste reprezintă caracteristica centrală a politicii externe a statului nostru — călătoria în Finlanda a șefului statului român se înscrie pe linia promovării unor relații de colaborare cu toate statele, indiferent de orînduirea lor politică și socială.

Investind noi valențe în desfășurarea relațiilor româno-finlandeze, vizita în Finlanda a tovarășului Nicolae Ceaușescu își prelungește rezultatele sale pozitive și asupra cauzei colaborării și păcii în Europa și în lume

George SERAFIN

VARŞOVIA

CONVORBIRI ROMÂNO-POLONEZE

Întîlnire între cei doi miniştri de externe

Ministrul afacerilor externe al Republicii Socialiste România, Corneliu Mănescu, face în aceste zile o vizită oficială de prietenie în R. P. Polonă, la invitaţia ministrului afacerilor externe al Poloniei, Stefan Jedrychowski. El este însoţit de Nicolae Ecobescu, adjunct al ministrului afacerilor externe.

Marţi, cu prilejul sosirii la Varşovia, într-o scurtă declaraţie făcută reprezentanţilor presei, posturilor de radio şi televiziune poloneze, tovarăşul Corneliu Mănescu a exprimat satisfacţia în legătură cu vizita pe care o face în Polonia, subliniind, printre altele, că aşteaptă convorbiri sincere, fructuoase, cu Stefan Jedrychowski şi cu alte personalităţi poloneze. Ministrul de externe român a exprimat convingerea că aceste convorbiri vor fi încununate de succes, în vederea consolidării şi dezvoltării relaţiilor dintre România şi Polonia. Tovarăşul Corneliu Mănescu a arătat că se va proceda şi la un schimb util de păreri în probleme internaţionale. „Un schimb de păreri între ţările noastre nu poate fi decît deschis, sincer şi util, constituind astfel o contribuţie la întărirea relaţiilor dintre cele două ţări şi, totodată, o contribuţie la întărirea unităţii ţărilor socialiste", a spus ministrul român.

Miercuri, tovarăşul Corneliu Mănescu a fost primit de tovarăşul Piotr Jaroszewicz, preşedintele Consiliului de Miniştri al Republicii Populare Polone. Cu acest prilej au fost discutate aspecte privind dezvoltarea în continuare a relaţiilor frăţeşti de colaborare bilaterală în toate domeniile, precum şi probleme ale vieţii internaţionale. Convorbirea s-a desfăşurat într-o atmosferă sinceră şi tovărăşească.

VIETNAM

SOLUŢII REALISTE ÎN 7 PUNCTE

Reglementarea paşnică a conflictului din Vietnam a căpătat, în cea de-a 119-a şedinţă plenară a conferinţei cvadripartite de la Paris, un puternic impuls. Recenta declaraţie în şapte puncte prezentată de conducătoarea delegaţiei Guvernului Revoluţionar Provizoriu al Republicii Vietnamului de Sud, doamna Nguyen Thi Binh, constituie o iniţiativă care, urmînd propunerilor anterioare, marchează o etapă deosebit de semnificativă pentru cursul conferinţei.

După cum se ştie, de-a lungul discuţiilor cvadripartite în legătură cu reglementarea problemei vietnameze, adevăraţii reprezentanţi ai poporului din Vietnamul de sud au propus conferinţei, în mai multe rînduri, soluţii de natură să ofere un cadru favorabil unei soluţionări concrete, în spiritul păcii şi al independenţei naţionale, al respectului faţă de năzuinţele poporului vietnamez greu încercat. Ne referim la declaraţia din 3 noiembrie 1968 (propunerea în 5 puncte), din 8 mai 1969 (soluţia globală în 10 puncte), din 17 septembrie 1970 (iniţiativa în 8 puncte), în sfîrşit, la declaraţia din 10 decembrie 1970, cu privire la încetarea focului. Toate aceste propuneri au întîmpinat însă opoziţia rigidă a părţii americano-saigoneze.

Cele şapte puncte ale declaraţiei recente exemplifică, într-un mod deosebit de limpede, hotărîrea fermă a G.R.P. de a face totul pentru găsirea unei soluţii viabile, pentru reglementarea paşnică a conflictului, soluţii în absolută concordanţă cu dezideratele întregului popor vietnamez. Noile propuneri, conturînd cadrul politic în perimetrul căruia problema vietnameză şi-ar putea găsi o rezolvare reală, reprezintă nu numai expresia cea mai elocventă a unei atitudini constructive, dar marchează, ca niciodată, ponderea actualei etape a conferinţei. Numai o lipsă totală de permeabilitate faţă de noile coordonate precizate de G.R.P., numai menţinerea în continuare a părţilor americano-saigoneze pe vechile poziţii de rigiditate şi obstrucţie ar putea lăsa fără urmări judicioasele puncte ale recentei declaraţii, ce oferă conferinţei un teren de discuţie extrem de fertil.

Care sînt liniile directoare ale ultimei luări de poziţie a G.R.P. ? Plecînd de la baza principială proprie întregii atitudini manifestate de-a lungul negocierilor, declaraţia vine în întîmpinarea unor cerinţe formulate şi folosite de partea americană ca motiv pentru ţinerea pe loc a conferinţei ; astfel, noua declaraţie precizează că dacă guvernul S.U.A. fixează o dată limită pentru retragerea de pe teritoriul vietnamez, în cursul acestui an, a tuturor forţelor americane şi aliate, părţile se vor pune simultan de acord asupra evacuării în condiţii de securitate a efectivelor militare în cauză şi a prizonierilor, inclusiv a piloţilor americani aflaţi în R.D. Vietnam. „Aceste operaţiuni vor începe şi se vor termina la aceeaşi dată" a declarat conducătoarea delegaţiei G.R.P. Declaraţia preconizează, în ceea ce priveşte modalitatea concretă de încheiere a ostilităţilor, că imediat ce părţile vor ajunge la un acord privind retragerea completă din Vietnamul de sud a trupelor intervenţioniste, să se instituie încetarea focului între forţele armate populare de eliberare şi efectivele militare ale Statelor Unite.

Completînd căile practice de soluţionare a elementelor tehnice privind încetarea focului, declaraţia supune atenţiei conferinţei punctul de vedere al G.R.P., al poporului vietnamez, în legătură cu evoluţia ulterioară a Vietnamului de sud, avîndu-se în vedere şi subliniindu-se faptul că „forţele politice, sociale şi religioase din Vietnamul de sud care aspiră spre pace şi înţelegere naţională, vor acţiona în favoarea păcii, independenţei, neutralităţii şi democraţiei. Guvernul Revoluţionar Provizoriu al Republicii Vietnamului de Sud va fi gata să acţioneze în comun cu aceste forţe în vederea constituirii unui guvern larg, de înţelegere naţională, care să-şi asume funcţiile corespunzătoare în perioada dintre restaurarea păcii şi alegerile generale, al căror organizator va fi". Marcînd legătura indisolubilă între rolul acestui guvern şi climatul general al ţării, conducătoarea delegaţiei G.R.P. a declarat în continuare că imediat după încheierea ostilităţilor între forţele armate populare de eliberare şi trupele regimului saigonez va lua fiinţă guvernul de înţelegere naţională. În contextul în care principalele coordonate ale unui climat de pace şi linişte vor fi în sfîrşit instaurate, părţile vietnameze vor fi în posesia tuturor posibilităţilor de a aborda şi reglementa împreună problema forţelor armate vietnameze din Vietnamul de sud, în spiritul înţelegerii naţionale, al egalităţii şi respectului reciproc, fără nici un amestec, de orice natură, din afară. Rezolvarea acestor aspecte, de importanţă vitală pentru desfăşurarea normală a vieţii poporului vietnamez, va constitui un fundament sigur pentru trecerea la reunificarea Vietnamului care se va realiza, după cum a apreciat Nguyen Thi Binh, „pas cu pas, prin mijloace paşnice, pe baza discuţiilor şi acordurilor dintre cele două zone".

Analizînd multilateral liniile dominante ale situaţiei actuale, care marchează eşecul profund al încercărilor

→

Nguyen Thi Binh răspunzînd la întrebările ziariștilor după prezentarea noilor propuneri ale guvernului său

de forță practicate de intervenționiști, declarația denotă, în același timp, concepția politică a G.R.P., de abordare flexibilă a problematicii politice și sociale a țării, de grijă față de necesitatea instaurării în țară a unui climat favorabil dezvoltării materiale și spirituale a poporului vietnamez.

Ca o expresie a interdependenței strînse între natura cadrului politicii interne și cea a politicii externe, conducătoarea delegației G.R.P. a creionat perspectiva activității diplomatice a Vietnamului de sud, ca fiind orientată spre o politică de pace și neutralitate, de întreținere de relații cu toate țările lumii, indiferent de regimul lor politic și social — inclusiv cu S.U.A., în deplină conformitate cu principiile de bază ale coexistenței pașnice.

Declarația în șapte puncte a Guvernului Revoluționar Provizoriu al Republicii Vietnamului de Sud, reprezentînd cu evidență aspirația spre independență și pace a poporului vietnamez, a întrunit, în cadrul aceleiași ședințe plenare a conferinței, sprijinul delegației Republicii Democrate Vietnam. În alocuțiunea sa, Xuan Thuy, șeful delegației R. D. Vietnam, a apreciat declarația G.R.P. ca fiind „o mărturie a dorinței G.R.P. de a ajunge la un acord cu toate părțile în vederea restabilirii urgente a păcii în Vietnam, pe baza respectării drepturilor sacre ale poporului vietnamez".

Ca o urmare directă a interesului cu care opinia publică urmărește mersul discuțiilor din cadrul conferinței cvadripartite de la Paris, reacțiile față de declarația în șapte puncte a G.R.P. nu a întîrziat să se manifeste. Ceea ce este semnificativ pentru evoluția concepției oamenilor politici americani față de necesitatea unei reglementări pașnice a problemei vietnameze, numeroși congresmeni, democrați și republicani, au adoptat o poziție favorabilă față de recenta declarație a G.R.P. Liderul republican din Senat, Hugh Scot, confirma acest curent de opinie remarcînd că „Statele Unite vor trebui să se angajeze serios în negocieri". În același timp, senatorii George McGovern și Mark Hartfield au declarat că dacă Administrația americană va respinge și noile propuneri ale G.R.P., sînt hotărîți să depună în Senat un proiect de rezoluție care să prevadă ca fondurile alocate în vederea continuării războiului să fie blocate.

În aceeași ordine de idei, senatorul democrat Edmund Muskie, candidat potențial pentru viitoarele alegeri prezidențiale, consideră că noile propuneri ale delegației G.R.P. reprezintă cea mai bună ofertă făcută de aceasta în legătură cu încetarea războiului, subliniind că „inițiativa G.R.P. ar putea permite să se realizeze ceea ce aș fi propus eu dacă aș fi fost la Casa Albă".

Cercurile politice internaționale sesizînd imediat, în urma prezentării declarației în șapte puncte, importanța excepțională a propunerilor făcute de delegația G.R.P., au subliniat necesitatea ca delegațiile S.U.A. și saigoneză nu numai să ia act de această nouă etapă în care a intrat conferința, dar să adopte o atitudine receptivă, de explorare reală a perspectivelor noi deschise conferinței.

Printre primele luări de poziție în acest sens se înscrie și intervenția ministrului de externe al Franței, Maurice Schumann, care a apreciat că noua inițiativă a G.R.P. „reprezintă, după părerea Franței, o deschidere și o șansă de pace pe care, dacă nu le-ar folosi, Statele Unite ar comite o eroare".

Deși opiniile afirmate de către numeroase personalități ale vieții publice internaționale și americane, precum și de editorialele unei serii de ziare importante, converg spre ideea semnificației deosebite și a caracterului constructiv al celor mai noi propuneri ale G.R.P., comunicatul dat la Casa Albă nu se distanțează, în esență, de cunoscuta linie adoptată de Administrație față de negocierile de la Paris. Declarînd că poziția G.R.P. conține „atît elemente pozitive cît și elemente inacceptabile", secretarul de presă al Casei Albe, Ronald Ziegler, nu a precizat care ar fi „elementele inacceptabile", fapt de natură să legitimeze întrebarea pe care și-au pus-o observatorii — dacă delegația americană va adopta și în continuare metoda trenării discuțiilor din cadrul conferinței cvadripartite.

În legătură cu reacția americană față de declarația în șapte puncte a G.R.P., observatorii politici au urmărit cu atenție acțiunea întreprinsă de Washington dincolo de „perimetrul" conferinței cvadripartite de la Paris. După cum se știe, în urma celei de a 119-a ședințe plenare și deci a informării opiniei publice mondiale asupra stadiului în care se află reuniunea din capitala Franței, președintele Nixon a remis prin consilierul său, Henry Kissinger, un mesaj șefului regimului de la Saigon, Thieu, prin care, în afară de a-i fi dat noi asigurări de sprijin, a apreciat ca posibilă o contrapropunere americană. Chiar dacă delegația S.U.A. la conferința de la Paris nu și-a manifestat receptivitatea necesară față de conținutul declarației în șapte puncte — observatorii apreciază că „activizarea" poziției americane, prin intenția contrapropunerii amintite, este urmarea directă a recentei inițiative a G.R.P. care nu mai poate fi ocolită, fără a trăda prin aceasta intenția de a menține într-un impas permanent, cursul conferinței de la Paris.

Poporul român, manifestîndu-și de-a lungul întregului război din Vietnam înaltul său spirit de solidaritate față de cauza dreaptă apărată de eroicul popor vietnamez, apreciază drept deosebit de constructive noile propuneri ale Guvernului Revoluționar Provizoriu al Republicii Vietnamului de Sud, precum și poziția de sprijinire a declarației adoptată de delegația R. D. Vietnam.

Vizita la Hanoi a președintelui Consiliului de Stat al României și convorbirile pe care le-a avut cu cele mai înalte personalități ale vieții politice și sociale vietnameze au marcat un moment deosebit de semnificativ, expresie clară a reafirmării solidarității ce leagă poporul român de poporul vietnamez. Acolo, în capitala țării aflată în confruntare directă cu agresivitatea imperialistă, conducătorii partidului și statului nostru, în frunte cu tovarășul Nicolae Ceaușescu, au subliniat încă o dată fermitatea și coeziunea forțelor ce luptă împotriva încercărilor de forță ale imperialismului.

Întreg itinerarul asiatic al președintelui român a marcat — prin contactele avute cu cele mai proeminente personalități ale statelor vizitate — că popoarele Asiei formează un zid de netrecut în fața oricăror uneltiri și încercări de deviere a destinului făurit cu propriile mîini. Tocmai de aceea, în acest cadru, dorința poporului vietnamez de a trăi liber și de a-și construi viața conform propriilor sale năzuințe este imposibil de a fi înfrîntă.

Radu BUDEANU

BALCANI

PREVALENȚA TENDINȚELOR POZITIVE

Recent încheiatele convorbiri de la Sofia dintre Christos Xanthopoulos-Palamas, subsecretar de stat la Ministerul Afacerilor Externe al Greciei, și Ivan Bașev, ministrul afacerilor externe al R. P. Bulgaria, au fost primite cu interes de opinia publică. Comunicatul comun dat publicității relevă satisfacția ambelor părți pentru dez-

voltarea pozitivă, care a survenit în relaţiile greco-bulgare după acordurile încheiate în anul 1964. Părţile apreciază în acelaşi timp, — se arată în comunicat — că există posibilităţi pentru dezvoltarea în continuare a relaţiilor bilaterale economice, tehnico-ştiinţifice, turistice şi culturale. În vederea explorării rezervelor de disponibilităţi menţionate, cele două state au căzut de acord, printre altele, să creeze în viitorul apropiat, la nivel guvernamental, un comitet mixt de colaborare economică, industrială şi tehnico-ştiinţifică. Convenţii bilaterale vor fi, de asemenea, încheiate într-o serie de alte domenii de activitate.

Abordarea unor probleme internaţionale a permis, totodată, celor două părţi să constate tendinţele pozitive înregistrate în Balcani în ultima vreme, tendinţe concretizate în intensificarea contactelor bi şi multilaterale. „Cele două părţi au declarat — se subliniază în comunicat — că îşi vor aduce contribuţia la dezvoltarea relaţiilor de bună vecinătate şi a colaborării dintre toate statele balcanice. Ele încurajează toate acţiunile balcanice de natură să ducă la lărgirea colaborării dintre statele balcanice şi declară că vor participa activ la aceste măsuri. Ele împărtăşesc convingerea că transformarea Balcanilor într-o zonă a păcii trainice şi stabilităţii, înţelegerii reciproce şi colaborării corespunde nu numai intereselor tuturor popoarelor balcanice ci şi intereselor păcii şi securităţii în Europa".

Cu prilejul întrevederilor, cele două părţi — aşa cum se subliniază în comunicat — şi-au afirmat din nou fidelitatea faţă de principiile independenţei, integrităţii teritoriale, neamestecului în treburile interne, egalităţii în drepturi, coexistenţei paşnice a statelor cu orînduiri sociale diferite, respectului reciproc şi soluţionării problemelor litigioase pe cale paşnică. Totodată, cele două state au subliniat că vor urma principiul reglementării tuturor problemelor litigioase dintre state, fără folosirea forţei sau ameninţarea cu folosirea forţei, în temeiul principiilor proclamate în Carta O.N.U.

Convorbirile greco-bulgare şi rezultatele lor se înscriu în ampla suită de acţiuni, consacrate dezvoltării relaţiilor reciproce, întreprinse în ultima vreme între unele state balcanice. Oprindu-ne la cele mai recente dintre acestea am putea nota : întrevederile dintre Corneliu Mănescu, ministrul de externe al României, şi miniştrii de externe ai Iugoslaviei, Bulgariei şi Greciei, vizita la Bucureşti a ministrului elen al comerţului, Spiros Zappas, convorbirile de la Atena ale ministrului de externe al Iugoslaviei, Mirko Tepavaţ, cu omologul său grec. Tabloul ar fi incomplet dacă nu am aminti, de asemenea, de ridicarea nivelului de reprezentare diplomatică la grad de ambasadă între Albania şi Iugoslavia, de restabilirea relaţiilor diplomatice între Albania şi Grecia (după 30 de ani în care cele două state s-au aflat în stare juridică de război), de numeroasele acorduri economice, tehnico-ştiinţifice, culturale şi de altă natură încheiate între unele state balcanice în vremea din urmă, ca şi de schimburile de vizite şi întîlnirile dintre diferite personalităţi ale vieţii politice, economice, ştiinţifice şi culturale din aceste ţări.

Ultimele evoluţii din zona Balcanilor demonstrează, astfel, cu claritate prevalenţa — care s-a evidenţiat tot mai mult în ultimii ani — tendinţelor realiste, lucide, îndreptate spre normalizarea şi dezvoltarea raporturilor bilaterale dintre toate statele din această zonă, fără deosebire de orînduirea lor social-politică. Evoluţia favorabilă a acestor relaţii, stadiul la care s-a ajuns — printre altele şi faptul notabil, că, pentru prima oară, după cel de-al doilea război mondial, există relaţii diplomatice normale între toate statele balcanice — îşi pun, într-o măsură crescîndă, amprenta asupra atmosferei politice din această regiune a Europei.

În acest cadru, comunicatele comune date recent publicităţii pun în lumină năzuinţa statelor balcanice de a face noi paşi înainte în extinderea colaborării economice şi ştiinţifice, tehnice şi culturale, ca şi a altor forme reciproc avantajoase de cooperare pe baza respectării principiilor independenţei şi suveranităţii naţionale, integrităţii teritoriale, egalităţii depline în drepturi, neamestecului în treburile interne, a dreptului fiecărui popor de a-şi hotărî singur destinele. Aceste principii fundamentale ale eticii şi legalităţii internaţionale — baza oricărei colaborări trainice — cîştigă tot mai mult teren în relaţiile dintre statele balcanice, expresie a unor tendinţe şi procese mai generale, care au loc în prezent în viaţa internaţională.

Extinderea relaţiilor bilaterale între statele balcanice, aplicarea fermă a principiilor amintite constituie o temelie solidă pentru transformarea Balcanilor într-o zonă de bună vecinătate, pace şi securitate, într-o zonă care să slujească drept exemplu de bună convieţuire între state cu sisteme sociale diferite, de contribuţia pe care statele mici şi mijlocii — alături de toate celelalte state ale lumii — pot să o aducă la statornicirea unui climat de pace şi colaborare internaţională.

Desigur, există încă asperităţi în relaţiile dintre unele state balcanice, mai sînt unele probleme nerezolvate. Dar, prin eforturi comune, prin convorbiri şi tratative, purtate în spiritul înţelegerii şi încrederii reciproce, acestea — aşa cum o dovedesc însăşi practica, însăşi evoluţia acestor relaţii — pot fi, fără îndoială, înlăturate, în avantajul reciproc al statelor respective, al cauzei păcii şi înţelegerii între popoare. Înaintînd pas cu pas, pe această cale, dezvoltînd continuu, pe multiple planuri, relaţiile lor de bunăvecinătate şi colaborare, statele din regiunea Balcanilor pot contribui în mod activ la transformarea acestei zone a lumii într-o zonă a păcii, a convieţuirii paşnice, ceea ce ar constitui un aport de seamă la procesul de destindere şi întărire a securităţii pe întregul continent şi în lume.

Eugen PHOEBUS

BONN

ÎNTÎLNIRE PE RIN

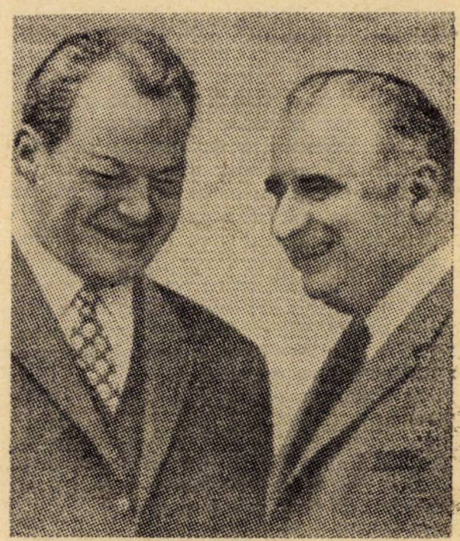

ÎNTREVEDERE POMPIDOU—BRANDT
O problemă spinoasă : contenciosul monetar

Actualele convorbiri franco—vest-germane la nivel înalt au debutat pe puntea elegantului vas fluvial „Loreley". În timp ce vaporaşul prezidenţial cobora molcom pe Rin, de la Mainz spre Coblenz, e de presupus că preşedintele Pompidou şi cancelarul Brandt au avut prea puţine momente de răgaz să admire frumoasa, lenta şi evocatoarea defilare a colinelor renane. O serie de chestiuni de o acută stringenţă au avut, în vara aceasta, toate şansele să învolbureze, întrucîtva, relaţiile dintre cele două ţări. Şi pentru că problemele financiare — cu prioritate situaţia mărcii vest-germane — s-au dovedit cele mai spinoase, nu puţini comentatori au văzut în „aurul Rinului" un motiv de dezacord. „Toţi trandafirii pe care cancelarul federal i-ar putea oferi interlocutorului său francez — scria de altfel «La Nation» — nu vor putea ascunde spinii pe care miniştrii de externe Karl Schiller şi Giscard d'Estaing i-au scos la iveală acum trei zile, la Bruxelles". Într-adevăr, absenţa, în urma reuniunii comunitare din 2 iulie, a unui acord asupra normalizării situaţiei monetare în cadrul C.E.E. va conferi un plus de asprime criticilor franceze la adresa practicii monetare de peste Rin. După cum se ştie, decizia vest-germană, luată în urmă cu două luni, de a lăsa un curs flotant mărcii nu e cîtuşi de puţin împărtăşită la Paris, unde se mizează pe virtuţile unui sistem de parităţi fixe, de natură să reducă marja de fluctuaţie a monedelor vest-europene. Asupra acestei teme a dialogului, ministrul de finanţe francez putea declara, după prima zi de convorbiri, că „am încercat să apropiem punctele de vedere" ; totuşi, nimic nu indică dacă sau în ce măsură s-a reuşit. Cele două părţi —

→

informa agenția „France Presse" — și-au exprimat doar acordul de a continua discuțiile pe bază bilaterală, pentru a desprinde o atitudine multilaterală și „comunitară", în vederea conferinței din septembrie a Fondului Monetar Internațional. Oricum, se pare că marca nu va regăsi o paritate fixă decît peste cîtva timp.

În ce privește problemele legate de lărgirea Pieței comune prin intrarea Marii Britanii, recentul gest francez în favoarea cererii britanice nu putea fi decît salutat la Bonn. Nu însă fără unele corective, lesne de înțeles atunci cînd vin din partea unor partizani fervenți ai ideii comunitare și ai prezenței britanice în C.E.E. ; de notat, în acest sens, că diplomația occidentală vest-germană a depus, în ultimul timp, o simptomatică strădanie pentru a risipi impresia că hotărîrea „celor șase" de a accepta intrarea Angliei în Piața comună ar fi urmarea exclusivă a recentei dispoziții franceze și a convorbirilor dintre președintele Pompidou și premierul britanic Heath.

Întîlnirea Pompidou-Brandt lasă, de asemenea, neelucidate o serie de controverse legate, în special, de viitorul statut politic al comunității lărgite și de rolul pe care fiecare țară membră îl va juca în noul cadru vest-european. Între teza, preconizată clar de Brandt, a unui guvern vest-european controlat de un parlament, și ideea, prudent schițată de Pompidou, a unui minister al afacerilor vest-europene există loc suficient pentru încă multe interpretări divergente. „Bonnul — remarca «Le Figaro» — este, în mod categoric, mai «comunitar» decît Parisul și nu este de așteptat ca tezele lor să se poată întîlni dintr-o dată". Iar atunci cînd, în fine, Parisul face reproșuri „comunitare" Bonnului criticînd aspectul unilateral al deciziilor sale financiare, e de presupus că acestea n-au darul să netezească asperitățile bilaterale.

Totuși, vorbind despre existența unui anume spirit, deopotrivă „pragmatic" și „idealist" în abordarea temelor comunitare, purtătorul de cuvînt al guvernului vest-german, Conrad Ahlers, informa că, asupra unei serii de chestiuni, care se referă la structura politică a viitoarei Europe comunitare, între Brandt și Pompidou s-a stabilit o concordanță a punctelor de vedere. Aceasta s-ar rezuma, în special, la hotărîrea de a urmări în continuare, cu toate dificultățile presupuse, ideea „miniștrilor vest-europeni".

Cei doi oameni de stat au folosit prilejul întîlnirii lor și pentru a proceda la un tur de orizont al temelor internaționale ale momentului, cu precădere cele europene. Propunerea de reducere a trupelor în Europa, securitatea europeană, perspectivele tratativelor cvadripartite în problema Berlinului occidental, la care Franța participă direct, au fost, desigur, prioritare pe agenda convorbirilor ; sînt subiecte care dovedesc o anume convergență de preocupări și, de la caz la caz, de concepție. De observat că, în ce privește relațiile Europei occidentale cu S.U.A. — temă care a solicitat, sub mai multe aspecte, atenția celor doi oameni politici — atît Brandt cît și Pompidou consideră, după spusele lui Ahlers, că Europa de Vest nu trebuie să se simtă pe vecie într-o stare de „totală dependență" de America. De asemenea, un motiv de concordanță a opiniilor l-a constituit tema relațiilor Est-Vest. În acest context, „politica răsăriteană" a cancelarului s-a putut bucura de sprijinul reînnoit al președintelui Pompidou.

Radu PASCAL

VIENA

ÎN AȘTEPTAREA UNOR CONSULTĂRI DECISIVE

Corespondență pentru „Lumea"

CANCELARUL KREISKY
„Vechile formule nu pot rezolva marile probleme existente"

Recent, în cadrul unei emisiuni bilunare, radiodifuzate, cancelarul Bruno Kreisky a declarat că s-a ajuns actualmente la o stare de echilibru („Gleichgewichtszustand") ce trebuie depășită pentru a da guvernului posibilitatea să soluționeze marile probleme. Ieșirea din această situație ar putea interveni, ori prin crearea unor raporturi clare între Partidul socialist și cele două partide ale opoziției, ori prin convocarea precipitată a corpului electoral. Dacă formula recurgerii la noi alegeri devine inevitabilă — preciza Bruno Kreisky — cetățenii merită să-și jertfească „o jumătate de oră într-o duminică din luna octombrie pentru a merge la urne".

Ce motive și ce elemente au concurat la determinarea acestui mod de abordare a lucrurilor ? După experimentul „cabinetului minoritar" (81 de mandate din totalul de 165), instituit la 21 aprilie 1970, guvernul socialist se afla în faza de elaborare a bugetului pentru anul viitor, al doilea buget în timpul existenței sale. În perspectiva slăbirii conjuncturii, a creșterii prețurilor și tarifelor, bugetul pe 1972 ar trebui să includă și unele măsuri nepopulare. Pentru primul buget, socialiștii au beneficiat de sprijinul deputaților liberali. Acum aceștia par mai puțin dispuși să reia înțelegerea din toamna anului 1970.

Spre a evita orice surprize, a menține inițiativa și a rămîne în ofensivă, Partidul socialist așteaptă un răspuns clar din partea Partidului populist pînă în ultimele zile ale actualei sesiuni parlamentare. Dacă răspunsul va fi negativ, tinerii socialiști mai au încă timp să prezinte o moțiune de dizolvare a Camerei deputaților, fiind siguri, în acest caz, de voturile liberalilor.

Partidul populist dorește să imprime o altă turnură evenimentelor. Noua conducere, aleasă la 4 iunie, nu a reușit să unească toate curentele divergente din partid. „Pentru un partid aflat la începutul fazei de consolidare, prețul unor noi alegeri este foarte ridicat — scria la 3 iulie cotidianul populist «Volksblatt». Partidul socialist însuși a avut nevoie de timp spre a-și vindeca rănile înfrîngerii electorale din 1966".

„Timpul lucrează pentru noi și împotriva Partidului guvernamental" — apreciază strategii populiști. „Atitudinea rigidă împotriva alegerilor a P.P.A. — constata «Salzburger Nachrichten» — se bazează pe recentele sondaje în rîndul opiniei publice. De la 4 iunie, avansul P.S.A. față de P.P.A. s-a redus de la zece la cinci procente".

Foarte sigur este pentru Partidul populist că alegerile din toamnă vor duce, — indiferent de rezultate, la o coaliție „rot-blau", consfințind cooperarea dintre socialiști și liberali. De aceea, în opinia liderilor P.P.A., Parlamentul este capabil să funcționeze în continuare, guvernul minoritar trebuind să demisioneze și să cedeze locul unui cabinet cu o majoritate calificată în Camera deputaților.

Teoretic există și această posibilitate, dar ea este ipotecată și practic blocată de declarațiile și angajamentele exprimate de cele două partide aflate acum în opoziție. Astfel, Partidul liberal a promis în ianuarie 1970, înainte de alegerile parlamentare, să nu contribuie în această legislatură la instalarea unui cancelar „roșu". Foștii lideri ai P.P.A., demisionați între timp, Josef Klaus și Hermann Withalm, au respins ideea acceptării liberalilor ca parteneri de coaliție. În sfîrșit, eșuarea negocierilor purtate pînă la 20 martie 1970 între P.S.A. și P.P.A. pune sub semnul incertitudinii și varianta marii coaliții. În ultimele zile, noua conducere a Partidului populist sugerează însă tot mai insistent că nu se mai consideră legată de asemenea declarații. În mod evident, populiștii se arată dispuși să participe la formarea unui guvern de coaliție, „deoarece P.P.A. are de reprezentat prea multe interese (aluzie la „bundurile" care îl compun) ce nu le poate respecta decît ca partid de guvernă-

mînt" („Salzburger Nachrichten"). Aceasta — scriu ziarele — ar fi soluția cea mai simplă și pentru noul președinte al P.P.A., Karl Schleinzer.

Într-o ultimă încercare de a împiedica ținerea de noi alegeri în octombrie, populiștii au contestat în mod legal reforma electorală votată de deputații socialiști și liberali. Vechiul sistem electoral asigura partidului populist o poziție privilegiată și menținea o mare discrepanță între numărul de voturi necesar pentru așa-zisul mandat principal. În Viena, de pildă, în raionul 1, erau suficiente pentru un mandat principal 17 600 de voturi, în timp ce în raionul nord-est — 30 000 de voturi. Sistemul complicat de reîmpărțire a voturilor rămase după acordarea mandatelor principale de deputați, adîncea carențele vechii legi electorale. Pe ansamblul țării, Partidul populist obținea un mandat cu 26 000 de voturi, Partidul socialist cu 27 000, Partidul liberal cu circa 42 000 de voturi.

Reforma electorală aduce unele corecturi actualului sistem electoral în avantajul micilor partide, în special al Partidului liberal. Ea prevede în plus suplimentarea numărului de deputați de la 165 la 183. După toate probabilitățile, dacă alegerile vor avea loc în toamnă, pe baza noii legi, populiștii vor trebui să cedeze unele mandate în favoarea liberalilor.

După aprecierea Partidului comunist din Austria, „reforma electorală constituie unul din evenimentele importante ale politicii interne, care deschide în fața partidului noi perspective". Ea oferă Partidului comunist posibilitatea obținerii mandatelor necesare revenirii sale în Parlament.

FOTOCRONICA

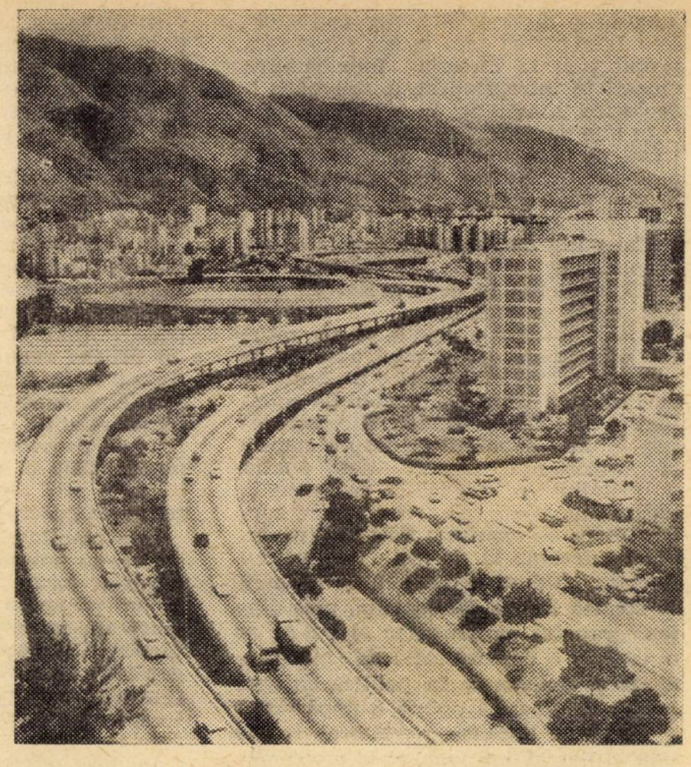

La 5 iulie a fost celebrată ziua națională a Venezuelei. Cu 160 de ani în urmă, în această zi, primul Congres național a proclamat independența țării, obținută ca rezultat al luptei victorioase de la Campo da Carabobo. În fotografie : o imagine din Caracas

Militînd pentru interesele vitale ale oamenilor muncii, P.C.A. și-a intensificat în ultimul timp activitatea în întreprinderi și în rîndurile tineretului. Se consideră că „lupta perseverentă a comuniștilor împotriva scumpetei a întrunit o largă rezonanță și a contribuit la proliferarea primelor începuturi ale unei mișcări de masă în această direcție".

Într-un articol semnat de președintele P.C.A., Franz Muhri, în numărul din

→

Tokio

PARTIDUL KOMEI PE SCENA POLITICĂ NIPONĂ

Peisajul actual al vieții politice nipone înregistrează, cu o frecvență neîntîlnită în trecut, tendința unor cercuri ale opiniei publice, ale unor organizații și partide de a stabili contacte cu instituții și organizații din R. P. Chineză, contacte ce se înscriu în cadrul mai larg al dorinței de a se găsi modalități reciproc acceptabile în vederea normalizării atît a relațiilor dintre cele două țări, cît și a climatului politic din regiune și din întreaga lume. De altfel agenda politică internațională consemnează în ultimul timp reluarea de către numeroase state occidentale a relațiilor diplomatice cu China și, ceea ce este deosebit de semnificativ, în cercurile politice occidentale, inclusiv americane, se recunoaște tot mai larg necesitatea restabilirii drepturilor legitime ale R.P. Chineze în O.N.U.

Subliniind acest aspect, în urma recentei vizite la Pekin a delegației Partidului Komei din Japonia, în declarația comună se consemna : „Drepturile legitime ale R.P. Chineze trebuie restabilite în toate organizațiile Națiunilor Unite, la fel ca și dreptul său legitim la statutul de membru permanent al Consiliului de Securitate". Susținînd în mod hotărît că Taivanul este o provincie a Chinei și că deci „problema Taivanului" este o chestiune internă a R.P. Chineze, delegația Partidului Komei cere cu hotărîre retragerea trupelor S.U.A. din Taivan și din zona strîmtorii cu același nume.

Călătoria în R.P. Chineză a delegației Partidului Komei urmează unui șir de alte prezențe japoneze la Pekin. Vizitele delegațiilor Partidului socialist, asociației de prietenie Japonia—R. P. Chineză, reprezentanților cercurilor de afaceri etc., se înscriu în contextul interesului crescînd ce se manifestă în Japonia pentru normalizarea relațiilor cu R.P. Chineză, pentru dezvoltarea relațiilor între cele două state.

Alături de alte forțe politice din Japonia, care privesc cu luciditate necesitatea normalizării depline a legăturilor cu R.P. Chineză, partidul Komei a susținut în diverse ocazii utilitatea adoptării față de China a unei poziții constructive, realiste.

La numai doi ani după înființarea sa (17 noiembrie 1964), prin dezlipirea de organizația politică religioasă (budistă) Sokagakkai, Partidul Komei consemna în cadrul programului activității sale internaționale opoziția față de Tratatul de securitate cu S.U.A. și față de legăturile Japoniei cu regimul de la Seul, preconizînd autonomia politică a Okinawei, normalizarea relațiilor cu R.P. Chineză și pronunțîndu-se în favoarea recunoașterii drepturilor legitime ale R. P. Chineze în O.N.U.

In cercurile politice de la Tokio, afirmarea Partidului Komei pe arena vieții publice nipone a reprezentat un fertil teren de discuții în special pentru că, ținînd cont de „tinerețea sa", evoluția partidului în campaniile electorale a înregistrat cote dintre cele mai înalte. Spre exemplu : cu ocazia alegerilor din iulie 1965, pentru Camera Consilierilor, din cei 13 candidați propuși de partidul Komei, 11 au fost aleși. În 1967, din 32 de candidați ai partidului pentru Camera Reprezentanților au fost aleși 25, după cum, din 94 de candidați pentru prefecturi, 84 au fost instalați. În 1968, 13 candidați din 14 au intrat în Camera Consilierilor, lista „prizei electorale" putînd continua pînă la recentele alegeri, la care Partidul Komei și-a majorat cu 10 locuri prezența în Camera Consilierilor (în total 23).

Fără a avea influența de masă a unor partide ca liberal-democrat, socialist sau comunist, Partidul Komei a reușit să atragă un mare număr de alegători proveniți din rîndurile țărănimii, precum și mici comercianți și mici patroni ruinați de masiva concentrare a capitalurilor. În planul politicii interne, abordînd direct dificultățile „omului de pe stradă" — impozitele, creșterea prețurilor, problema circulației și a poluării etc., iar în plan extern susținînd o politică pașnică, de opoziție față de orice formă de militarizare și dependență — Partidul Komei a reușit să întrunească adeziunea unui larg număr de cetățeni, realitate confirmată de altfel de consultările electorale din ultimii ani. La tabloul principalelor sale afirmări din ultima perioadă se înscrie, ca o notă deosebit de semnificativă, recenta sa acțiune în sprijinul adoptării unei poziții realiste față de relațiile japono-chineze și a locului Chinei în lume.

R. B.

luna iulie al revistei „Weg und Ziel", se subliniază că „s-a reușit să se facă primii pași în direcția îmbunătățirii muncii în întreprinderi, a activității ideologice, a agitației în rîndul maselor și în alte domenii... evoluția politică internă va fi probabil și mai mobilă în perioada următoare. Din aceasta vor rezulta pentru P.C.A. noi posibilități și sarcini sporite".

Mai puțin disputate au fost în această perioadă acțiunile de politică externă, domeniu în care există un consens cvasi general.

Opinia publică a primit cu vie satisfacție hotărîrea guvernului austriac de a stabili relații diplomatice cu Republica Populară Chineză. Declarația ministrului de externe, Rudolf Kirchschlaeger, în fața deputaților, despre etapele și importanța acestui act politic, a prilejuit o veritabilă dezbatere în Parlament. Toate cele trei fracțiuni parlamentare au exprimat fără rezerve deplina adeziune la decizia Cabinetului Kreisky. Recunoașterea R. P. Chineze — spunea Bruno Pittermann, președintele grupului parlamentar al P.S.A. — constituie o demonstrație de independență și autonomie în politica externă austriacă. Această opinie e împărtășită și de Franz Karasek, purtătorul de cuvînt al Partidului populist în problemele de politică externă. Insistînd asupra rolului micilor state în concertul internațional al popoarelor, Pittermann a arătat că Austria nu se poate izola de restul lumii și că ea contribuie prin stabilirea de relații diplomatice cu R.P. Chineză la consolidarea păcii în lume.

În timpul dezbaterilor a fost evidențiată de asemenea necesitatea convocării unei conferințe a securității europene, subliniindu-se cît de util ar fi să se renunțe la limbajul specific războiului rece și la formularea de condiții prealabile.

„Ca stat neutru — menționa recent președintele Republicii, Franz Jonas, în cadrul unui interviu — Austria manifestă un deosebit interes pentru toate eforturile îndreptate spre destindere în Europa. Salutăm de aceea inițierea unei conferințe asupra securității europene, precum și examinarea propunerilor privind reducerea forțelor armate, conținute în recentele propuneri sovietice. Austria se străduie să-și îmbunătățească relațiile cu statele vecine, indiferent de deosebirile ideologice, pe baza neutralității și independenței, și să favorizeze prin aceasta colaborarea și înțelegerea general europeană".

În săptămîna 5—11 iulie, toate partidele și-au programat reuniuni ale principalelor foruri de conducere. Fiecare tabără își apără ferm pozițiile și își elaborează în secret orice nouă mișcare tactică. Cineva va trebui totuși să cedeze. Nu este exclusă nici supriza unei formule cu totul noi. Vechile formule — spunea cancelarul Kreisky — nu pot rezolva marile probleme existente.

În lipsa oricărui indiciu concret, observatorii politici așteaptă rezultatul consultărilor anunțate, considerîndu-le decisive pentru evoluția situației interne.

Petre STĂNCESCU

Viena, 5 iulie

Ciudad de Mexico

PE URMELE „ȘOIMILOR"

Nu se cunoaște încă numărul exact a victimelor (între 4 și 10 morți, zeci de răniți). Fausto Zapata, subsecretar la președinție, a afirmat că guvernul nu a jucat nici un rol în înfruntarea care a opus pe studenți grupurilor de șoc înarmate, perfect organizate și instruite pentru luptele de stradă. La precizările ziariștilor, potrivit cărora agresorii ar aparține unei unități a poliției paralele („Șoimii"), purtătorul de cuvînt a declarat : „Guvernul nu posedă nici trupe de șoc și nici poliție secretă". Pasivitatea forțelor de ordine în fața beligeranților a fost explicată oficial prin consemnul dat de a nu se trage nici un foc de armă asupra manifestanților.

Unii comentatori consideră că atacul împotriva manifestanților și atitudinea poliției erau destinate să provoace un climat încordat, de natură să împiedice orice încercare de conciliere între guvern și studenți (după tragicele evenimente din 1968).

„Dreapta mexicană — scrie «Le Monde» — pare neliniștită de liberalismul manifestat de președintele Luis Echeverria, de la venirea sa la putere în urmă cu șase luni".

După recentele evenimente, organizația paramilitară a „Șoimilor" a fost interzisă de guvern. Rămîn însă fără răspuns cel puțin două întrebări : cine se ascunde în spatele acestui grup mercenar ? De ce, pe lîngă studenți, ziariștii locali și străini au fost vizați în mod special de gloanțele „șoimilor" ?

La o lună de la tragicele incidente, primarul capitalei mexicane, Alfonso Dominguy Martinez, care are rang de ministru, și-a prezentat demisia. La fel a procedat și șeful poliției. Președintele Echeverria a menționat într-o conferință de presă „grupurile minoritare dornice de a pune guvernul în dificultate", considerîndu-le „un pumn de irresponsabili care vor să distrugă speranța națională". Cercuri informate susțin că recentele evenimente ar putea fi o consecință a conflictului izbucnit în urmă cu un an între Dominguy Martinez și fostul președinte Diaz Ordaz, pe de o parte, și actualul șef al statului.

A. V.

DETECTOR

„Regi" pe bandă rulantă

Mai întîi a fost Joe Magliocco. Dar avînd păcate, muri pe limba lui și așa îi urmă Joe Profaci. Stătu și acesta cît stătu în viață și apoi muri cum se moare, lăsîndu-i loc lui Joe Colombo. Colombo avu minte cît îi trebui ca să adune bănet cu ocaua, numai că, într-o zi, îl ajunse mînia unuia care, din senin, îi făcu capul țăndări...

Cronica succesiunii la tronul Mafiei americane, dacă se va scrie vreodată, va trebui concepută telegrafic, fără excese de amănunte, căci regii în cauză se produc „pe bandă rulantă" și se termină repede și banal, cu un glonț în cap.

În Brooklyn, pe tronul Mafiei newyorkeze, în ultimii treizeci de ani au fost așezați și apoi azvîrliți, în urma răfuielilor interne, un lung șir de căpetenii. Ca, de altfel, și ultimul : Joe Colombo. Dar cine este „Marele Colombo" ?

Dosarul său militar include specificarea „nevrotic". În perioada celui de-al doilea război mondial, Joe uitase de trei ori — deși i s-a aplicat de fiecare dată un tratament curativ — să se întoarcă din permisii. Apoi, obosit de lupte, a preferat să-și ducă zilele de azi pe mîine. Operînd furturi modeste și molestînd pe unii și pe alții (niciodată grav), Joe nu și-a cîștigat notorietatea necesară pentru a deveni un adevărat lider mafiot. De-abia prin 1964, cunoscîndu-l pe Paul Gambino (fratele lui Gambino, celebrul bandit), suferă o binevenită contaminare și, împreună cu Peter Satellano, începe comerțul „en gros". Cu carne. După ce a furat un apreciabil număr de vagoane cu cotlete, Joe, prinzînd cheag, se apucă de afaceri imobiliare. Apoi deschide cîteva birouri (clandestine) de pariuri, și își declară un venit de 5 milioane de dolari. Drept pentru care, călcînd apăsat și fredonînd în stilul „bel canto" suave amenințări, s-a îndreptat spre tronul Mafiei newyorkeze, pe care chiar s-a așezat.

În umbra sceptrului lui Joe Colombo, regatul mafiot a prosperat din plin. Cei 200 de „nepoți" ai săi, terorizînd cu mitraliera, precum și cu alte mijloace de persuasiune, cartiere întregi din New York, Long Island sau Philadelphia, și-au adunat — asudînd din greu — milioane albe pentru zile negre, zile pe care poliția le tot promite, deși nu par să se apropie.

Apropo de poliție și de mafioți : adevărul în gura copiilor. Dincolo de ocean, la Palermo (acolo unde a fost asasinat de către cine știe ce mînă mafiotă procurorul Scaglione), la școala Anania Cinsi un profesor îndrăzneț a compus un chestionar care a primit din partea elevilor răspunsuri simptomatice :

— De ce oamenii care știu amănunte despre o crimă, nu le comunică poliției ?

— Pentru că poliției îi este frică de Mafia.

Oricum, cu sau fără amănunte, Mafia continuă să-și facă de cap, deși „coroana" ei se rostogolește de pe o frunte pe alta. Ceea ce înseamnă că sute de bruneți, eleganți, briantinați și cu pistol la bretea, caută în aceste zile o căpetenie cu capul intact...

Radu BUDEANU

DIN SURSE...

Picasso

La cea de a 90-a aniversare a lui Pablo Picasso (care și-a petrecut 70 de ani în Franța), Consiliul municipal parizian a hotărît în unanimitate — scriu ziarele franceze — să-l numească pe celebrul pictor spaniol „cetățean de onoare al Parisului".

Ancheta

Foarte curînd, Consiliul Poporului (Adunarea națională egipteană) va lua cunoștință de actul de acuzare în complotul organizat împotriva președintelui Sadat — scrie cotidianul egiptean „Al-Ahbar".

Fotbal

O delegație parlamentară vest-germană va sosi, la toamnă, în Israel pentru o serie de... meciuri de fotbal cu deputați și miniștri israelieni și cu diplomați străini acreditați la Tel Aviv, anunță corespondentul din Bonn al ziarului „Haaretz". Proiectul, deși insolit, este cît se poate de serios — subliniază corespondentul. Parlamentarii-fotbaliști vor folosi pentru voiajul lor un aparat militar al Bundeswehr-ului care va fi — subliniază „Haaretz" primul avion militar vest-german ce va ateriza în Israel.

Dezmințire

În ultimele zile, unele publicații din Buenos Aires lăsaseră să se înțeleagă că președintele Lanusse ar încerca să-și asigure sprijinul lui Juan Peron pentru a ieși învingător în viitoarele alegeri prezidențiale. Dezmințind aceste zvonuri, actualul șef al statului și-a anunțat hotărîrea de a nu-și prezenta candidatura pentru postul prezidențial.

Reacție

Decizia Marii Britanii de a impune, cu începere de la 1 ianuarie 1972, o taxă de 15 la sută asupra importurilor indiene de produse textile a provocat vii reacții în cercurile parlamentare de la New Delhi : mai mulți deputați au solicitat naționalizarea imediată a întreprinderilor britanice de pe teritoriul țării și retragerea Indiei din Commonwealth.

Lisabona

Șaizeci de deputați din opoziție — transmite de la Lisabona corespondentul ziarului „Le Monde" — au adresat o scrisoare președintelui Adunării Naționale, cerînd modificări ale proiectului de revizuire constituțională aflat în dezbaterea Parlamentului. Semnatarii scrisorii se pronunță în primul rînd pentru alegerea șefului statului portughez prin sufragiu universal.

LABIRINT ?

Numai in aparență. Amenajate in Shinjuku, unul din cartierele capitalei nipone cu cea mai intensă circulație, aceste „pasaje" indică pietonilor cum să traverseze strada în deplină siguranță

UN DEBUT

Yolanda King (17 ani), fiica lui Martin Luther King, și-a făcut recent debutul ca actriță jucînd pe scena unui teatru din Atlanta într-o piesă cu caracter antirasist

Suez

În cercurile diplomatice de la Washington se vorbește despre posibilitatea ca, foarte curînd, secretarul de stat adjunct pentru problemele Orientului Mijlociu, Joseph Sisco, să sosească la Tel Aviv și poate chiar la Cairo. Scopul acestui voiaj : o tentativă de punere de acord a părților în conflict asupra condițiilor de redeschidere a Canalului de Suez.

Corrida

Toreadorul spaniol Sebastián Palomo Linares, marele rival al lui El Cordobés, a ucis într-o singură corrida 13 tauri, fiecare în greutate de peste o jumătate de tonă. Este — scrie revista „Epoca" — un record absolut în istoria tauromachiei ; precedentul îi aparținuse (1964) lui Antonio Bienvenida (9 tauri).

Mireasa

După cîteva secunde de „suspense", în fața unei asistențe stupefiate, doi tineri din Mantova (Italia), Mara Palvarini și logodnicul ei, arhitectul Mario Pacchioni, s-au abținut să pronunțe tradiționalul „da" în fața altarului. Căsătoria n-a avut loc. La ieșirea din biserică, cei doi logodnici au explicat părinților că dacă Mara s-ar fi căsătorit, n-ar mai fi putut participa la concursul „Miss Univers" ce urmează a avea loc peste cîteva zile la Miami. „Totul era însă gata și era prea tîrziu să mai amînăm cununia" s-au scuzat tinerii.

Personalitatea

„Limba franceză este unul din mijloacele pe care le deține Europa occidentală pentru a-și manifesta personalitatea față de S.U.A. Engleza nu mai este limba Angliei, ci a devenit pentru întreaga lume limba Americii" (Georges Pompidou)

Proiect...

...la Quai d'Orsay : o vizită a șefului diplomației franceze Maurice Schumann la Leipzig (Republica Democrată Germană) — scrie „Paris Match" — în vederea semnării unui acord comercial și cultural între cele două țări.

Mafia

Transferați, în urma protestelor ferme ale populației, din insula Filicudi în insula Asinara (nord-vestul Sardiniei), cei cincisprezece boss-i mafioți sînt nemulțumiți — scriu ziarele italiene. Fiindcă, obișnuiți cu mijloacele de comunicație moderne cu care erau dotate, pe continent, hotelurile de lux în care descindeau, nu mai pot utiliza la Asinara decît un singur telefon. Li s-a explicat în cele din urmă că acesta fusese unul din motivele pentru care autoritățile italiene s-au grăbit să-i îndepărteze din țară : „telefoanele crimei" acționau prea perfect !

Vele

„Royal Ocean Racing Team" („Echipa regală de întreceri oceanice") l-a desemnat pe cel mai cunoscut velier britanic, Edward Heath, drept membru al echipei care va apăra culorile Marii Britanii în cursele „Amiral's Cup", ce urmează a fi disputate în august de velele a cincisprezece națiuni. În timpul cursei — scrie „Le Soir" — premierul britanic va fi ținut la curent prin radiotelefon cu ultimele evenimente internaționale.

Rubrică realizată de Rodica DUMITRESCU

A 50-a ANIVERSARE

A REVOLUȚIEI POPULARE MONGOLE

Articol scris pentru „Lumea" de

Damdinnerenghiin Bataa

ambasadorul Republicii Populare Mongole la București

Revoluția din 1921 a constituit un moment de cotitură în istoria multiseculară a Mongoliei, marcînd începutul unor profunde prefaceri istorice în această țară străveche.

Timp îndelungat, poporul mongol a luptat cu energie împotriva împilării coloniale și feudale, pentru o adevărată eliberare națională, pentru libertate și progres social. Această luptă a fost încununată de succes numai datorită conducerii juste a Partidului Popular Revoluționar Mongol și ajutorului frățesc al Rusiei Sovietice. Instaurarea puterii populare a permis să se treacă la înfăptuirea unor transformări social-economice radicale.

In istorica sa convorbire din 1921 cu revoluționarii mongoli, V. I. Lenin, referindu-se la perspectivele dezvoltării Mongoliei, a subliniat în mod deosebit necesitatea unei activități susținute a Partidului Popular Revoluționar și a guvernului pentru crearea unei noi formațiuni economice, drept condiție principală a dezvoltării țării pe calea necapitalistă. Definind perspectivele dezvoltării țării, P.P.R.M. s-a călăuzit după învățătura lui Lenin, după sfaturile sale înțelepte. Al treilea Congres al P.P.R.M., care a avut loc în 1924, a proclamat drept linie generală a partidului politica dezvoltării necapitaliste a Mongoliei.

Respingînd categoric poziția antipopulară a elementelor mic-burgheze, care încercau să îndrepte țara pe o cale de dezvoltare capitalistă, P.P.R.M. și poporul mongol au început să înfăptuiască sarcinile — grandioase prin profunzimea și proporțiile lor — ale transformărilor revoluționare radicale pe teritoriul țării. Principalele dificultăți care au stat în acea vreme în fața poporului mongol erau nivelul extrem de scăzut al forțelor de producție, imensa înapoiere economică și culturală a țării, rămase moștenire de la feudalism. Depășind cu hotărîre greutăți inimaginabile, poporul mongol, sub conducerea partidului său, cu sprijinul și ajutorul decisiv al Uniunii Sovietice, a creat baza unei economii moderne în țara noastră. In 1940, ca rezultat al înfăptuirii politicii P.P.R.M., în economia țării a luat ființă o nouă formațiune — cea socialistă — reprezentată de întreprinderi de stat și cooperative în industrie, transport și comunicații, de gospodării de stat, crescătorii de cai, de comerțul de stat și cooperatist. In legătură cu aceasta s-au produs madificări calitative în structura de clasă a societății noastre. In țară s-au format o clasă muncitoare națională și o intelectualitate, provenită din rîndurile oamenilor muncii, constructori activi ai unei vieți noi.

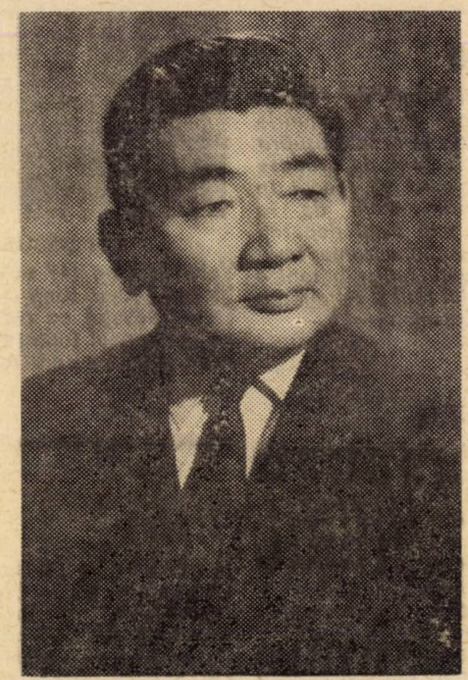

In anii postbelici, în cursul înfăptuirii cincinalelor și planului trienal, economia țării noastre s-a dezvoltat într-un ritm rapid și, că urmare, R. P. Mongolă s-a transformat într-un stat agrar-industrial, în a cărui economie a sporit substanțial ponderea industriei. Incepînd din anii '60, R. P. Mongolă a intrat într-o perioadă nouă — perioada desăvîrșirii construirii socialismului. Pe măsura dezvoltării neabătute a forțelor de producție, a creșterii și întăririi clasei muncitoare și intelectualității, se accelerează tot mai mult dezvoltarea economică și culturală a țării. Al XIV-lea Congres al P.P.R.M. a formulat orientarea către industrializarea socialistă, orientare dezvoltată ulterior în hotărîrile Congresului al XV-lea al partidului, în special în noul Program al partidului adoptat de acest Congres, în care sînt definite sarcinile fundamentale legate de construirea bazei tehnico-materiale a socialismului în țară.

In actuala etapă a construcției socialiste, statul alocă fonduri însemnate pentru construirea de noi întreprinderi, pentru reconstruirea și extinderea celor existente pe o bază tehnică modernă. In anii 1960—1970, cu ajutorul Uniunii Sovietice și altor țări socialiste, s-au construit și dat în folosință peste 130 de întreprinderi industriale. Au loc deplasări importante în structura pe ramuri a industriei : într-un ritm rapid se dezvoltă baza energetică și de combustibil a economiei naționale, s-a pus temelia unui sistem energetic unic în țară, se dezvoltă neabătut industria de prelucrare a metalelor și de efectuare a reparațiilor, sporește numărul întreprinderilor producătoare de materiale de construcții, iau ființă noi întreprinderi în industria ușoară și alimentară.

In ultimul deceniu, producția globală a industriei a crescut de 2,5 ori, în condițiile unui spor anual mediu de 9,8 la sută, producția de energie electrică — de 4 ori, extracția cărbunelui — de 3,2 ori, prelucrarea industrială a cărnii — de 2,7 ori, a lînei — de 1,8 ori, a pieilor mari — de 2,2 ori. Cresc necontenit rolul și locul industriei în întreaga economie națională. O dată cu dezvoltarea industriei sporește și numărul de muncitori, ingineri și tehnicieni.

In actuala etapă a dezvoltării economiei, se ridică sarcini importante și urgente : sporirea eficienței producției sociale, asigurarea industriei cu cadre calificate, introducerea în toate ramurile de producție a realizărilor științei și tehnicii, perfecționarea sistemului de planificare și conducere a economiei naționale.

Aplicînd în mod creator la condițiile Mongoliei învățătura lui Lenin despre cooperație, P.P.R.M. a înfăptuit o cotitură revoluționară în agricultură. Au fost integral cooperativizate gospodăriile individuale ale araților și au luat ființă uniunile agricole și gospodăriile de stat. Se adoptă măsuri pentru a întări rolul stimulenților economici, pentru a spori cointeresarea materială a oamenilor muncii din agricultură în ceea ce privește creșterea producției de alimente. In prezent, la o uniune agricolă revin, în medie, 60,7 mii capete de vite proprietate obștească și 2,3 milioane tugrici venit, iar la o gospodărie de stat revin, în medie, 168 de tractoare de 15 CP, 42 de combine și 27 autovehicule. Principalele lucrări legate de cultivarea pămîntului sînt mecanizate.

Revoluția culturală, desfășurată în anii puterii populare, a pus pentru totdeauna capăt înapoierii de altădată a maselor populare, a lichidat analfabetismul populației adulte, a asigurat dezvoltarea unei vaste rețele de școli, instituții de învățămînt mediu și superior, instituții medicale și de puericultură, a științei, culturii etc. In 1970, în comparație cu 1940, numărul celor care au studiat în instituțiile de învățămînt de toate gradele a crescut de 10,7 ori.

Începînd din 1970, în R. P. Mongolă se înfăptuiește trecerea la învățămîntul general de 7 ani, menit să cuprindă copiii de vîrstă școlară. Astăzi, fiecare al 4-lea cetățean al țării învață într-o instituție de învățămînt. Partidul și guvernul manifestă o grijă permanentă pentru perfecționarea sistemului de învățămînt popular, ameliorarea bazei materiale a instituțiilor de învățămînt de diferite grade. S-a extins rețeaua de instituții de cercetări științifice, atît fundamentale cît și aplicate, au crescut apreciabil cantitativ și calitativ cadrele științifice.

Ca rezultat al profundelor prefaceri social-economice, crește neabătut bunăstarea materială a poporului. În anii puterii populare, numărul total al locuitorilor R. P. Mongole s-a dublat, după cum s-a dublat și durata medie a vieții lor. În ultimele trei decenii, volumul venitului național al R. P. Mongole a crescut de 5 ori, iar veniturile reale ale oamenilor muncii — de 4,8 ori. În 1970 salariul mediu al muncitorilor și funcționarilor a sporit de 18,45 ori, iar veniturile membrilor uniunilor agricole, provenite din producția socială, de două ori față de 1960.

În ultimii ani, partidul și guvernul R. P. Mongole au luat măsuri pentru sporirea salariilor categoriilor de lucrători cu salarii mici, reducerea impozitului pe venit aplicat salariului muncitorilor și funcționarilor, sporirea prețurilor de achiziție la produsele animaliere. Cresc apreciabil fondurile sociale de consum alocate pentru învățămînt și educația gratuită a copiilor, pentru asistența medicală, acțiuni culturale și de altă natură. În prezent, la 1 000 de locuitori revin 9,4 paturi de spital și 1,8 medici. Fiecare om al muncii are dreptul la pensie și ajutor de bătrînețe sau în caz de pierdere a capacității de muncă. Într-un ritm constant se desfășoară construcția de locuințe pentru oamenii muncii de la orașe și sate. În cel de-al treilea și al patrulea cincinal au fost date în folosință locuințe cu o suprafață totală de 800 000 m.p.

Istoria de o jumătate de secol a R. P. Mongole este istoria luptei și muncii neobosite desfășurate de poporul nostru pentru depășirea înapoierii social-economice și politice, pentru transformarea vechii Mongolii într-un stat socialist prosper. În Tezele C.C. al P.P.R.M., consacrate semicentenarului Revoluției populare, se spune : *„Istoricele succese repurtate de poporul mongol în ultima jumătate de veac constituie un rezultat al politicii juste a P.P.R.M. și a activității sale conducătoare și călăuzitoare... P.P.R.M. a condus poporul nostru la victorii istorice, datorită însușirii marxism-leninismului și aplicării creatoare a prevederilor sale la condițiile specifice din Mongolia. Bizuindu-se pe învățătura marxism-leninismului și pe genialele indicații leniniste cu privire la sarcinile și perspectivele revoluției mongole, partidul elaborează și înfăptuiește politica sa, care exprimă interesele fundamentale ale oamenilor muncii"*.

Realizările în dezvoltarea economiei, culturii și ridicării nivelului de trai al poporului Mongoliei, confirmă că numai socialismul este în stare să valorifice inepuizabilele forțe creatoare ale poporului și să-i asigure acestuia un viitor fericit. Aceasta este obiectivul politicii P.P.R.M.

Colaborarea multilaterală cu Uniunea Sovietică și ajutorul său dezinteresat au avut și au un rol considerabil în crearea noii economii și culturi a Mongoliei, în avîntul bunăstării poporului, în soluționarea cu succes a sarcinilor desăvîrșirii construirii socialismului. Bizuindu-se pe colaborarea tovărășească, multilaterală și întrajutorarea socialistă a țărilor frățești, pe baza folosirii la maximum a resurselor interne, a extinderii și aprofundării legăturilor economice cu țările socialiste, Mongolia poate lichida cu succes, într-un răstimp scurt, rămînerea în urmă în raport cu țările socialiste dezvoltate, în ceea ce privește nivelul dezvoltării economice.

Pe baza unității de obiective și a comunității de interese fundamentale, s-au statornicit și se dezvoltă relații frățești și o strînsă colaborare între R. P. Mongolă și țările socialiste în toate domeniile economiei și culturii. Colaborarea multilaterală în cadrul C.A.E.R. contribuie la accelerarea în continuare a ritmului dezvoltării economice a țării noastre. R. P. Mongolă sprijină activitatea C.A.E.R., îndreptată spre dezvoltarea cooperării economice socialiste, menită să contribuie la accelerarea procesului obiectiv de intensificare pe plan internațional a vieții economice a țărilor socialiste.

Chiar de la începutul apariției sale, Mongolia populară s-a pronunțat pentru dezvoltarea unor relații normale cu state cu orînduire socială diferită, pe baza principiilor egalității în drepturi, neamestecului în treburile interne și avantajului reciproc, apărînd cu fermitate interesele și drepturile ei naționale. În prezent, R. P. Mongolă are relații diplomatice cu 54 de state, iar relații comerciale cu peste 20 de țări.

Poporul mongol și prietenii săi celebrează semicentenarul Revoluției populare într-o atmosferă însuflețită, de avînt. El este animat de hotărîrile istorice ale Congresului al XVI-lea al partidului, a căror transpunere în viață va constitui o etapă nouă în lupta pentru construirea socialismului în țara noastră.

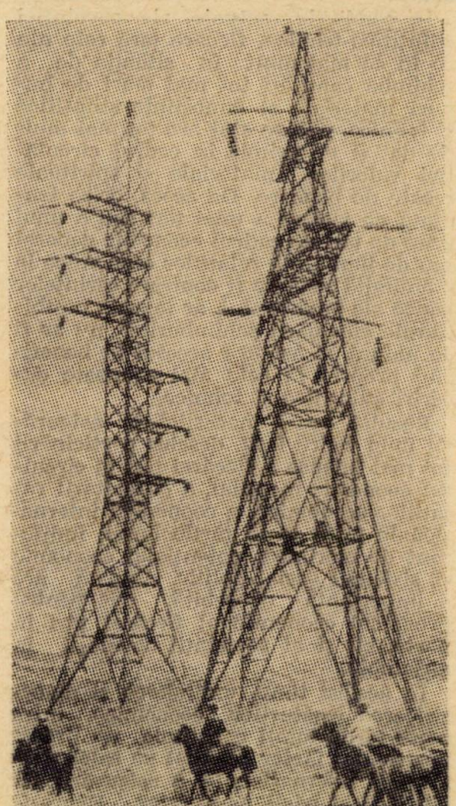

Siluete contemporane pe întinderile stepei

În Directivele Congresului al XVI-lea al P.P.R.M. privind planul cincinal de dezvoltare a economiei naționale a țării, pe anii 1971—1975, se reflectă politica economică a partidului nostru pentru perioada următoare. În noul cincinal se vor dezvolta în continuare producția materială și cultura, se vor întări relațiile de producție socialiste, va avea loc o creștere calitativă și cantitativă a forțelor de producție din țara noastră. În decursul cincinalului, producția industrială va crește cu 53—56 la sută, trei pătrimi din această creștere urmînd a fi realizată pe seama sporirii productivității muncii. Dezvoltarea ramurilor-cheie ale producției, printre altele, a industriei de combustibil și energetică, trebuie să asigure condiții decisive pentru dezvoltarea normală a tuturor ramurilor economice.

În 1975, în raport cu 1970, producția sectorului agricol va crește cu 22—25 la sută. Urmărim dezvoltarea stabilă și intensivă a sectorului zootehnic, ridicarea productivității sale. Pentru înfăptuirea acestor sarcini se are în vedere întărirea bazei tehnice și materiale a sectorului animalier.

Un rol apreciabil în îndeplinirea obiectivelor propuse revine Uniunii Sovietice și celorlalte țări socialiste, a căror forță se întărește în permanență.

Constatăm cu profundă satisfacție că între Republica Populară Mongolă și Republica Socialistă România se dezvoltă și se extinde colaborarea economică, tehnico-științifică pe baza principiilor internaționalismului socialist. Numai în ultimii cinci ani, schimburile comerciale între țările noastre au crescut cu 31,7 la sută față de cincinalul precedent. R. P. Mongolă exportă în România unele produse industriale și materii prime de proveniență animală, iar, la rîndul său, importă mărfuri de larg consum și multe altele. Datorită asistenței financiare și tehnice a României, la Ulan Bator se apropie de sfîrșit construirea Circului de stat. Potrivit acordurilor comerciale pe termen lung, pentru perioada anilor 1971—1975 se prevede o sporire a schimburilor de mărfuri între țările noastre cu 40 la sută față de cincinalul care s-a încheiat.

Un eveniment important în dezvoltarea cu succes a prieteniei și colaborării frățești între popoarele mongol și român l-a constituit recenta vizită oficială în R. P. Mongolă a delegației de partid și guvernamentale române, în frunte cu secretarul general al Partidului Comunist Român, președintele Consiliului de Stat al României, tovarășul Nicolae Ceaușescu. În timpul vizitei, delegația de partid și guvernamentală română a luat cunoștință de viața și munca poporului mongol, de succesele și realizările oamenilor muncii din R. P. Mongolă în construcția socialistă a țării.

Ne exprimăm convingerea că relațiile de prietenie și colaborare între țările noastre se vor dezvolta și extinde și de aci înainte, pe baza principiilor de neclintit ale marxism-leninismului și internaționalismului socialist, în interesul construirii cu succes a socialismului în țările noastre, al întăririi unității și coeziunii întregii comunități socialiste.

Cu ocazia sărbătorii sale naționale, poporul mongol urează din suflet poporului frate din Republica Socialistă România noi victorii și realizări în lupta pentru desăvîrșirea construirii socialismului în țara sa.

EVOLUȚII ȘI TENDINȚE ÎN RELAȚIILE ECONOMICE EST-VEST

Statisticile confirmă pregnant, în limbajul lor precis și riguros, procesul amplificării fără precedent a legăturilor economice internaționale, a ceea ce se numește circuit economic mondial — adevărată sinteză a acestor legături —, proces la care sîntem martori și de ale cărui manifestări, putem spune fără riscul de a exagera, luăm cunoștință aproape zilnic. Știri venite din diverse părți ale lumii anunță încheierea a noi și noi instrumente de colaborare economică între state situate pe cele mai diferite și îndepărtate meridiane ale globului. Asistăm la accelerarea ritmului, la o diversificare a fluxurilor internaționale clasice de mărfuri, servicii, investiții, la impunerea tot mai marcată a unor noi fluxuri internaționale — printre altele schimburi de cunoștințe tehnico-științifice —, la tendința de afirmare permanentă a formelor noi de cooperare directă în sfera producției materiale etc.

Dinamica accelerată a comerțului internațional, al cărui volum global s-a triplat în ultimii 15 ani — performanță încă neîntîlnită în întreaga istorie a comerțului mondial —, este o expresie concludentă în acest sens. Faptul apare cu atît mai semnificativ cu cît, în prezent, acest ritm devansează pe cel al producției mondiale. Numai în ultimul deceniu, producția industrială mondială a crescut cu 50 la sută, în timp ce comerțul mondial a sporit cu peste două treimi. **Are loc, deci, o lărgire absolută și relativă a pieței mondiale, pe care se realizează o tot mai importantă parte a producției.** Aceasta dovedește creșterea progresivă a condiționării piețelor interne de schimburile economice cu alte țări, lărgirea participării statelor la circuitul economic mondial.

Este vorba de un fenomen pozitiv, de o deosebită importanță în evoluția omenirii pe calea păcii și progresului. **„Promovarea și lărgirea cooperării internaționale** — arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu în expunerea prezentată cu prilejul aniversării semicentenarului P.C.R. — **se impun ca o necesitate obiectivă a progresului fiecărei țări în parte, a dezvoltării civilizației umane în general, ca o condiție esențială a instaurării unui climat de încredere între popoare, de securitate și pace în lume. Nici o țară care vrea să progreseze, să beneficieze de roadele cuceririlor științei și tehnicii contemporane, și în același timp să-și aducă contribuția la soluționarea marilor probleme ce frămîntă omenirea, nu poate rămîne în afara acestui proces. Noi considerăm că dezvoltarea relațiilor țărilor socialiste cu celelalte țări slujește păcii și securității, contribuie la instaurarea egalității în drepturi între state".**

Însuși procesul obiectiv al dezvoltării forțelor de producție se află la sorgintea amplificării circuitului economic mondial și a mutațiilor din cadrul acestuia. Așa cum, nu o dată, a subliniat Karl Marx și cum confirmă continuu realitatea istorică, dezvoltarea forțelor de producție duce irezistibil la adîncirea diviziunii mondiale a muncii. Pe acest fundament, în mod necesar, factori economici, sociali, tehnico-științifici, impulsionează intensificarea schimburilor internaționale. Și aceasta cu atît mai mult în condițiile actuale, ale revoluției științifico-tehnice contemporane, care duce la o excepțională diversificare și specializare, la creșterea deosebită a complexității producției. Ca urmare, organizarea în fiecare țară a producției tuturor tipurilor de produse devine tehnic imposibilă și economic ineficientă, chiar și pentru țări cu un potențial economic ridicat; în consecință, nici o țară nu poate să-și satisfacă în întregime toate necesitățile, în continuă diversificare, din cercetarea sau producția proprie, nu poate să se dispenseze de avantajele participării la circuitul economic mondial. Astfel, participarea activă la circulația internațională de bunuri materiale și spirituale se dovedește un factor de natură să contribuie la o mai bună valorificare a eforturilor proprii ale fiecărei țări pe linia dezvoltării sale.

Toate acestea demonstrează caracterul obiectiv al circuitului economic mondial și necesitatea, de asemenea, obiectivă, a participării mereu mai active și mai amplificate a fiecărei țări la schimburile economice internaționale, ca o cerință imperioasă pentru progresul economic și științifico-tehnic al fiecărei țări, pentru creșterea bunăstării materiale și spirituale a fiecărui popor.

În condițiile actuale, ale revoluției științifico-tehnice, fiecare țară este din ce în ce mai mult în situația de a schimba cantități tot mai mari de bunuri materiale și cunoștințe științifice și tehnice, fiecare stat are tot mai mult de dat și de primit în cadrul circulației valorilor materiale și spirituale create de popoare. De aceea, orice tendință de izolare a unei țări sau a unui grup de țări de cadrul economic general sau de limitare a relațiilor economice la o anumită zonă ar fi contrare cerințelor legice ale progresului, ar îngusta posibilitățile efectuării schimburilor, nu ar fi de natură să asigure accesul în beneficiul propriu la cele mai avansate cuceriri științifice și tehnice.

Rezultă astfel necesitatea asigurării unui cadru larg, deschis participării tot mai intense a fiecărei țări la circuitul economic mondial, a dezvoltării relațiilor economice, a cooperării internaționale între toate țările lumii, indiferent de mărimea, potențialul economic și sistemul social-politic. Aceasta are o importanță deosebită, atît pentru progresul economic al fiecărei țări în parte, cît și al societății omenești în ansamblu.

În același timp, extinderea și diversificarea legăturilor economice între toate țările lumii constituie **un proces pozitiv, un factor esențial pe calea destinderii internaționale, a asigurării securității și păcii popoarelor.** Expresie concludentă a importanței deosebite acordate acestui element în finalitatea destinderii și securității, lărgirea relațiilor economice, a cooperării între toate țările este considerată — în numeroase declarații guvernamentale sau în comunicate oficiale date publicității cu prilejul unor întîlniri între conducători de state și guverne din diferite țări — drept o cerință și premisă de bază a realizării acestor obiective majore ale contemporaneității. După cum se știe, la inițiativa statelor socialiste participante la Tratatul de la Varșovia, problema lărgirii și extinderii relațiilor comerciale, economice și tehnico-științifice între toate țările europene a fost propusă să figureze ca punct de discuție pe agenda proiectatei conferințe general-europene.

Cooperarea economică, oferind stabilitate contactelor și înțelegerii între popoare, poate fi un pas sigur în direcția cooperării pentru pace. Prin facilitarea contactului direct, a cunoașterii reciproce, colaborarea și cooperarea economică înseamnă destindere și pace.

Dezvoltarea largă a relațiilor economice între toate statele, indiferent de sistemul lor social-politic s-a impus ca o **cerință fundamentală a coexistenței pașnice.** Susținînd în mod constant posibilitatea și necesitatea coexistenței pașnice între state cu sisteme sociale diferite, V.I. Lenin, la vremea sa, a văzut în dezvoltarea unor relații economice normale între statele socialiste și celelalte state o cerință de bază a aplicării acestei politici. Evoluția relațiilor economice mondiale în ultima jumătate de secol a confirmat justețea concluziilor leniniste cu privire la caracterul obiectiv al acestor relații, cu privire la inevitabilitatea stabilirii și lărgirii lor, cu privire la folosirea acestor relații, de către statele socialiste, ca instrument al edificării economiei noii societăți.

O EVOLUȚIE DINAMICĂ

Statisticile internaționale demonstrează lărgirea, extinderea continuă a relațiilor economice dintre țări cu sisteme sociale diferite. Mai mult, se poate observa — așa cum rezultă din tabelul de la pag. 1? — că dinamica schimburilor comerciale dintre țările socialiste și cele capitaliste dezvoltate a depășit, în anii 1953—1969, de 1,87 ori (659 la sută față de 351 la sută) pe cea, la rîndu-i deosebit de alertă, a comerțului mondial în ansamblu. De asemenea, se poate constata că, în perioada respectivă, atît creșterea exporturilor țărilor socialiste către cele capitaliste dezvoltate (566 la sută), cît și creșterea exporturilor țărilor capitaliste dezvoltate către cele socialiste (784 la sută) a depășit dinamica exporturilor totale ale țărilor socialiste (372 la sută) și, respectiv, ale țărilor capitaliste dezvoltate (412 la sută).

Ca urmare a dezvoltării relațiilor comerciale reciproce, ponderea statelor capitaliste dezvoltate în comerțul țărilor socialiste trece, în prezent, de 22 la

→